

Jaworzno, 29 sierpnia 2008 r.

Szanowni Państwo,

przekazuję Państwu szczegółowe sprawozdanie, zawierające analizę wyników egzaminu maturalnego 2008 r., przeprowadzonego dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w województwie śląskim.

Sprawozdanie składa się z zeszytów tematycznych, dotyczących:

- w części ogólnej: organizacji i przebiegu egzaminu oraz wyników egzaminu osiągniętych przez zdających w województwie,
- w częściach przedmiotowych: analiz ilościowych z poszczególnych przedmiotów maturalnych.

Zdaję sobie sprawę, że wyniki egzaminu będą przedmiotem zainteresowania różnych środowisk odpowiedzialnych za edukację w naszym kraju, dlatego uwzględniono w sprawozdaniu szczegółowe analizy ilościowe zadań i czynności. Tak przygotowane raporty, czytane łącznie ze sprawozdaniem o wynikach egzaminu maturalnego w kraju, przygotowanym przez Centralną Komisję Egzaminacyjną, dostarczą Państwu informacji o poziomie osiągnięć maturzystów w województwie śląskim w porównaniu z wynikami zdających w całym kraju.

Dla nadzoru pedagogicznego i organów prowadzących szkoły bardzo ważne będą opracowania ilościowe, dlatego przyjęliśmy różne kryteria obliczania współczynników statystycznych. Aby zestawianie danych dawało Państwu wiarygodny i rzetelny obraz wyników, uwzględniono w opracowaniu podział na różne typy szkół (licea ogólnokształcące, licea profilowane i licea uzupełniające oraz technika i technika uzupełniające). Osobno przeanalizowano wyniki egzaminów zdawanych jako obowiązkowe (na poszczególnych poziomach) i egzaminów z przedmiotów wybranych dodatkowo.

Nauczycieli, a także uczniów, z pewnością zainteresują szczegółowe analizy zadań i czynności, zwłaszcza tych, które sprawiły największą trudność zdającym. Należy jednak pamiętać, że wszystkie dane powinno się interpretować w kontekście warunków pracy danej szkoły.

Mam nadzieję, że nasze opracowanie spełni Państwa oczekiwania w zakresie komunikowania wyników, stając się bogatym i inspirującym źródłem informacji.

Dziękuję wszystkim osobom zaangażowanym w organizację i przeprowadzenie egzaminu maturalnego 2008 r., jak również autorom niniejszego sprawozdania.

Życzę kolejnych udanych sesji egzaminacyjnych.

Dyrektor OKE

Roman Dziedzic

SPIS TREŚCI

INFORMACJE OGÓLNE	4
1. O EGZAMINIE MATURALNYM 2008 W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM	4
2. ORGANIZACJA I PRZEBIEG EGZAMINU MATURALNEGO	13
2.1. Przygotowanie zastępców przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych	14
2.2. Zbieranie danych o przystępujących do egzaminu maturalnego oraz dystrybucja materiałów egzaminacyjnych	14
2.3. Przebieg egzaminu maturalnego	15
2.4. Obserwacja egzaminu	16
2.5. Sprawdzanie prac egzaminacyjnych	16
2.6. Unieważnienia egzaminu	18
2.7. Komunikowanie wyników	19
3. INFORMACJE O WYNIKACH EGZAMINU	19
3.1. Zdawalność egzaminu	20
3.2. Średnie arytmetyczne	23
JĘZYK POLSKI	29
1. WSTĘP	29
2. CZĘŚĆ USTNA	29
3. CZĘŚĆ PISEMNA	33
3.1. Ogólna informacja o zdających część pisemną	33
3.2. Poziom podstawowy	34
3.2.1. Opis standardowego zestawu zadań egzaminacyjnych	34
3.2.2. Wyniki egzaminu	35
3.2.3. Zdawalność egzaminu	43
3.3. Poziom rozszerzony	43
3.3.1. Opis standardowego zestawu zadań egzaminacyjnych	43
3.3.2. Wyniki egzaminu	44
3.3.3. Zdawalność egzaminu	50
HISTORIA	52
1. WSTĘP	52
2. OGÓLNA INFORMACJA O ZDAJĄCYCH	52
3. POZIOM PODSTAWOWY	53
3.1. Opis standardowego zestawu zadań egzaminacyjnych	53
3.2. Wyniki egzaminu	54
3.3. Zdawalność egzaminu	60
4. POZIOM ROZSZERZONY	60
4.1. Opis standardowego zestawu zadań egzaminacyjnych	60
4.2. Wyniki egzaminu	62
4.3. Zdawalność egzaminu	70
WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE	71
1. WSTĘP	71
2. OGÓLNA INFORMACJA O ZDAJĄCYCH	71
3. POZIOM PODSTAWOWY	72
3.1. Opis standardowego zestawu zadań egzaminacyjnych	72
3.2. Wyniki egzaminu	72
3.3. Zdawalność egzaminu	78

4. POZIOM ROZSZERZONY	78
4.1. Opis standardowego zestawu zadań egzaminacyjnych	78
4.2. Wyniki egzaminu	79
4.3. Zdawalność egzaminu	87
SŁOWNIK TERMINÓW	88

INFORMACJE OGÓLNE

1. O EGZAMINIE MATURALNYM 2008 W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

W dniach od 5 do 31 maja 2008 r. w szkołach naszego województwa odbył się **egzamin maturalny** dla absolwentów liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych, liceów uzupełniających, techników i techników uzupełniających przeprowadzony zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 83, poz. 562, z późniejszymi zmianami) i zasadami w nim określonymi.

W województwie śląskim do egzaminu maturalnego w 2008 r. przystąpiło 52 105 osób¹ z 893 szkół, w tym:

- 46 372 tegorocznych absolwentów, ubiegających się o świadectwo dojrzałości²,
- 1783 absolwentów z lat ubiegłych, ubiegających się o świadectwo dojrzałości,
- 3950 absolwentów z lat ubiegłych, podwyższających wynik.

Wykres 1. Tegoroczni absolwenci przystępujący do egzaminu z różnych typów szkół

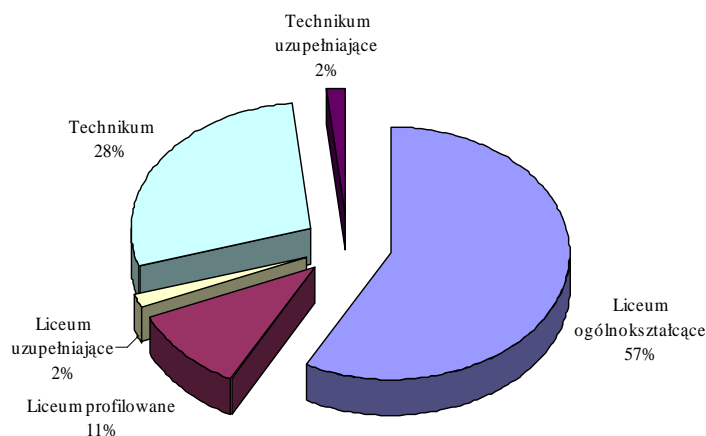

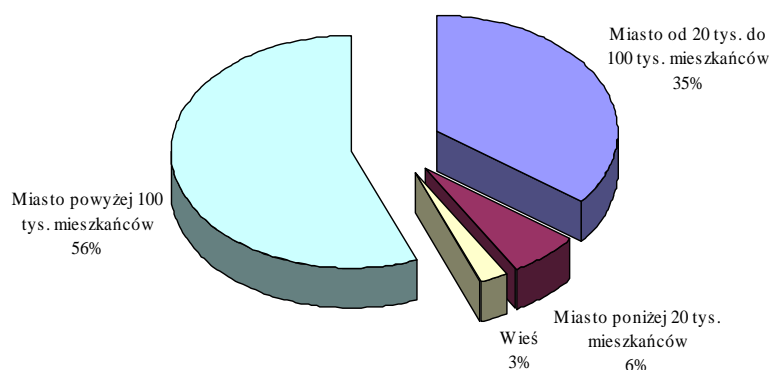
Tabela 1. Liczba tegorocznych zdających, ubiegających się o świadectwo dojrzałości w sesji wiosennej 2008 r., z podziałem na typ szkoły

Typ szkoły	Liczba zdających	Procent
Liceum ogólnokształcące (LO)	26 841	57,88
Liceum profilowane (LP)	4987	10,75
Liceum uzupełniające (LU)	751	1,62
Technikum (T)	13 061	28,17
Technikum uzupełniające (TU)	732	1,58
Ogółem	46 372	100

¹ Osoby obecne przynajmniej na jednym egzaminie.

² Wśród tegorocznych zdających ubiegających się o świadectwo dojrzałości było 2439 osób z dysleksją.

Wykres 2. Tegoroczni absolwenci przystępujący do egzaminu a położenie szkoły

Ponad połowę tegorocznych maturzystów stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących. Większość zdających ukończyła szkoły położone w dużych miastach, liczących powyżej 100 tysięcy mieszkańców.

W części ustnej egzaminu maturalnego absolwenci zdawali obowiązkowo:

- język polski,
- język obcy nowożytny³,
- język mniejszości narodowej⁴.

Ponadto przystępowali do części ustnej egzaminu z innych języków obcych nowożytnych, jeśli wybrali je jako przedmiot dodatkowy.

Do części ustnej z przedmiotów obowiązkowych przystąpiło 45 965 osób, w tym **45 358 tegorocznych absolwentów**⁵.

Na ustny egzamin maturalny z **języka polskiego** zdający przygotowywali prezentację na temat wybrany ze szkolnej listy tematów. Zestawy zadań do egzaminu ustnego z języków obcych nowożytnych przygotowała i dostarczyła do szkół Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie.

Do części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego przystąpiło 45 578 osób, w tym **45 145 zdających po raz pierwszy**.

³ Spośród następujących: angielski, francuski, hiszpański, niemiecki, rosyjski i włoski.

⁴ W województwie śląskim nikt nie zdawał egzaminu w języku nauczania mniejszości narodowej.

⁵ Liczba obejmuje zdających, którzy przystąpili przynajmniej do jednego egzaminu w części ustnej.

Wykres 3. Częstość zdawania przez tegorocznych absolwentów języków obcych nowożytnych na egzaminie maturalnym w części ustnej

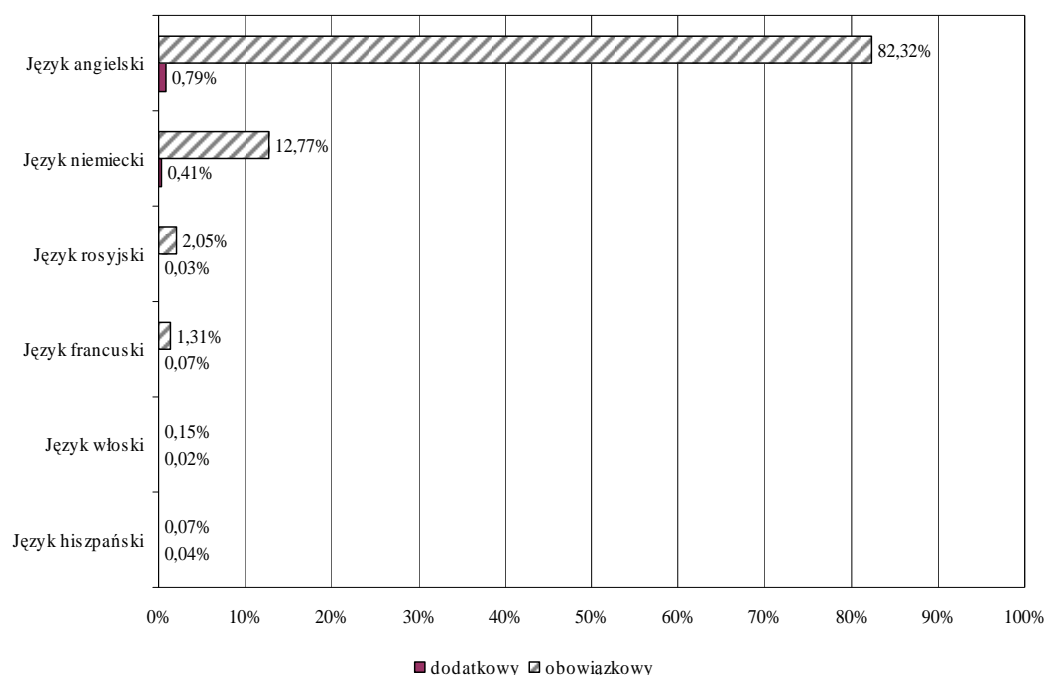

Tabela 2. Struktura populacji tegorocznych absolwentów zdających część ustną egzaminu z języków obcych nowożytnych

Język	Przedmiot obowiązkowy na poziomie:						Przedmiot:					
	podstawowym		rozszerzonym		dwujęzycznym		obowiązkowy		dodatkowy		ogółem	
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent
angielski	35536	93,83	2237	5,91	99	0,26	37872	99,06	361	0,94	38233	100
niemiecki	5526	94,09	297	5,06	50	0,85	5873	96,91	187	3,09	5526	100
francuski	474	78,61	41	6,80	88	14,59	603	95,11	31	4,89	634	100
rosyjski	922	98,09	18	1,91			940	98,53	14	1,47	954	100
włoski	63	88,7	8	11,3			71	88,8	9	11,3	80	100
hiszpański	30	90,9	3	9,09			33	66	17	34	50	100

Tabela 3. Absolwenci z lat ubiegłych zdający egzaminy z języków obcych nowożytnych w części ustnej

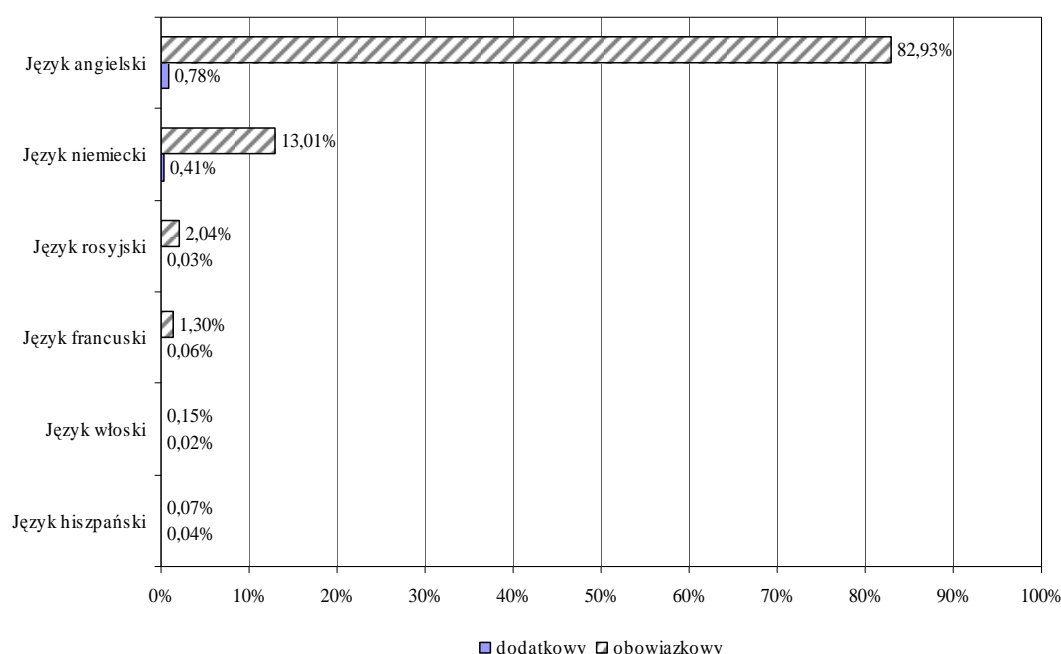
Język	Przedmiot obowiązkowy na poziomie:						Przedmiot					
	podstawowym		rozszerzonym		dwujęzycznym		obowiązkowy		dodatkowy		ogółem	
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent
angielski	531	85,65	88	14,19	1	0,16	620	97,95	13	2,05	633	100
niemiecki	64	82,05	14	17,95	–	–	78	90,70	8	9,30	64	100
francuski	1	14,29	6	85,71	–	–	7	70	3	30	10	100
rosyjski	14	100	0	0			14	93,33	1	6,67	15	100
włoski	2	100	0	0			2	40	3	60	5	100
hiszpański	2	100	0	0			2	100	0	0	2	100

W części pisemnej maturzyści zdawali 3 przedmioty **obowiązkowe**: język polski, język obcy nowożytny oraz jeden przedmiot wybrany spośród następujących: biologia, chemia, fizyka i astronomia, geografia, historia, historia muzyki, historia sztuki, matematyka, wiedza o społeczeństwie, wiedza o tańcu. Każdy z przedmiotów obowiązkowych mógł być zdawany w części pisemnej na poziomie podstawowym albo rozszerzonym⁶.

Do części pisemnej z przedmiotów obowiązkowych przystąpiło 47 214 osób, w tym **46 134 tegorocznych absolwentów**.

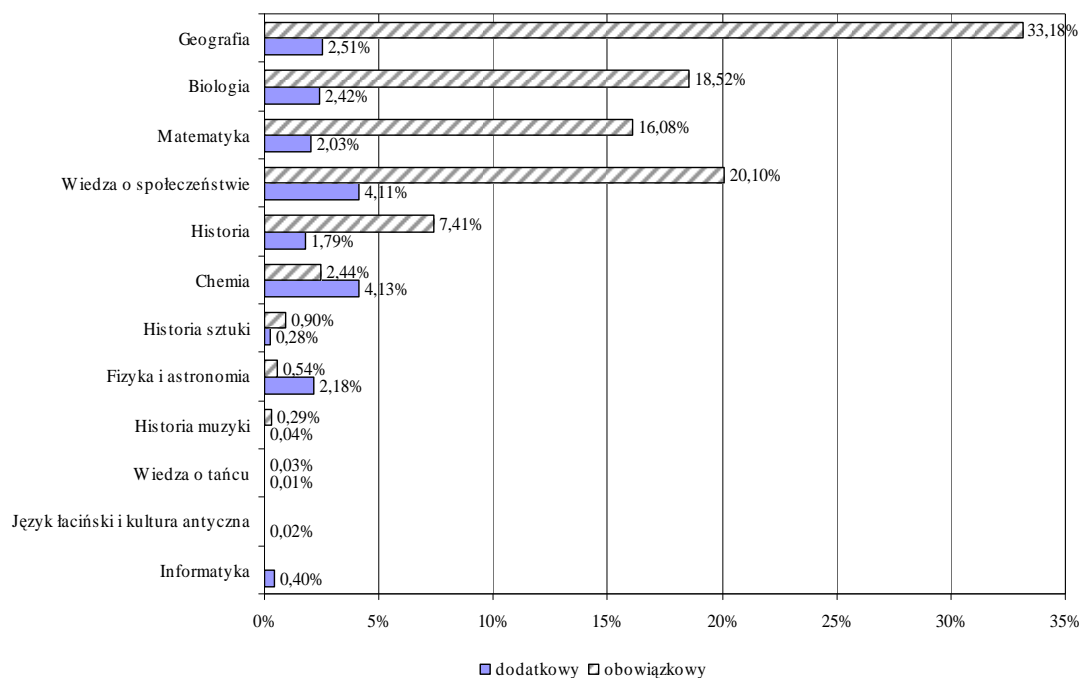
Maturzysta mógł zdawać także egzamin z jednego, dwóch lub trzech przedmiotów **dodatkowych**, innych niż przedmiot wybrany jako obowiązkowy. Przedmioty dodatkowe były zdawane na poziomie rozszerzonym (do wyboru spośród: biologii, chemii, fizyki i astronomii, geografii, historii, historii muzyki, historii sztuki, matematyki, wiedzy o społeczeństwie, wiedzy o tańcu, informatyki, języka obcego nowożytnego – innego niż wybrany jako obowiązkowy, języka mniejszości etnicznej, języka regionalnego – języka kaszubskiego, języka łacińskiego i kultury antycznej).

Wykres 4. Częstość zdawania przez tegorocznych absolwentów języków obcych nowożytnych na egzaminie maturalnym w części pisemnej

⁶ Absolwenci klas dwujęzycznych, którzy wybrali jako obowiązkowy drugi język wykładowy, zdawali go na jednym poziomie określonym w standardach, zarówno w części ustnej, jak i pisemnej (dalej jako: poziom dwujęzyczny).

Wykres 5. Częstość zdawania przez tegorocznych absolwentów poszczególnych przedmiotów na egzaminie maturalnym w części pisemnej

Podobnie jak w ubiegłym roku, tylko chemia oraz fizyka i astronomia były wybierane częściej jako dodatkowe niż obowiązkowe⁷.

Tabela 4. Tegorocznici absolwenci zdający egzaminy z języków obcych nowożytnych w części pisemnej

Język	Przedmiot obowiązkowy na poziomie:						Przedmiot					
	podstawowym		rozszerzonym		dwujęzycznym		obowiązkowy		dodatkový		ogółem	
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent
angielski	33955	88,22	4437	11,53	99	0,26	38491	99,07	363	0,93	38854	100
niemiecki	5592	92,64	394	6,53	50	0,83	6036	96,98	188	3,02	6224	100
francuski	447	73,88	70	11,57	88	14,55	605	95,28	30	4,72	635	100
rosyjski	924	97,57	23	2,43			924	100	23	2,49	924	100
włoski	62	87,32	9	12,68			71	87,65	10	12,35	81	100
hiszpański	29	85,29	5	14,71			34	65,38	18	34,62	52	100
Razem	41009	88,84	4938	10,70	237	0,51	46161	98,70	632	1,35	46770	100

⁷ Informatyka oraz język łaciński i kultura antyczna mogły być zdawane wyłącznie jako przedmioty dodatkowe, a więc na poziomie rozszerzonym.

Tabela 5. Absolwenci z ubiegłych lat zdający egzaminy z języków obcych nowożytnych w części pisemnej

Język	Przedmiot obowiązkowy na poziomie:						Przedmiot					
	podstawowym		rozszerzonym		dwujęzycznym		obowiązkowy		dodatkowy		ogółem	
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent
angielski	1262	74,45	431	25,43	2	0,12	1695	97,81	38	2,19	1733	100
niemiecki	60	61,22	37	37,76	1	1,02	98	85,96	16	14,04	114	100
francuski	8	42,11	10	52,63	1	5,26	19	76	6	24	25	100
rosyjski	22	95,65	1	4,35			22	100	1	4,55	22	100
włoski	3	60	2	40			5	50	5	50	10	100
hiszpański	1	50	1	50			2	100	0	0	2	100
Razem	1356	73,66	482	26,18	4	0,22	1841	96,59	66	3,46	1906	100

Tabela 6. Tegoroczni absolwenci zdający egzaminy z poszczególnych przedmiotów w części pisemnej

Przedmiot	Przedmiot obowiązkowy na poziomie:				Przedmiot					
	podstawowym		rozszerzonym		obowiązkowy		dodatkowy		ogółem	
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent
Język polski	42852	92,61	3419	7,39	46271	100			46271	100
Biologia	5820	67,67	2781	32,33	8601	88,46	1122	11,54	9723	100
Chemia	520	45,94	612	54,06	1132	37,15	1915	62,85	3047	100
Fizyka i astronomia	195	78,63	53	21,37	248	19,73	1009	80,27	1257	100
Geografia	13954	90,58	1451	9,42	15405	92,99	1162	7,01	16567	100
Historia	2339	68,07	1097	31,93	3436	80,58	828	19,42	4264	100
Historia muzyki	77	57,04	58	42,96	135	88,82	17	11,18	152	100
Historia sztuki	245	58,61	173	41,39	418	76,56	128	23,44	546	100
Matematyka	4498	60,30	2961	39,70	7459	88,79	942	11,21	8401	100
Wiedza o społeczeństwie	7729	82,87	1598	17,13	9327	83,02	1907	16,98	11234	100
Wiedza o tańcu	12	100	0	0	12	80	3	20	15	100
Informatyka							187	100	187	100
Język łaciński i kultura antyczna							10	100	10	100
Razem	78241	84,64	14203	15,36	92444	90,92	9230	9,08	101674	100

Tabela 7. Absolwenci z ubiegłych lat zdający egzaminy z poszczególnych przedmiotów w części pisemnej

Przedmiot	Przedmiot obowiązkowy na poziomie:				Przedmiot					
	podstawowym		rozszerzonym		obowiązkowy		dodatkowy		ogółem	
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent
Język polski	551	63,33	319	36,67	870	100			870	100
Biologia	218	25,12	650	74,88	868	76,54	266	23,46	1134	100
Chemia	12	6,38	176	93,62	188	22,51	647	77,49	835	100
Fizyka i astronomia	10	55,56	8	44,44	18	8,70	189	91,30	207	100
Geografia	591	88,21	79	11,79	670	88,27	89	11,73	759	100
Historia	48	16,96	235	83,04	283	72,19	109	27,81	392	100
Historia muzyki	0	0	1	100	1	20	4	80	5	100
Historia sztuki	4	30,77	9	69,23	13	41,94	18	58,06	31	100
Matematyka	187	48,45	199	51,55	386	72,56	146	27,44	532	100
Wiedza o społeczeństwie	157	61,09	100	38,91	257	50,89	248	49,11	505	100
Informatyka							13	100	13	100
Język łaciński i kultura antyczna							2	100	2	100
Razem	1778	50,03	1776	49,97	3554	67,25	1731	32,75	5285	100

Absolwenci klas dwujęzycznych, którzy wybrali jako obowiązkowy przedmiot nauczany dwujęzycznie, rozwiązywali dodatkowe zadania z tego przedmiotu w drugim języku nauczania. W przypadku przedmiotu wybranego jako dodatkowy, a nauczanego dwujęzycznie mogli także rozwiązywać zestaw zadań w języku obcym.

Tabela 8. Tegorocznici absolwenci rozwiązujący dodatkowe zadania w drugim języku nauczania z poszczególnych przedmiotów w części pisemnej

Przedmiot zdawany jako		Język obcy nowożytny będący drugim językiem nauczania		
		angielski	francuski	niemiecki
Biologia	obowiązkowy	4	25	6
	dodatkowy	0	0	2
Chemia	obowiązkowy	0	5	0
	dodatkowy	1	0	0
Fizyka i astronomia	obowiązkowy	0	1	0
	dodatkowy	1	0	1
Geografia	obowiązkowy	3	12	7
	dodatkowy	0	0	0
Historia	obowiązkowy	6	20	7
	dodatkowy	0	0	0
Matematyka	obowiązkowy	21	24	11
	dodatkowy	1	1	0

Zdający ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi rozwiązywali zadania z zestawów egzaminacyjnych dostosowanych do rodzaju dysfunkcji.

Tabela 9. Liczba tegorocznych zdających, którym dostosowano formę i warunki przeprowadzenia egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów

Przedmiot	Zestawy dostosowane dla osób					
	niesłyszących / słabo słyszących (A7)		słabo widzących (A4)		niewidomych (A6)	
	poziom podstawowy	poziom rozszerzony	poziom podstawowy	poziom rozszerzony	poziom podstawowy	poziom rozszerzony
Język polski	59	2	44	3	4	–
Język angielski	48	–	36	4	3	–
Język francuski	1	–	–	–	–	–
Język niemiecki	9	–	5	1	–	–
Język rosyjski	3	–	2	–	1	–
Biologia	–	–	14	4	2	–
Chemia	–	–	1	3	–	–
Fizyka i astronomia	–	–	–	1	–	–
Geografia	–	–	7	–	–	–
Historia	18	–	5	1	1	1
Historia sztuki	–	–	–	1	–	–
Matematyka	–	–	2	4	–	–
Wiedza o społeczeństwie	18	3	7	2	–	1

Laureatom i finalistom olimpiad przedmiotowych na świadectwach dojrzałości w miejscu przeznaczonym na wynik z danego przedmiotu wpisano *zwolniony* wraz z informacją, że otrzymali 100% punktów na poziomie rozszerzonym (albo na poziomie określonym dla szkoły dwujęzycznej) z tego przedmiotu, oraz podano nazwę olimpiady, w której brali udział.

Tabela 10. Laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych wśród tegorocznych absolwentów

Przedmiot	Liczba laureatów/ finalistów	Przedmiot	Liczba laureatów/ finalistów
Język polski	11	Fizyka i astronomia	8
Język angielski	6	Geografia	13
Język francuski	3	Historia	5
Język niemiecki	3	Historia muzyki	6
Język rosyjski	4	Historia sztuki	4
Język łaciński i kultura antyczna	4	Informatyka	5
Biologia	12	Matematyka	11
Chemia	5	Wiedza o społeczeństwie	15

W terminie dodatkowym od 6 do 13 czerwca z części pisemnej matury przeprowadzono 133 egzaminy dla osób:

- które w sesji wiosennej z powodów losowych lub zdrowotnych były nieobecne na egzaminie z danego przedmiotu lub przedmiotów,
- które wniosowały o unieważnienie egzaminu,
- którym unieważniono egzamin na wniosek przewodniczącego zespołu egzaminatorów.

Egzamin maturalny w części pisemnej w terminie dodatkowym został przeprowadzony w budynku Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie, z wyjątkiem egzaminów z języka polskiego i języka niemieckiego zdawanych na poziomie podstawowym przez jedną osobę, które odbyły się poza siedzibą OKE.

Tabela 11. Przystępujący do egzaminu maturalnego w terminie dodatkowym

Termin	Godzina	Przedmiot	Liczba zdających		Ogółem
			poziom podstawowy	poziom rozszerzony	
6 czerwca (piątek)	09:00	język polski	32	4	36
	14:00	historia sztuki	1	1	2
		historia muzyki	–	1	1
9 czerwca (poniedziałek)	09:00	wiedza o społeczeństwie	10	3	13
	14:00	historia	3	4	7
10 czerwca (wtorek)	09:00	język angielski	31	4	35
	14:00	język niemiecki	3	–	3
		język francuski	–	1	1
11 czerwca (środa)	09:00	matematyka	6	2	8
	14:00	fizyka i astronomia	–	1	1
12 czerwca (czwartek)	09:00	biologia	4	3	7
	14:00	chemia	–	2	2
13 czerwca (piątek)	09:00	geografia	16	1	17
Razem			106	27	133

2. ORGANIZACJA I PRZEBIEG EGZAMINU MATURALNEGO

Termin	EGZAMIN MATURALNY 2008	
do 15. 02. 2008	<div>Gromadzenie danych HERMES <i>Serwis Dyrektorów</i></div>	▶ Zob. strona 14.
od 5. 05. 2008	<div>Egzamin maturalny</div>	Zob.: – strony 4.–12. – informacje o przystępujących i ich wyborach – strona 15. – przebieg egzaminu
do 21. 05. 2008 cz. pisemna		
do 31. 05. 2008 cz. ustna		
od 15. 05. 2008	<div>Sprawdzanie prac egzaminacyjnych</div>	▶ Zob. strony 16.–18.
do 08. 06. 2008	<div>Skanowanie i weryfikacja</div>	W procesie skanowania i weryfikacji kart odpowiedzi w OKE wzięło udział: 25 weryfikatorów, 8 skanujących i 2 informatyków.
od 30. 05. 2008		
do 18. 06. 2008	<div>Termin dodatkowy</div>	▶ Zob. strona 12.
od 6. 06. 2008		
do 13. 06. 2008	<div>Druk świadectw i aneksów</div>	▶ 30 czerwca – przekazanie wyników absolwentom w szkołach
od 20. 06. 2008		
do 25. 06. 2008	<div>Wyniki w szkołach</div>	▶ 30 czerwca – opublikowanie informacji wstępnej o wynikach na stronie www.oke.jaworzno.pl
30. 06. 2008		
19. 09. 2008	<div>Sprawozdanie z wyników egzaminu maturalnego 2008</div>	▶ Otrzymują: MEN, CKE, szkoły, Śląski Kurator Oświaty, delegatury KO, organy prowadzące szkoły

2.1. Przygotowanie zastępców przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych

W dniach od 11 do 14 marca 2008 r. w ramach 7 spotkań pracownicy OKE przeszkolili przewodniczących zespołów egzaminacyjnych i ich zastępców w szkołach ponadgimnazjalnych. W spotkaniach uczestniczyli także: dyrektorzy poradni psychologiczno-pedagogicznych, przedstawiciele Kuratorium Oświaty, przedstawiciele Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego i przedstawiciele organów prowadzących szkoły.

W trakcie spotkań przypomniano najważniejsze terminy i zadania, wynikające z Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w *sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych* (Dz.U. Nr 83, poz. 562, z późniejszymi zmianami), związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem egzaminów pisemnych oraz ustnych. Zapoznano także uczestników z zasadami: przygotowania przebiegu egzaminu, dokumentowania egzaminu oraz redystrybucji materiałów egzaminacyjnych.

2.2. Zbieranie danych o przystępujących do egzaminu maturalnego oraz dystrybucja materiałów egzaminacyjnych

Uczniowie ostatniej klasy szkoły ponadgimnazjalnej, którzy zamierzali przystąpić do egzaminu maturalnego, składali przewodniczącemu szkolnego zespołu egzaminacyjnego deklaracje przystąpienia do egzaminu: wstępną do 30 września 2007 r., ostateczną – do 7 lutego 2008 r.

Dane o maturzystach przystępujących do egzaminu maturalnego w 2008 r. oraz ich wyborach przekazywane były przez dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych do Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie do 15 lutego 2008 r. przez *Serwis Dyrektorów*.

25 kwietnia OKE w Jaworznie przekazała do szkół zestawy egzaminacyjne do części ustnej egzaminów maturalnych z języków obcych nowożytnych. W okresie od 5 do 21 maja 2008 r. w godzinach 5:00–7:30 kurierzy dostarczali do szkół przesyłki z materiałami egzaminacyjnymi. Nie odnotowano przypadków naruszenia przesyłek. Po egzaminach przewodniczący lub upoważnione przez nich osoby przekazywały prace maturzystów w specjalnych kopertach wraz z dokumentacją egzaminacyjną kurierom (w przypadku egzaminu rozpoczynającego się o godz. 9.00 – w dniu egzaminu w godz. 14.00–16.00, w przypadku egzaminu rozpoczynającego się o godz. 14.00 – w dniu następnym w godz. 14.00–16.00).

2.3. Przebieg egzaminu maturalnego

Egzamin maturalny w sesji wiosennej 2008 r. był przeprowadzany w okresie od 5 do 21 maja. Egzaminy rozpoczynały się o godzinie 9:00 i 14:00. Terminy części pisemnej egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów przedstawia tabela 13.

Tabela 13. Harmonogram części pisemnej egzaminu maturalnego w sesji wiosennej 2008 r.

Maj	Dzień tygodnia	Egzamin pisemny z przedmiotu	
		godz. 9:00	godz. 14:00
5	poniedziałek	język polski	–
6	wtorek	język angielski i język angielski w klasach dwujęzycznych	–
7	środa	wiedza o społeczeństwie	przedmiot w języku obcym
8	czwartek	język niemiecki i język niemiecki w klasach dwujęzycznych	język włoski
9	piątek	geografia	język łaciński i kultura antyczna
12	poniedziałek	biologia	przedmiot w języku obcym
13	wtorek	historia	wiedza o tańcu
14	środa	matematyka	przedmiot w języku obcym
15	czwartek	fizyka i astronomia	historia sztuki
16	piątek	chemia	historia muzyki
19	poniedziałek	język rosyjski	kultura Hiszpanii
20	wtorek	język francuski i język francuski w klasach dwujęzycznych	język hiszpański i język hiszpański w klasach dwujęzycznych
21	środa	język mniejszości narodowych, język kaszubski	informatyka

Część ustna egzaminu maturalnego przeprowadzana była w szkołach w okresie od 7 do 30 maja według harmonogramów ustalonych przez przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych. Przewodniczący szkolnych zespołów egzaminacyjnych przesyłali wyniki części ustnej ze szkół w programie *Hermes* do 30 maja 2008 r.

2.4. Obserwacja egzaminu

W **części ustnej** obserwowano egzamin absolwentów z 52 szkół. W 27 szkołach obserwowano egzamin ustny z języka polskiego, w 19 szkołach – egzamin z języka angielskiego, w 3 szkołach – egzamin z języka niemieckiego, i w 3 szkołach – egzamin z języka rosyjskiego. Obserwacje przeprowadzili pracownicy Kuratorium Oświaty (40 obserwatorów) i Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie (3 obserwatorów).

Prawidłowość przebiegu **części pisemnej** egzaminu maturalnego sprawdzana była przez 162 obserwatorów w 154 szkołach.

Tabela 14. Liczba obserwatorów obecnych na egzaminie maturalnym w części pisemnej

Przedmiot	Obserwatorzy delegowani przez:			Liczba szkół
	Kuratorium Oświaty	organy prowadzące szkoły	OKE w Jaworznie	
Język polski	29	14	3	43
Język angielski	12	8	7	25
Język rosyjski	5	–	–	5
Język niemiecki	4	3	3	9
Biologia	12	1	–	13
Chemia	5	–	1	6
Fizyka i astronomia	–	1	1	2
Geografia	14	5	5	23
Historia	8	3	1	11
Matematyka	4	2	2	8
Wiedza o społeczeństwie	3	4	1	8
Wiedza o tańcu	1	–	–	1
Razem	97	41	24	154

2.5. Sprawdzanie prac egzaminacyjnych

Prace maturalne z poszczególnych przedmiotów zostały sprawdzone w ośrodkach sprawdzania w okresie od 15 maja do 8 czerwca 2008 r., zgodnie z harmonogramem opracowanym przez Centralną Komisję Egzaminacyjną.

Sprawdzanie prac przebiegało zgodnie z:

1. Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2001 r. w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów (Dz.U. Nr 92, poz. 1020).
2. Rozporządzeniem MEN z dn. 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 83 poz. 562 ze zm.).
3. Procedurami sprawdzania i oceniania prac sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i maturalnego w 2008 r. – zatwierdzonymi 29 stycznia 2008 r. przez dyrektorów CKE i OKE.

Etapy organizacji sprawdzania prac obejmowały:

1. Doskonalenie umiejętności przewodniczących i egzaminatorów-weryfikatorów w ramach szkolenia współfinansowanego ze środków UE w zakresie projektu EFS działania 3.2 „Rozwój systemu egzaminów zewnętrznych”, Priorytet III „Wysoka jakość edukacji”, Program operacyjny „Kapitał ludzki”.
W organizacyjnym i merytorycznym szkoleniu wzięło udział 610 przewodniczących i egzaminatorów-weryfikatorów. Weekendowe szkolenia (program 8- lub 12-godzinny) trwały od 7 marca do 13 kwietnia 2008 r.
2. Szkolenie merytoryczne i organizacyjne przewodniczących, egzaminatorów-weryfikatorów i egzaminatorów po ustaleniu ogólnopolskich kryteriów oceniania prac w maju 2008 r.
W szkoleniu w OKE w Jaworznie wzięło udział 578 przewodniczących i egzaminatorów-weryfikatorów. Prace maturalne zostały sprawdzone przez 2593 egzaminatorów, pracujących w 147 zespołach egzaminatorów.

Etap sprawdzania prac	Uczestnicy	Miejsce
Ustalenie ogólnopolskich kryteriów oceniania prac	<ul style="list-style-type: none"> • recenzenci akademicki, • koordynator krajowy, • koordynatorzy i przedstawiciele OKE. 	CKE
Szkolenie przewodniczących i egzaminatorów-weryfikatorów w zakresie kryterialnego oceniania prac oraz organizacji sprawdzania prac	<ul style="list-style-type: none"> • przewodniczący ZE, • egzaminatorzy-weryfikatorzy ZE. 	OKE w Jaworznie
Wstępne ocenianie prac przez PZE i EW	<ul style="list-style-type: none"> • przewodniczący ZE, • egzaminatorzy-weryfikatorzy ZE. 	ośrodek sprawdzania
Szkolenie egzaminatorów przez PZE	<ul style="list-style-type: none"> • egzaminatorzy 	ośrodek sprawdzania
Test diagnostyczny	<ul style="list-style-type: none"> • przewodniczący ZE, • egzaminatorzy-weryfikatorzy ZE, • egzaminatorzy. 	ośrodek sprawdzania
Ocenianie prac i weryfikacja oceniania prac	<ul style="list-style-type: none"> • egzaminatorzy, • egzaminatorzy-weryfikatorzy ZE, • przewodniczący ZE. 	ośrodek sprawdzania
Weryfikacja oceniania prac	<ul style="list-style-type: none"> • koordynator OKE w Jaworznie. 	OKE w Jaworznie

Tabela 15. Dane dotyczące sprawdzania prac maturalnych w zespołach egzaminatorów

Przedmiot ⁸	Liczba zespołów	Liczba przewodniczących	Liczba weryfikatorów	Liczba egzaminatorów
Język polski	44	44	132	803
Język angielski	35	35	105	647
Język francuski	1	1	2	12
Język niemiecki	6	6	18	113
Język rosyjski	1	1	3	19
Język włoski	1	1	2	2
Biologia	12	12	36	193
Chemia	5	5	14	83
Fizyka i astronomia	2	2	6	34
Geografia	14	14	42	244
Historia	5	5	15	87
Historia muzyki	1	1	2	11
Historia sztuki	1	1	2	11
Informatyka	1	1	2	10
Matematyka	10	10	30	182
Wiedza o społeczeństwie	8	8	20	142
Razem	147	147	431	2593

2.6. Unieważnienia egzaminu

Egzamin **unieważniono** maturzystom z następujących przyczyn:

- stwierdzenia niesamodzielności pracy, która w znacznej części okazała się plagiatem – 5 osób,
- otrzymania niekompletnego zestawu zadań egzaminacyjnych – 7 osób,
- stwierdzenia dopuszczenia do egzaminu nieupoważnionego absolwenta – 1 zdający,
- stwierdzenia naruszenia zasad przeprowadzania egzaminu maturalnego – Zespół Nadzorujący uniemożliwił korzystanie zdającym z zestawu wybranych wzorów matematycznych – 2 zdających,
- stwierdzenia naruszenia zasad przeprowadzania egzaminu maturalnego – Zespół Nadzorujący uniemożliwił zdającemu skorzystanie z toalety – 1 zdający.

⁸ Prace z: wiedzy o tańcu, historii muzyki, prace z przedmiotów zdawanych w drugim języku nauczania, prace z języków obcych zdawanych dwujęzycznie oraz prace uczniów niesłyszących były sprawdzane centralnie.

2.7. Komunikowanie wyników

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna przekazała dyrektorom szkół świadectwa dojrzałości wraz z ich odpisami oraz aneksy dla podwyższających wyniki egzaminu. Ponadto zbiorcze zestawienia z wynikami zdających dyrektorzy szkół otrzymali poprzez *Serwis Dyrektorów Szkół Ponadgimnazjalnych*.

Dnia 30 czerwca 2008 r. świadectwa dojrzałości zdający odebrali w macierzystych szkołach. OKE przesłało także wyniki maturzystów, którzy wyrazili na to zgodę, do Krajowego Rejestru Matur, z którego korzystają uczelnie wyższe przy przeprowadzaniu rekrutacji na pierwszy rok studiów.

Pełne sprawozdania z przebiegu egzaminu maturalnego 2008 r. przygotowane przez OKE w Jaworznie zostaną przekazane: Ministerstwu Edukacji Narodowej, Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, Śląskiemu Kuratorowi Oświaty, delegaturom Kuratorium Oświaty oraz organom prowadzącym szkoły i dyrektorom szkół ponadgimnazjalnych w województwie śląskim. Do sprawozdań zostaną przygotowane załączniki, zawierające:

- informacje o wynikach wszystkich szkół ponadgimnazjalnych województwa – dla Śląskiego Kuratora Oświaty,
- informacje o wynikach szkół, znajdujących się na terenie danej delegatury – dla każdej delegatury Kuratorium Oświaty w Katowicach,
- informacje o wynikach szkół – dla jednostek samorządu terytorialnego,
- wyniki uzyskane przez absolwentów danej szkoły – dla dyrektora każdej szkoły ponadgimnazjalnej.

3. INFORMACJE O WYNIKACH EGZAMINU

Na świadectwach dojrzałości wyniki egzaminu maturalnego podane zostały w postaci procentu punktów uzyskanych przez zdającego. Zdający zdał egzamin maturalny, jeżeli w części ustnej i części pisemnej z każdego przedmiotu obowiązkowego otrzymał co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania z egzaminu z danego przedmiotu.

Tabela 16. Wydane świadectwa dojrzałości dla tegorocznych absolwentów a typ szkoły

Typ szkoły	Tegoroczni absolwenci		
	liczba zdających	wydane świadectwa dojrzałości	
		liczba	procent
Liceum ogólnokształcące	26 841	24 401	90,91
Liceum profilowane	4987	3222	64,61
Liceum uzupełniające	751	339	45,14
Technikum	13 061	9643	73,83
Technikum uzupełniające	732	246	33,61
Ogółem	46 372	37 851	81,62

Ogółem wydano 38 521 świadectw dojrzałości dla absolwentów tegorocznych i z lat ubiegłych. Wydano także 2286 aneksów⁹ do świadectw maturalnych otrzymanych w poprzednich latach.

3.1. Zdawalność egzaminu

Zdawalność egzaminu maturalnego dla wszystkich osób ubiegających się o świadectwo dojrzałości w sesji wiosennej 2008 r. wyniosła 80%, natomiast dla zdających egzamin po raz pierwszy – 82%.

Do obowiązkowego egzaminu z języka polskiego w części ustnej przystąpiło 45 145 tegorocznych absolwentów. Egzamin zdało 44 187 maturzystów, co stanowi 97,88%.

Tabela 13. Zdawalność egzaminów obowiązkowych z języków obcych nowożytnych w części ustnej (tegoroczni absolwenci)

Przedmiot	Tegoroczni absolwenci								
	Poziom podstawowy			Poziom rozszerzony			Poziom dwujęzyczny		
	liczba zdających	zdali		liczba zdających	zdali		liczba zdających	zdali	
		liczba	procent		liczba	procent		liczba	procent
Język angielski	35536	33936	95,50	2237	2225	99,46	99	99	100
Język niemiecki	5526	5198	94,06	297	294	98,99	50	49	98
Język francuski	474	452	95,56	41	40	97,56	88	88	100
Język rosyjski	922	849	92,08	18	18	100			
Język włoski	63	61	96,83	8	8	100			
Język hiszpański	30	28	93,33	3	3	100			
Razem	42551	40524	95,24	2604	2588	99,39	237	236	99,58

Tabela 14. Zdawalność egzaminów z poszczególnych przedmiotów obowiązkowych w części pisemnej (tegoroczni absolwenci piszący zadania standardowych zestawów egzaminacyjnych)

Przedmiot	Poziom podstawowy			Poziom rozszerzony			Poziom dwujęzyczny		
	liczba piszących	zdali		liczba piszących	zdali		liczba piszących	zdali	
		liczba	procent		liczba	procent		liczba	procent
Język polski	42745	41266	96,54%	1596	1588	99,50			
Język angielski	33868	31145	91,96	4433	4418	99,66	99	99	100
Język niemiecki	5578	5099	91,41	394	392	99,49	50	49	98
Język francuski	446	400	89,69	70	69	98,57	88	88	100
Język rosyjski	918	838	91,29	23	23	100			
Język włoski	62	53	85,48	9	9	100			

⁹ O aneksy do świadectw dojrzałości ubiegały się osoby, które chciały: poprawić swój wynik z poprzednich sesji lub zdać dodatkowy przedmiot.

Przedmiot	Poziom podstawowy			Poziom rozszerzony			Poziom dwujęzyczny		
	liczba piszących	zdali		liczba piszących	zdali		liczba piszących	zdali	
		liczba	procent		liczba	procent		liczba	procent
Język hiszpański	29	28	96,55	5	5	100			
Biologia	5804	5001	86,16	2778	2600	93,59			
Chemia	519	457	88,05	612	582	95,10			
Fizyka i astronomia	195	178	91,28	53	53	100			
Geografia	13 947	12 850	92,13	1451	1439	99,17			
Historia	2315	2272	98,14	1096	1046	95,44			
Historia muzyki	77	72	93,51	58	58	100			
Historia sztuki	245	223	91,02	172	159	92,44			
Matematyka	4496	3915	87,08	2957	2770	93,68			
Wiedza o społeczeństwie	7704	6776	87,95	1593	1475	92,59			
Wiedza o tańcu	11	10	90,91	–	–	–			

Tabela 19. Zdawalność w powiatach dla tegorocznych absolwentów

Lp.	Powiat	Liczba zdających	Zdający, którzy ze wszystkich egzaminów obowiązkowych uzyskali co najmniej 30% i otrzymali świadectwo dojrzałości	
			liczba	procent
1.	będziński	910	757	83,19
2.	bielski	643	548	85,23
3.	Bielsko-Biała	3045	2610	85,71
4.	bieruńsko-lędzki	384	327	85,16
5.	Bytom	1689	1334	78,98
6.	Chorzów	1566	1313	83,84
7.	cieszyński	1753	1511	86,20
8.	Częstochowa	4366	3597	82,39
9.	częstochowski	240	151	62,92
10.	Dąbrowa Górnicza	1479	1191	80,53
11.	Gliwice	2440	1943	79,63
12.	gliwicki	366	239	65,30
13.	Jastrzębie Zdrój	1087	837	77,00
14.	Jaworzno	1110	907	81,71
15.	Katowice	3634	2955	81,32
16.	kłobucki	470	375	79,79
17.	lubliniecki	523	447	85,47
18.	mikołowski	751	643	85,62
19.	Mysłowice	525	447	85,14
20.	myszkowski	572	466	81,47
21.	Piekary Śląskie	353	307	86,97
22.	pszczyński	891	758	85,07
23.	raciborski	1228	1025	83,47
24.	Ruda Śląska	976	777	79,61
25.	rybnicki	183	124	67,76
26.	Rybnik	1880	1512	80,43
27.	Siemianowice Śląskie	493	416	84,38
28.	Sosnowiec	2108	1630	77,32
29.	Świętochłowice	314	260	82,80
30.	tarnogórski	1746	1418	81,21

31.	Tychy	1632	1334	81,74
32.	wodzisławski	1630	1351	82,88
33.	Zabrze	1809	1473	81,43
34.	zawierciański	1238	968	78,19
35.	Żory	754	599	79,44
36.	żywiecki	1584	1301	82,13
Razem		46372	37851	81,62

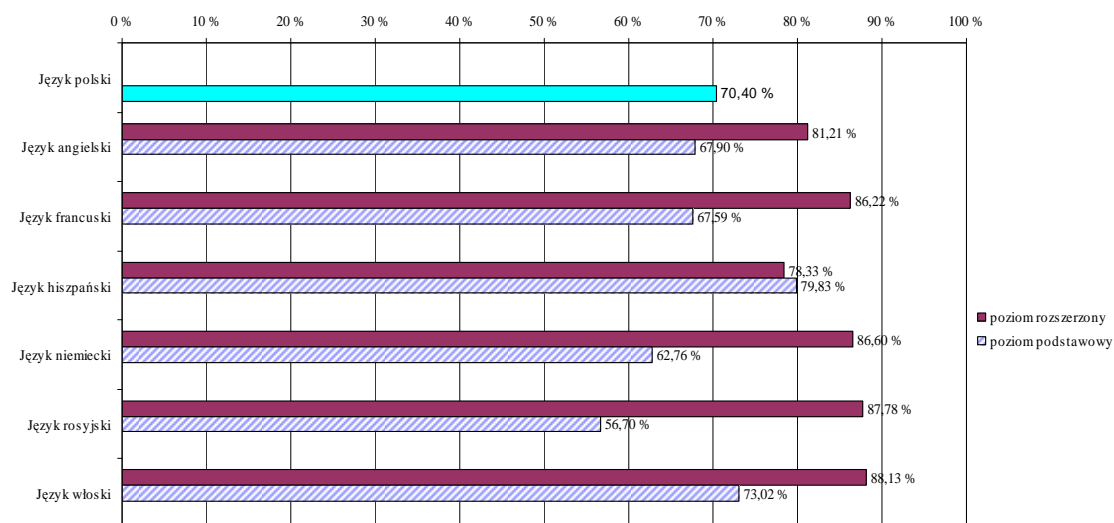
Tabela 20. Zdawalność w powiatach dla tegorocznych absolwentów a typ szkoły

Lp.	Powiat	Liczba zdających					Zdający, którzy ze wszystkich egzaminów obowiązkowych uzyskali co najmniej 30% i otrzymali świadectwo dojrzałości									
							liczba					procent				
		LO	LP	LU	T	TU	LO	LP	LU	T	TU	LO	LP	LU	T	TU
1.	będziński	654	27	0	211	18	585	16	0	150	6	89,4	59,3	–	71,1	33,3
2.	bielski	471	27	0	137	8	426	25	0	95	2	90,4	92,6	–	69,3	25,0
3.	Bielsko-Biała	1774	263	75	896	37	1662	190	30	719	9	93,7	72,2	40	80,2	24,3
4.	bieruńsko-lędziński	254	8	0	115	7	237	4	0	83	3	93,3	50	–	72,2	42,9
5.	Bytom	871	210	49	508	51	781	116	20	392	25	89,7	55,2	40,8	77,2	49,0
6.	Chorzów	978	135	39	407	7	902	92	18	298	3	92,2	68,1	46,2	73,2	42,9
7.	cieszyński	974	172	9	594	4	903	121	4	483	0	92,7	70,3	44,4	81,3	0
8.	Częstochowa	2949	244	47	1091	35	2665	179	17	725	11	90,4	73,4	36,2	66,5	31,4
9.	częstochowski	97	0	0	132	11	86	0	0	63	2	88,7	–	–	47,7	18,2
10.	Dąbrowa Górnicza	948	132	0	377	22	885	83	0	213	10	93,4	62,9	–	56,5	45,5
11.	Gliwice	1407	444	80	422	87	1278	277	35	318	35	90,8	62,4	43,8	75,4	40,2
12.	gliwicki	224	117	0	25	0	178	48	0	13	0	79,5	41,0	–	52,0	–
13.	Jastrzębie Zdrój	580	183	5	314	5	502	105	4	226	0	86,6	57,4	80	72,0	0
14.	Jaworzno	528	129	23	413	17	488	74	17	323	5	92,4	57,4	73,9	78,2	29,4
15.	Katowice	2228	93	63	1186	64	1989	52	25	860	29	89,3	55,9	39,7	72,5	45,3
16.	kłobucki	258	0	4	208	0	233	0	1	141	0	90,3	–	25,0	67,8	–
17.	lubliniecki	335	28	0	146	14	319	19	0	106	3	95,2	67,9	–	72,6	21,4
18.	mikołowski	435	71	16	205	24	424	52	5	150	12	97,5	73,2	31,3	73,2	50
19.	Mysłowice	357	82	24	62	0	337	50	15	45	0	94,4	61,0	62,5	72,6	–
20.	myszkowski	333	35	4	189	11	311	25	4	124	2	93,4	71,4	100	65,6	18,2
21.	Piekary Śląskie	193	18	8	134	0	179	14	0	114	0	92,7	77,8	0	85,1	–
22.	pszczyński	554	89	15	222	11	521	71	8	154	4	94,0	79,8	53,3	69,4	36,4
23.	raciborski	623	209	14	353	29	566	144	6	295	14	90,9	68,9	42,9	83,6	48,3
24.	Ruda Śląska	415	102	13	441	5	385	68	8	312	4	92,8	66,7	61,5	70,7	80
25.	rybnicki	73	24	15	71	0	63	10	3	48	0	86,3	41,7	20	67,6	–
26.	Rybnik	1079	731	17	0	53	965	523	11	0	13	89,4	71,5	64,7	–	24,5
27.	Siemianowice Śląskie	260	75	14	144	0	230	62	8	116	0	88,5	82,7	57,1	80,6	–
28.	Sosnowiec	1313	193	50	535	17	1142	94	28	362	4	87,0	48,7	56,0	67,7	23,5
29.	Świętochłowice	232	21	10	51	0	205	8	6	41	0	88,4	38,1	60	80,4	–
30.	tarnogórski	833	84	0	771	58	759	47	0	601	11	91,1	56,0	–	78,0	19,0
31.	Tychy	940	173	36	462	21	870	103	13	340	8	92,6	59,5	36,1	73,6	38,1
32.	wodzisławski	749	301	22	514	44	711	187	10	429	14	94,9	62,1	45,5	83,5	31,8
33.	Zabrze	1041	241	55	458	14	945	158	26	341	3	90,8	65,6	47,3	74,5	21,4
34.	zawierciański	796	117	0	314	11	696	58	0	212	2	87,4	49,6	–	67,5	18,2
35.	Żory	358	118	5	242	31	335	77	2	181	4	93,6	65,3	40	74,8	12,9
36.	żywiecki	727	91	39	711	16	638	70	15	570	8	87,8	76,9	38,5	80,2	50
Razem		26841	4987	751	13061	732	24401	3222	339	9643	246	90,9	64,6	45,1	73,8	33,6

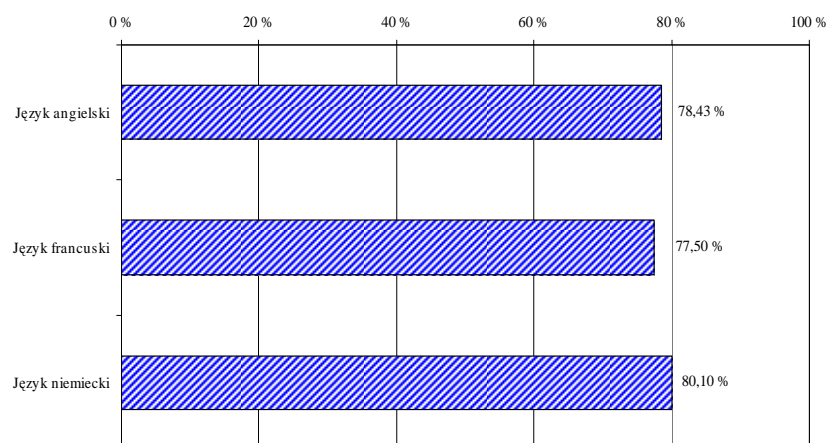
Najwyższą zdawalność osiągnięto w liceum uzupełniającym w powiecie myszkowskim – 100% (tylko 4 zdających), a najniższą – w powiatach cieszyńskim, Jastrzębie Zdrój, Piekary Śląskie – 0% (liczba zdających poniżej 10 osób) – w technikach uzupełniających i liceum uzupełniającym.

3.2. Średnie arytmetyczne

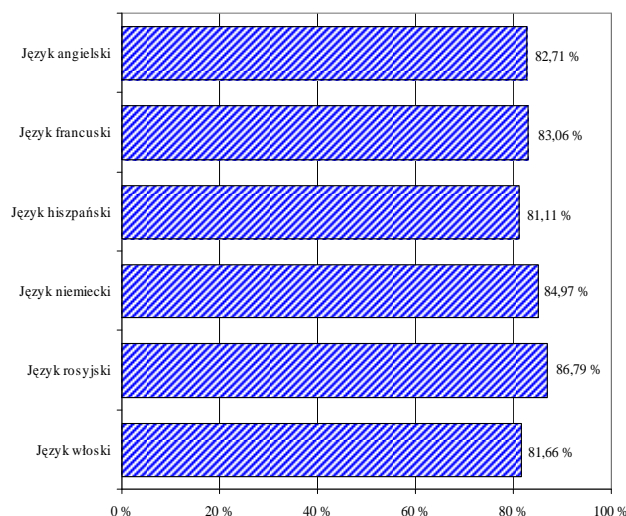
Wykres 6. Średnie wyniki uzyskane przez tegorocznych absolwentów w części ustnej egzaminu zdawanego jako przedmiot obowiązkowy

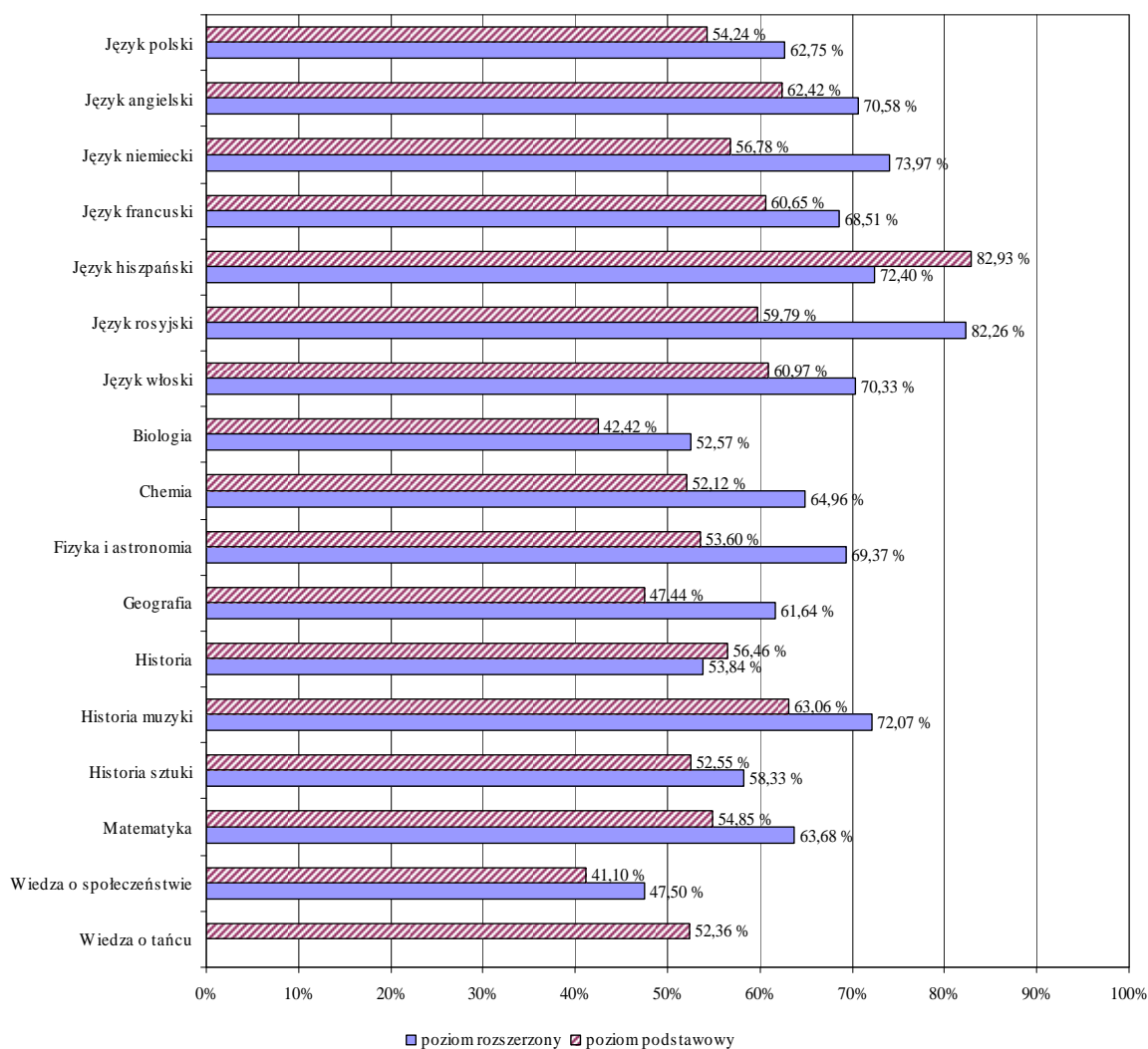
Wykres 7. Średnie wyniki uzyskane przez tegorocznych absolwentów z przedmiotów obowiązkowych zdawanych na poziomie dwujęzycznym w części ustnej egzaminu

Wykres 8. Średnie wyniki uzyskane przez tegorocznych absolwentów z przedmiotów dodatkowych zdawanych w części ustnej egzaminu

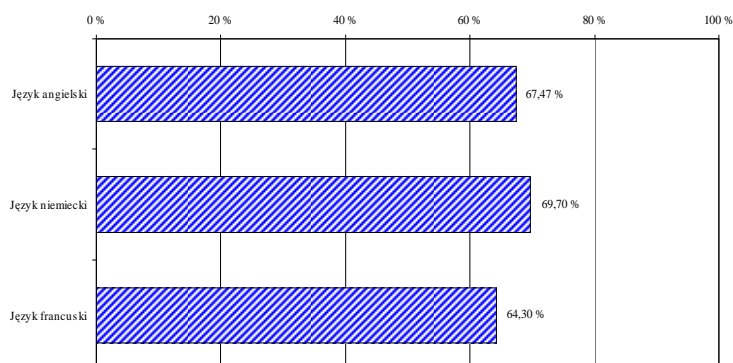

Wykres 9. Średnie wyniki uzyskane przez tegorocznych absolwentów z przedmiotów obowiązkowych zdawanych w części pisemnej egzaminu maturalnego

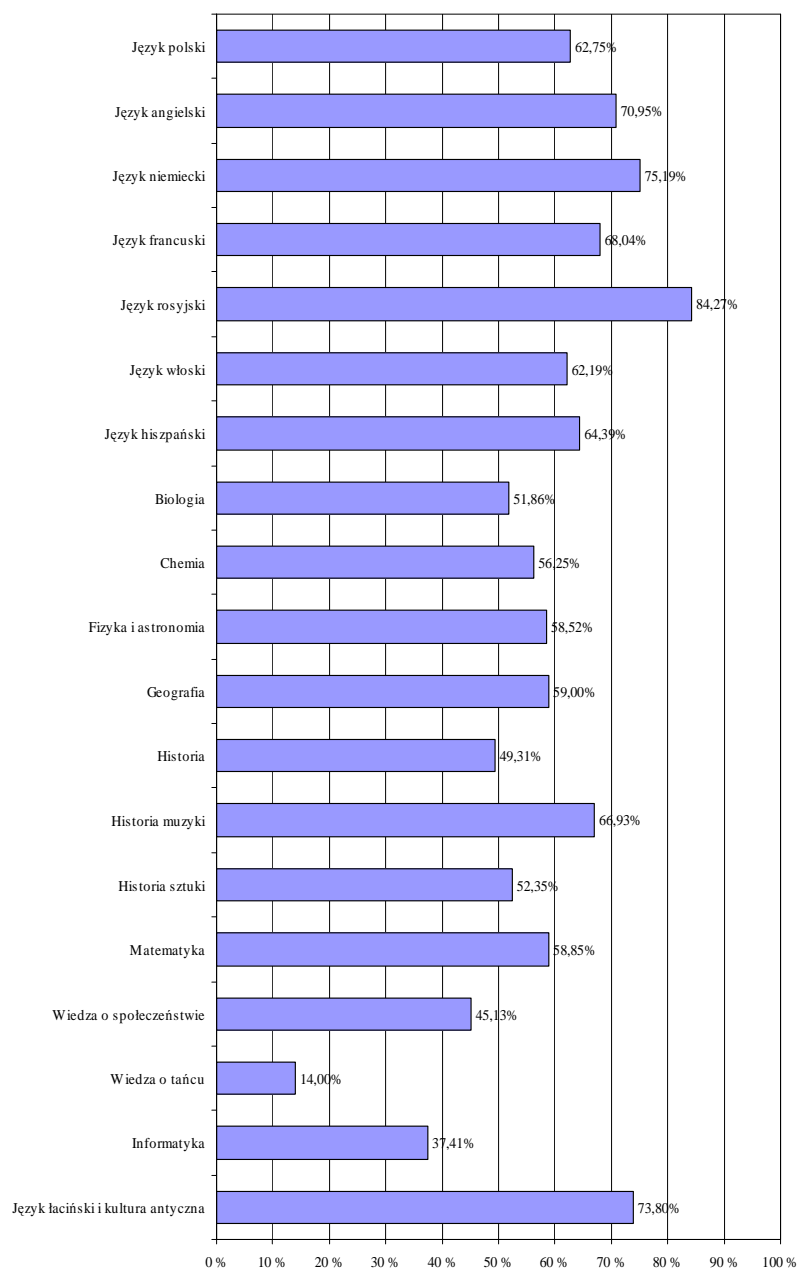

Wykres 10. Średnie wyniki uzyskane przez tegorocznych absolwentów z przedmiotów zdawanych na poziomie dwujęzycznym w części pisemnej egzaminu

Wykres 11. Średnie wyniki uzyskane przez tegorocznych absolwentów w części pisemnej egzaminu – poziom rozszerzony (przedmiot obowiązkowy i dodatkowy)

Wykres 12. Średnie wyniki uzyskane przez tegorocznych absolwentów z przedmiotów dodatkowych w części pisemnej egzaminu

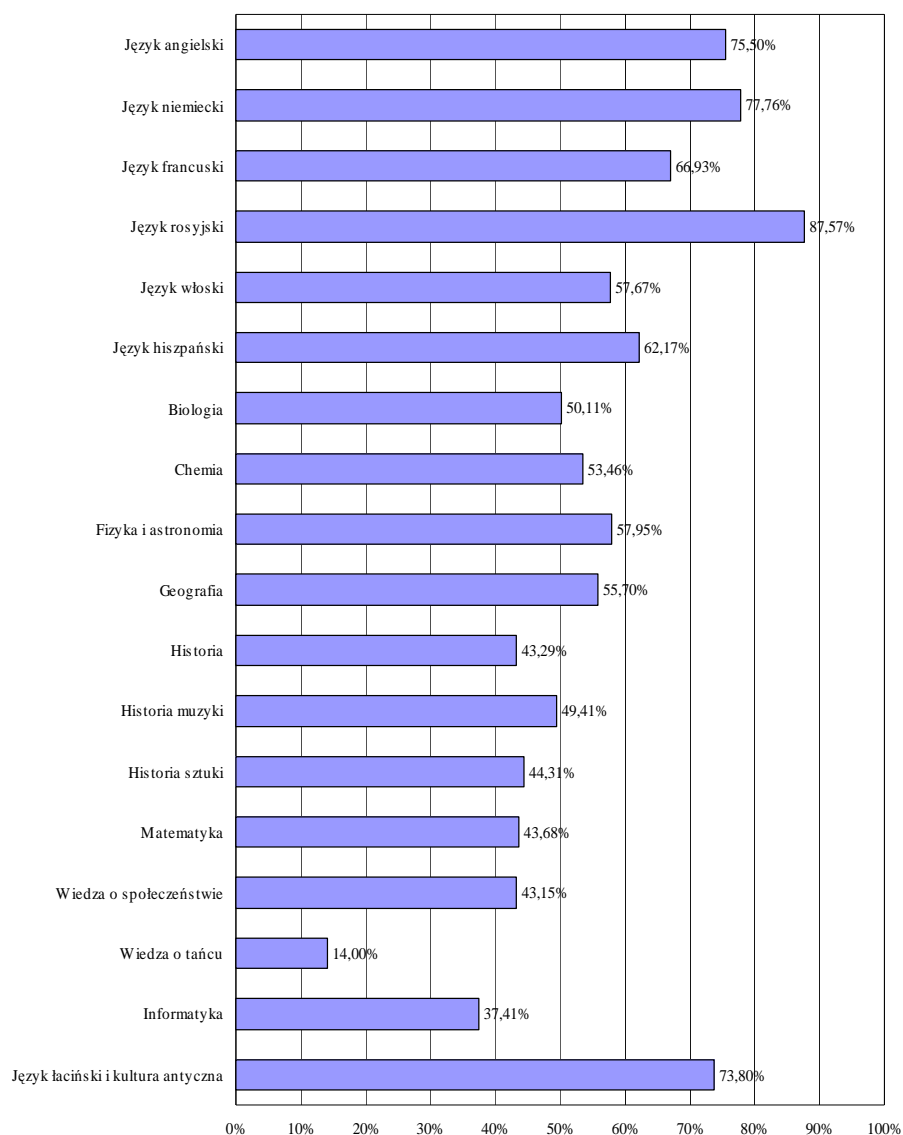

Tabela 20. Średnie wyniki w procentach uzyskane przez tegorocznych absolwentów z języka polskiego w części ustnej egzaminu w różnych typach szkół

Typ szkoły	Średnia arytmetyczna z języka polskiego
Liceum ogólnokształcące	75,64
Liceum profilowane	60,04
Liceum uzupełniające	56,86
Technikum	64,65
Technikum uzupełniające	53,93
Wszyscy absolwenci	70,40

Tabela 21. Średnie wyniki w procentach uzyskane przez tegorocznych absolwentów z języków obcych nowożytnych w części ustnej egzaminu w różnych typach szkół

Przedmiot	Przedmiot obowiązkowy															Przedmiot dodatkowy zdawany na poziomie rozszerzonym				
	poziom podstawowy					poziom rozszerzony					poziom dwujęzyczny									
	LO	LP	LU	T	TU	LO	LP	LU	T	TU	LO	LP	LU	T	TU	LO	LP	LU	T	TU
Język angielski	75,4	56,1	39,5	59,2	42,7	82,2	60,7	70,0	72,0	47,5	78,4	–	–	–	–	83,4	57,5	–	66,1	–
Język niemiecki	72,7	50,8	47,8	55,8	46,2	87,3	82,1	50,0	85,0	–	80,1	–	–	–	–	85,5	78,6	85,0	81,0	–
Język francuski	74,3	57,0	21,0	53,4	35,0	88,0	15,0	–	–	–	77,5	–	–	–	–	83,1	–	–	–	–
Język rosyjski	63,8	53,4	52,4	54,4	45,9	88,4	–	–	82,5	–						86,3	100	–	80,0	–
Język włoski	78,2	32,5	70,0	41,7	50,0	87,1	–	–	95,0	–						78,9	–	–	–	–
Język hiszpański	83,2	–	0,0	65,0	–	78,3	–	–	–	–						82,1	–	–	–	–

Tabela 22. Średnie wyniki w procentach uzyskane przez tegorocznych absolwentów z poszczególnych przedmiotów w części pisemnej egzaminu w różnych typach szkół¹

Przedmiot	Przedmiot obowiązkowy															Przedmiot dodatkowy				
	poziom podstawowy					poziom rozszerzony					poziom dwujęzyczny					zdawany na poziomie rozszerzonym				
	LO	LP	LU	T	TU	LO	LP	LU	T	TU	LO	LP	LU	T	TU	LO	LP	LU	T	TU
Język polski	59,4	46,7	42,2	49,4	36,6	63,0	54,2	45,0	51,3	49										
Język angielski	70,9	51,6	34,9	53,8	35,6	71,0	57,3	36,5	64,3	40,50	67,5	–	–	–	–	76,3	45,3	–	59,7	–
Język niemiecki	67,7	46,8	42,5	49,0	39,7	73,7	72,9	97,0	75,9	–	69,7	–	–	–	–	79,0	59,1	77,0	71,3	–
Język francuski	57,6	36,0	–	45,7	22,7	72,6	–	–	53,9	–	64,3	–	–	–	–	66,9	–	–	–	–
Język rosyjski	70,1	53,7	56,0	55,9	42,9	83,6	–	–	68,0	–						88,2	93,0	–	75,0	–
Język włoski	67,6	29,5	50,8	26,3	25,3	72,6	–	–	52,0	–						63,8	42,0	–	–	–
Język hiszpański	86,7	–	36,0	58,0	–	72,4	–	–	–	–						62,2	–	–	–	–
Biologia	45,9	36,5	31,9	39,2	31,5	53,0	36,4	18,0	36,3	10						51,6	24,8	5,0	31,2	–
Chemia	56,9	33,5	34,0	45,4	26,0	65,4	30,0	–	60,2	–						54,0	20,1	–	36,0	–
Fizyka i astronomia	57,6	36,0	–	45,7	22,7	72,6	–	–	53,9	–						58,8	17,3	–	43,5	–
Geografia	52,3	41,5	40,2	46,6	36,5	62,4	46,4	–	52,9	20						57,2	38,2	60,0	48,3	38,0
Historia	58,3	45,0	46,4	50,6	37,3	54,4	35,5	16,0	47,7	24						44,2	28,9	24,0	31,9	–
Historia muzyki	64,9	–	5,5	45,0	–	72,4	–	–	54,0	–						55,4	30,0	–	17,0	–
Historia sztuki	53,7	53,0	29,5	36,1	–	57,9	73,2	–	–	–						45,7	39,4	–	17,0	–
Matematyka	61,1	42,1	16,4	49,8	12,0	65,0	41,6	–	45,6	–						46,5	12,6	–	18,9	–
Wiedza o społeczeństwie	45,8	36,7	36,9	38,8	33,5	48,1	36,0	–	36,4	–						45,3	25,1	32,0	30,2	–
Wiedza o tańcu	55,6	–	–	20,0	–	–	–	–	–	–						20,0	–	–	11,0	–
Informatyka																42,5	13,7	–	29,8	–
Język łaciński i kultura antyczna																73,8	–	–	–	–

¹ Zacieniowane w tabeli 22. pola oznaczają średnie wyniki poniżej 30%, uzyskane przez mniej niż 10 zdających egzamin w danym typie szkoły

JĘZYK POLSKI

1. WSTĘP

Język polski jest przedmiotem obowiązkowym dla wszystkich maturzystów. W części ustnej zdawany był na jednym poziomie, natomiast w części pisemnej można było go zdawać na poziomie podstawowym lub rozszerzonym.

Egzamin z języka polskiego w części pisemnej odbył się 5 maja 2008 r. Egzamin w części ustnej przeprowadzano według szkolnych harmonogramów w okresie od 7 do 30 maja 2008 r.

Wskaźniki w niniejszym sprawozdaniu zostały obliczone dla wyników tegorocznych absolwentów: liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych i liceów uzupełniających oraz techników i techników uzupełniających, rozwiązujących w części pisemnej standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych.

2. CZĘŚĆ USTNA

Egzamin z języka polskiego w części ustnej składał się z dwóch części:

- wypowiedzi zdającego na wybrany temat,
- rozmowy zdającego z przedmiotowym zespołem egzaminacyjnym dotyczące prezentacji tematu i bibliografii.

Ustna część egzaminu trwała około 25 minut (prezentacja tematu około 15 minut i rozmowa z egzaminatorami około 10 minut).

Egzamin w części pierwszej sprawdza umiejętność mówienia, wiedzę w zakresie wyznaczonym przez temat i wykorzystanie przygotowanych materiałów pomocniczych. W części drugiej natomiast sprawdzane są: rozumienie pytań przez zdającego, umiejętność formułowania odpowiedzi, umiejętność obrony własnego stanowiska, znajomość bibliografii, którą zdający wykorzystał do przygotowania tematu.

W obu częściach egzaminu sprawdza się i ocenia sprawność oraz poprawność językową maturzysty.

Za egzamin można było uzyskać maksymalnie 20 punktów, w tym:

- za prezentację tematu – 5 punktów (3 – za zawartość merytoryczną, 2 – za kompozycję), co stanowi 25% ogólnej liczby punktów,
- za rozmowę – 7 punktów, co stanowi 35% ogólnej liczby punktów,
- za język 8 punktów, co stanowi 40% ogólnej liczby punktów.

Tematy do egzaminu ustnego przygotowywane są w trzech podstawowych działach: *Literatura, Związki literatury z innymi dziedzinami sztuki, Język*.

Do części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego w województwie śląskim przystąpiło 45 578 osób, w tym **45 145 zdających po raz pierwszy**.

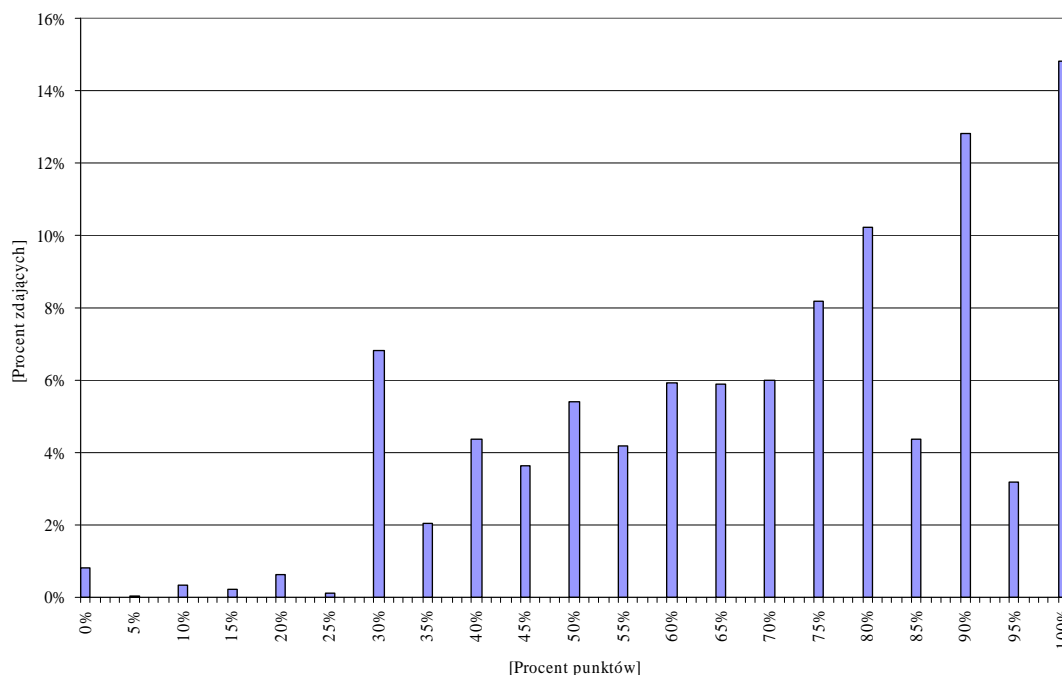
Zestawienie zamieszczone w tabeli 1. pozwala maturzyście porównać uzyskany przez niego wynik z osiągnięciami wszystkich zdających egzamin maturalny w kraju (zgodnie ze skalą staninową). Z karty wyników części ustnej egzaminu z języka polskiego można odczytać, w której klasie (staninie) znajduje się wynik danego maturzysty, jaki procent zdających uzyskał taki sam wynik bądź wyniki wyższe/niższe.

Tabela 1. Karta wyników na skali staninowej egzaminu z języka polskiego w części ustnej

Klasa (stanin)	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie wyznaczone dla kraju	Rzeczywisty procent zdających w województwie śląskim
1	4	najniższa	0–25	2,13
2	7	bardzo niska	26–30	6,81
3	12	niska	31–45	10,03
4	17	poniżej średniej	46–60	15,54
5	20	średnia	61–75	20,07
6	17	powyżej średniej	76–85	14,60
7	12	wysoka	86–95	16,00
8	7	bardzo wysoka	96–100	14,81
9	4	najwyższa		

Rzeczywisty procent zdających jest niemal dwukrotnie mniejszy od zakładanego teoretycznie w staninie 1., a zarazem wartości te są nieco większe od modelowych w staninach 7.–9.

Wykres 1. Rozkład wyników zdających egzamin z języka polskiego w części ustnej

Rozkład wyników przedstawiony na wykresie 1. jest lewoskośny, znacznie przesunięty w stronę wyników wysokich, co świadczy o tym, że dla dużej grupy zdających egzamin był *łatwy* lub *bardzo łatwy*. Wynikiem najczęściej uzyskiwanym przez zdających było 100% punktów – zdobyło je 14,81% zdających.

Tabela 2. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z języka polskiego w części ustnej

Wskaźniki	Procent	Punkty
Liczba punktów możliwych do uzyskania	100	20
Wynik najczęstszy (modalna–Mo)	100	20
Wynik środkowy (mediana–Me) ¹	75	15
Wynik średni (średnia arytmetyczna–M)	70,40	14,08
Odchylenie standardowe	–	4,64
Wynik najwyższy ²	100	20
Wynik najniższy ³	0	0

Analizując tabelę 2., można stwierdzić, że duża grupa osób uzyskała wyniki wysokie i bardzo wysokie. Mała wartość odchylenia standardowego świadczy o małym zróżnicowaniu wyników wśród zdających.

¹ To oznacza, że co najmniej połowa zdających otrzymała 15 punktów lub więcej (24 208 osób – 53,62%).

² Najwyższy wynik uzyskało 6695 zdających (14,83%).

³ Najniższy wynik otrzymało 366 zdających (0,81%).

Tabela 3. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z języka polskiego w części ustnej według typów szkół

Wskaźniki	Typy szkół									
	liceum ogólnokształcące		liceum profilowane		liceum uzupełniające		technikum		technikum uzupełniające	
Liczba zdających	26605		4717		690		12537		596	
	procent	punkty	procent	punkty	procent	punkty	procent	punkty	procent	punkty
Wynik najczęstszy	100	20	30	6	30	6	90	18	30	6
Wynik średni	80	16	60	12	60	12	65	13	52,50	10,50
Wynik średni	75,64	15,13	60,04	12,01	56,86	11,37	64,65	12,93	53,93	10,79
Odchylenie standardowe	–	4,21	–	4,84	–	5,33	–	4,71	–	4,95
Wynik najwyższy	100	20	100	20	100	20	100	20	100	20
Wynik najniższy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Najwyższe i zarazem najbardziej wyrównane wyniki w części ustnej egzaminu z języka polskiego uzyskali absolwenci liceów ogólnokształcących. Największe zróżnicowanie wyników wystąpiło wśród abiturientów liceów uzupełniających. We wszystkich typach szkół byli zdający, którzy osiągnęli wynik maksymalny (20 pkt)

Aby zdać egzamin maturalny z języka polskiego w części ustnej, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia (co najmniej 6 punktów). Warunek ten spełniło 44 187 zdających, tj. 97,88% przystępujących do egzaminu po raz pierwszy. Wymaganej liczby punktów nie uzyskało 958 zdających (2,12%).

Tabela 4. Zdawalność egzaminu z języka polskiego w części ustnej

Typ szkoły	Przystąpili do egzaminu	Zdali	
		liczba	procent
Liceum ogólnokształcące	26 605	26 343	99,02
Liceum profilowane	4717	4493	95,25
Liceum uzupełniające	690	628	91,01
Technikum	12 537	12 175	97,11
Technikum uzupełniające	596	548	91,95
Ogółem	45 145	44 187	97,88

Zdawalność egzaminu ustnego z języka polskiego jest bardzo wysoka. W liceach ogólnokształcących sięga 100%, natomiast najniższa, ale również wysoka jest wśród absolwentów liceów uzupełniających i wynosi 90%.

3. CZĘŚĆ PISEMNA

3.1. Ogólna informacja o zdających część pisemną

Do części pisemnej egzaminu maturalnego z języka polskiego w województwie śląskim przystąpiło 47 141 osób, w tym **46 271 zdających po raz pierwszy**.

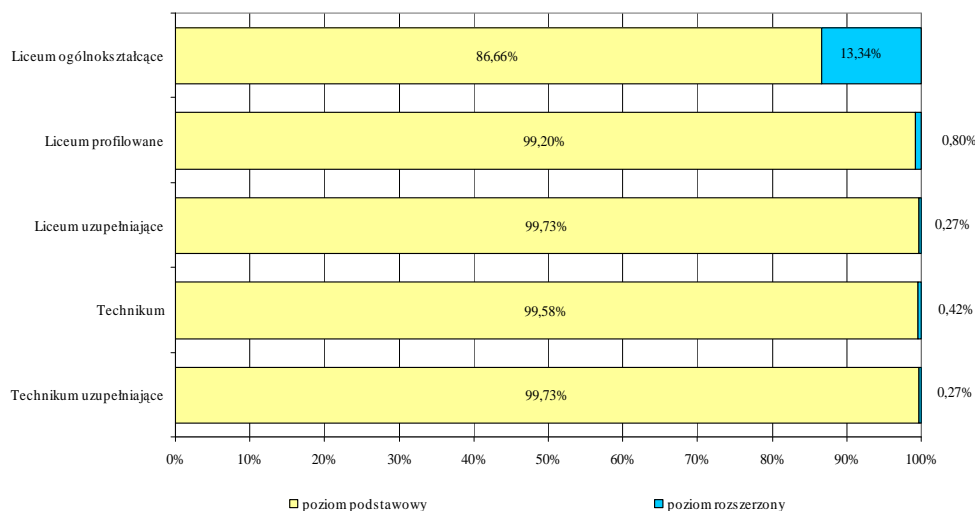
Tabela 5. Liczba zdających egzamin z języka polskiego w części pisemnej

Absolwenci	Przedmiot obowiązkowy					
	poziom podstawowy		poziom rozszerzony		razem	
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent
Tegoroczni	42852	92,61	3419	7,39	46271	100
Pozostali	551	63,33	319	36,67	870	100

Tabela 6. Tegoroczni absolwenci zdający egzamin z języka polskiego w części pisemnej

Typ szkoły	Zadeklarowali przystąpienie do egzaminu	Nie zgłosili się na egzamin (otrzymali 0 punktów)	Przystąpili do egzaminu	Zdawali egzamin w wersji standardowej
Liceum ogólnokształcące	27 694	904	26 790	26 732
Liceum profilowane	5352	369	4983	4962
Liceum uzupełniające	1350	621	729	727
Technikum	13 424	389	13 035	13 009
Technikum uzupełniające	1028	294	734	729
Ogółem	48 848	2577	46 271	46 159

Wykres 2. Tegoroczni absolwenci poszczególnych typów szkół a wybrany przez nich poziom egzaminu

3.2. Poziom podstawowy

3.2.1. Opis standardowego zestawu zadań egzaminacyjnych

Standardowy zestaw zadań egzaminacyjny dla poziomu podstawowego zawierał jedno zadanie sprawdzające umiejętność rozumienia czytanego tekstu nieliterackiego i dwa zadania (do wyboru) sprawdzające umiejętność odbioru tekstu literackiego oraz tworzenia tekstu własnego w związku z tekstem literackim dołączonym do tematu wypracowania. Na poziomie podstawowym maturzysta pisał pracę w odniesieniu do tekstów literackich objętych podstawą programową, więc znanych mu, bo omawianych w toku nauki szkolnej.

Zadanie w części pierwszej sprawdzające rozumienie czytanego tekstu wymagało przeczytania tekstu nieliterackiego (około 1000 słów) oraz udzielenia odpowiedzi na 15 pytań, sprawdzających jego rozumienie na poziomie znaczeń, związków między elementami znaczeń, funkcjonalności języka i stylu, kompozycji oraz komunikacji. Maturzyści otrzymali fragmenty tekstu zatytułowanego *Nieznosna szybkość bloga* autorstwa Igora Jankego, publicysty „Rzeczpospolitej”. Jasno i przystępnie napisany, klarownie skomponowany tekst traktował o aktualnym zjawisku kulturowym, ważnym i dobrze znanym młodzieży. Z pewnością wzbudził zainteresowanie i pozostanie w pamięci maturzysty na dłużej. Tekst był atrakcyjny także językowo ze względu na bogactwo leksykalne i użyte środki retoryczne. Pojawiły się w nim nowe w języku polskim słowa, nazywające nowe zjawiska, co czytającemu tekst maturzyście uświadamiało, że jest świadkiem dokonujących się bardzo dynamicznie przemian w języku.

Zadanie to sprawdzało umiejętności wskazane w II obszarze standardów wymagań egzaminacyjnych – Korzystanie z informacji.

W drugiej części egzaminu na poziomie podstawowym sprawdzano wiedzę z zakresu określonego w I obszarze standardów wymagań egzaminacyjnych – Wiadomości i rozumienie, oraz umiejętności wskazane w II i III obszarze – Korzystanie z informacji i Tworzenie informacji.

W części drugiej maturzyści mieli do wyboru 2 tematy, zredagowane zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2007 r. § 85. Egzamin na poziomie podstawowym trwa 170 minut i polega na sprawdzeniu umiejętności rozumienia czytanego tekstu nieliterackiego oraz **napisaniu tekstu własnego związanego z tekstem literackim, zawartym w standardowym zestawie zadań egzaminacyjnych**. Dwa zadania – do wyboru – sprawdzające umiejętność pisania zawierały teksty literackie i zredagowane do nich tematy. Na egzamin wybrano zakorzenione w dydaktyce szkolnej teksty klasyczne z literatury polskiej, które uczniowie powinni znać z lekcji. Zdający mogli wybierać między poezją i prozą. Mogli również wybierać między interpretacją porównawczą dwóch tekstów a analizą i interpretacją jednego tekstu.

Za prawidłowe rozwiązanie standardowego zestawu zadań egzaminacyjnych poziomu podstawowego maturzysta mógł uzyskać maksymalnie 70 punktów.

3.2.2. Wyniki egzaminu

Poniżej przedstawiono:

- zestawienia podstawowych wskaźników statystycznych wyników egzaminu, obliczonych dla tegorocznych absolwentów,
- rozkład wyników egzaminu na poziomie podstawowym,
- zestawienia wskaźników łatwości wszystkich zadań, obliczonych dla absolwentów poszczególnych typów szkół,
- zestawienia wskaźników łatwości zestawu zadań, obliczonych dla powiatów województwa śląskiego,
- podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu dla absolwentów, rozwiązujących zadania zestawów dostosowanych.

Wszystkie parametry statystyczne, rozkłady wyników oraz wartości wskaźników łatwości zostały wyznaczone na podstawie wyników uzyskanych przez tegorocznych maturzystów na poziomie podstawowym piszących, standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych.

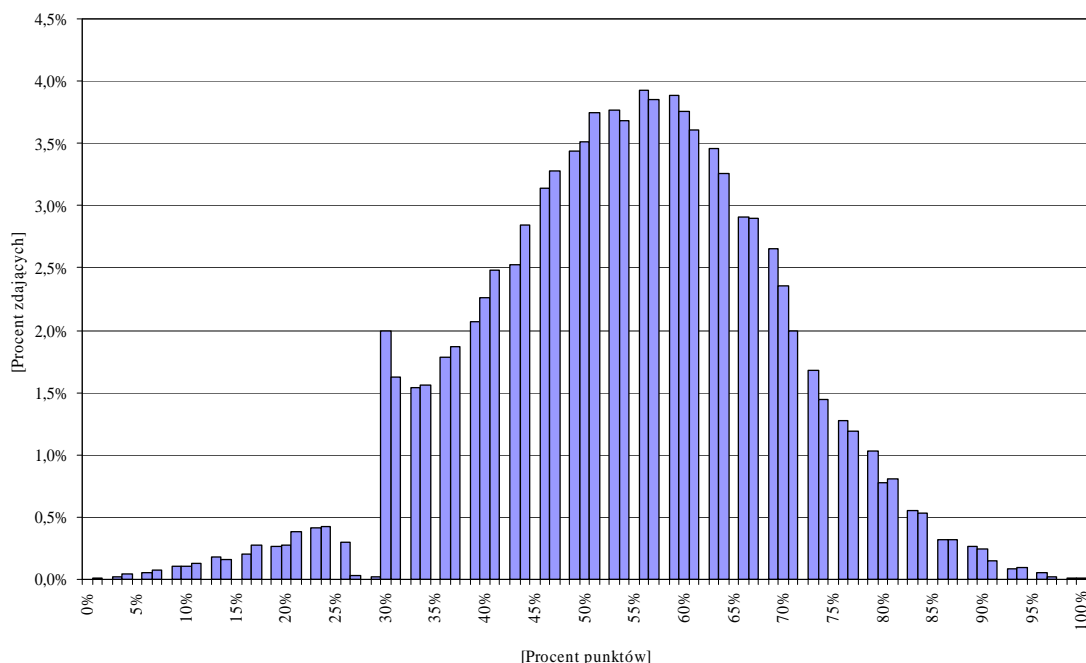
Zestawienie w tabeli 7. pozwala maturzyście porównać uzyskany przez niego wynik z osiągnięciami wszystkich zdających egzamin maturalny w kraju (zgodnie ze skalą staninową). Z karty wyników można odczytać, w której klasie (staninie) znajduje się wynik danego maturzysty, jaki procent zdających uzyskał wyższe/niższe wyniki.

Tabela 7. Karta wyników na skali staninowej egzaminu z języka polskiego na poziomie podstawowym

Klasa (stanin)	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie wyznaczone dla kraju	Rzeczywisty procent zdających w województwie śląskim
1	4	najniższa	0–21	2,29
2	7	bardzo niska	22–31	4,79
3	12	niska	32–40	11,08
4	17	poniżej średniej	41–49	17,73
5	20	średnia	50–56	18,63
6	17	powyżej średniej	57–63	18,57
7	12	wysoka	64–70	14,08
8	7	bardzo wysoka	71–77	7,58
9	4	najwyższa	78–100	5,26

Dokonując analizy rzeczywistego procentu zdających, w staninach: 1.–5. oraz 6.–9. widać wyraźnie przewagę wyników wysokich i najwyższych osiągniętych przez zdających nad wynikami niskimi i najniższymi.

Wykres 3. Rozkład wyników zdających egzamin z języka polskiego na poziomie podstawowym

Rozkład wyników osiągniętych przez zdających egzamin z języka polskiego na poziomie podstawowym jest zbliżony do rozkładu normalnego. Wśród wyników uzyskiwanych przez piszących egzamin przeważały wyniki średnie. Egzamin dla ogółu zdających był *umiarkowanie trudny*.

Tabela 8. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z języka polskiego na poziomie podstawowym według typu szkoły (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych)

Wskaźniki	Ogółem	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Liceum uzupełniające	Technikum	Technikum uzupełniające
Liczba zdających	42745	23 397	4932	725	12 964	727
Wskaźnik łatwości zestawu (p)	0,54	0,59	0,47	0,42	0,49	0,37
w procentach						
Wynik najczęstszy (modalna–Mo)	56	59	49	30	51	30
Wynik środkowy (mediana–Me)	54	60	47	43	50	39
Wynik średni (średnia arytmetyczna–M)	54,24	59,43	46,68	42,13	49,43	36,57
Wynik najwyższy	100	100	89	76	100	79
Wynik najniższy	0	0	3	4	1	0
w punktach						
Wynik najczęstszy (modalna–Mo)	39	41	34	21	36	21
Wynik środkowy (mediana–Me) ⁴	38	42	33	30	35	27
Wynik średni (średnia arytmetyczna–M)	37,97	41,60	32,69	29,49	34,61	25,61
Odchylenie standardowe	10,42	9,69	9,47	9,84	9,20	10,30
Wynik najwyższy ⁵	70	70	62	53	70	55
Wynik najniższy ⁶	0	0	2	3	1	0

Standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych z języka polskiego na poziomie podstawowym okazał się *umiarkowanie trudny* jedynie dla absolwentów liceów ogólnokształcących. Dla abiturientów pozostałych typów szkół był *trudny*.

Najbardziej zróżnicowane wyniki wystąpiły wśród zdających z techników uzupełniających. Maksymalne wartości punktów możliwych do zdobycia uzyskali absolwenci liceów ogólnokształcących i techników.

⁴ Wartość mediany wskazuje, że co najmniej połowa zdających uzyskała 38 punktów lub więcej (22 691 zdających – 53,08%) **na 70 możliwych do uzyskania**.

⁵ Najwyższy wynik osiągnęło 3 zdających.

⁶ Najniższy wynik uzyskało 2 zdających.

Tabela 9. Podstawowe wskaźniki statystyczne (w punktach) wyników egzaminu z języka polskiego na poziomie podstawowym dla zdających egzamin w formie dostosowanej

Wskaźniki	Arkusz A4 dla słabo widzących	Arkusz A6 dla niewidomych	Arkusz A7 dla niesłyszących
Liczba zdających	44	4	59
Wynik średni	36,39	–	38,88
Wynik najwyższy	64	–	68
Wynik najniższy	8	–	8

Tabela 10. Wyniki zdających egzamin z języka polskiego na poziomie podstawowym (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych) w powiatach (dane statystyczne w punktach)

Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna –Mo)	Wynik środkowy (mediana –Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna –M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	826	0,56	38	40	38,93	10,48
2.	bielski	606	0,57	34	40	39,79	9,51
3.	Bielsko-Biała	2739	0,58	42	41	40,94	9,48
4.	bieruńsko-lędziński	357	0,54	43	40	37,56	10,19
5.	Bytom	1554	0,53	35	37	37,18	11,11
6.	Chorzów	1399	0,58	40	41	40,57	10,04
7.	cieszyński	1651	0,54	39	39	38,15	9,43
8.	Częstochowa	3996	0,53	35	37	37,13	10,31
9.	częstochowski	232	0,45	25	32	31,53	11,64
10.	Dąbrowa Górnicza	1341	0,54	43	38	38,01	10,52
11.	Gliwice	2204	0,56	42	40	39,06	10,33
12.	gliwicki	363	0,52	37	37	36,48	10,81
13.	Jastrzębie Zdrój	1023	0,53	33	37	36,78	10,30
14.	Jaworzno	1054	0,52	38	37	36,43	10,62
15.	Katowice	3255	0,57	36	40	39,71	11,19
16.	kłobucki	453	0,54	35	37	38,13	9,57
17.	lubliniecki	482	0,57	37	40	40,05	10,76
18.	mikołowski	718	0,55	42	39	38,23	10,09
19.	Mysłowice	499	0,54	41	38	37,49	8,66
20.	myszkowski	493	0,51	31	36	35,45	9,71
21.	Piekary Śląskie	341	0,58	42	41	40,70	9,21
22.	pszczyński	854	0,58	43	41	40,32	10,19
23.	raciborski	1152	0,52	39	37	36,61	9,48
24.	Ruda Śląska	930	0,59	42	41,5	41,42	10,06
25.	rybnicki	183	0,46	33	32	32,17	9,88
26.	Rybnik	1727	0,54	37	37	37,60	10,85
27.	Siemianowice Śląskie	470	0,54	40	39	38,08	8,64
28.	Sosnowiec	1910	0,52	40	37	36,15	10,20
29.	Świętochłowice	302	0,55	40	39	38,72	10,74
30.	tarnogórski	1649	0,52	39	37	36,51	10,78
31.	Tychy	1449	0,51	21	35	35,44	11,03
32.	wodzisławski	1538	0,54	37	38	37,93	9,52
33.	Zabrze	1598	0,52	38	37	36,40	9,74
34.	zawierciański	1182	0,49	37	36	34,40	10,41
35.	Żory	698	0,56	41	40	39,47	9,41
36.	żywiecki	1517	0,54	34	38	38,03	10,65

Średnie wyniki na poziomie podstawowym w poszczególnych powiatach województwa wykazują zróżnicowanie od 31,53 do 41,42 punktu (średnia dla województwa wynosi **37,97** pkt.). Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania na egzaminie wynosi 70 punktów.

Wartości odchyłeń standardowych dla poszczególnych powiatów były w większości przypadków porównywalne, co świadczy o jednorodności wyników uzyskanych przez zdających z różnych powiatów.

Zamieszczone w tabeli 11. dane, dotyczące łatwości wszystkich zadań, pozwalają na ocenę poziomu opanowania umiejętności i stwierdzenie, które zadania były dla maturzystów *łatwe*, a które *trudne*, oraz porównanie wskaźników łatwości w różnych typach szkół.

Tabela 11. Wskaźniki łatwości poszczególnych zadań standardowego zestawu egzaminacyjnego z języka polskiego na poziomie podstawowym

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły										
		liceum ogólnokształcące		liceum profilowane		liceum uzupełniające		technikum		technikum uzupełniające		
1.	0,79	0,84		0,70		0,68		0,76		0,65		
2.	0,22	0,27		0,15		0,12		0,16		0,10		
3.	0,54	0,68		0,37		0,14		0,39		0,11		
4.	0,56	0,68		0,39		0,31		0,44		0,20		
5.	0,86	0,89		0,83		0,75		0,85		0,72		
6.	0,51	0,55		0,47		0,45		0,47		0,42		
7.	0,85	0,89		0,78		0,75		0,82		0,68		
8.	0,58	0,70		0,45		0,36		0,46		0,23		
9.	0,89	0,92		0,86		0,82		0,87		0,77		
10.	0,81	0,86		0,72		0,69		0,76		0,60		
11.	0,85	0,89		0,78		0,67		0,82		0,64		
12.	0,71	0,75		0,65		0,59		0,68		0,51		
13.	0,23	0,26		0,17		0,11		0,19		0,10		
14.	0,86	0,91		0,80		0,73		0,83		0,65		
15.	0,72	0,76		0,66		0,67		0,69		0,65		
WW*	0,67	0,73		0,59		0,52		0,62		0,47		
Wypracowanie***	0,47	0,49	0,52	0,54	0,40	0,42	0,38	0,38	0,43	0,45	0,33	0,32
	0,49		0,55		0,42		0,33		0,45		0,30	
	0,54		0,58		0,47		0,43		0,50		0,37	
	0,50		0,55		0,43		0,38		0,46		0,31	
	0,50		0,56		0,45		0,37		0,42		0,29	
	0,02		0,03		0,01		0,01		0,01		0,00	

* WW – oznacza wskaźnik łatwości dla wszystkich zadań zamkniętych.

** Wiersz tabeli zawiera wskaźniki łatwości dla elementów wypracowania w kolejności: Treść, Kompozycja, Styl, Język, Zapis, Walory.

Temat pierwszy na poziomie podstawowym wybrało 24,16% zdających, a temat drugi – 75,84%.

Tabela 12. Wskaźniki łatwości poszczególnych zadań standardowego zestawu egzaminacyjnego z języka polskiego na poziomie podstawowym dla zdających, którzy wybrali temat pierwszy

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu		Wskaźnik łatwości wg typu szkoły									
			liceum ogólnokształcące		liceum profilowane		liceum uzupełniające		technikum		technikum uzupełniające	
1.	0,80		0,85		0,69		0,71		0,76		0,60	
2.	0,24		0,30		0,17		0,11		0,16		0,06	
3.	0,56		0,69		0,38		0,15		0,42		0,09	
4.	0,59		0,70		0,40		0,37		0,48		0,21	
5.	0,87		0,89		0,82		0,74		0,85		0,68	
6.	0,52		0,56		0,46		0,43		0,47		0,43	
7.	0,86		0,89		0,78		0,83		0,84		0,66	
8.	0,60		0,72		0,47		0,34		0,47		0,20	
9.	0,90		0,93		0,87		0,86		0,87		0,73	
10.	0,83		0,87		0,74		0,73		0,79		0,64	
11.	0,85		0,89		0,78		0,70		0,82		0,62	
12.	0,71		0,75		0,63		0,60		0,69		0,46	
13.	0,24		0,28		0,18		0,14		0,20		0,14	
14.	0,87		0,91		0,79		0,74		0,84		0,60	
15.	0,74		0,78		0,68		0,62		0,70		0,60	
WW*	0,68		0,74		0,59		0,54		0,63		0,45	
Wypracowanie***	0,45	0,47	0,50	0,53	0,36	0,39	0,33	0,34	0,39	0,41	0,27	0,27
	0,48		0,54		0,40		0,32		0,42		0,24	
	0,51		0,56		0,44		0,41		0,47		0,32	
	0,48		0,54		0,40		0,33		0,43		0,27	
	0,52		0,57		0,46		0,39		0,45		0,31	
	0,03		0,04		0,01		0,01		0,01		0,00	

* WW – oznacza wskaźnik łatwości dla wszystkich zadań zamkniętych.

** Wiersz tabeli zawiera wskaźniki łatwości dla elementów wypracowania w kolejności: Treść, Kompozycja, Styl, Język, Zapis, Walory.

Tabela 13. Wskaźniki łatwości poszczególnych zadań standardowego zestawu egzaminacyjnego z języka polskiego na poziomie podstawowym dla zdających, którzy wybrali temat drugi

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu		Wskaźnik łatwości wg typu szkoły									
			liceum ogólnokształcące		liceum profilowane		liceum uzupełniające		technikum		technikum uzupełniające	
1.	0,79		0,84		0,70		0,67		0,77		0,67	
2.	0,21		0,26		0,14		0,12		0,15		0,12	
3.	0,53		0,68		0,36		0,13		0,38		0,12	
4.	0,55		0,67		0,39		0,30		0,43		0,21	
5.	0,86		0,89		0,83		0,76		0,85		0,73	
6.	0,51		0,54		0,47		0,45		0,47		0,42	
7.	0,85		0,89		0,78		0,74		0,82		0,68	
8.	0,58		0,69		0,43		0,37		0,46		0,24	
9.	0,89		0,92		0,85		0,81		0,86		0,78	
10.	0,80		0,86		0,71		0,70		0,76		0,60	
11.	0,85		0,89		0,78		0,67		0,82		0,65	
12.	0,72		0,75		0,66		0,59		0,68		0,53	
13.	0,22		0,26		0,17		0,11		0,19		0,10	
14.	0,86		0,90		0,80		0,72		0,83		0,67	
15.	0,72		0,76		0,65		0,68		0,68		0,67	
WW*	0,67		0,73		0,59		0,52		0,61		0,48	
Wypracowanie***	0,48	0,50	0,52	0,54	0,42	0,43	0,40	0,40	0,44	0,46	0,36	0,36
	0,50		0,55		0,43		0,34		0,46		0,33	
	0,55		0,59		0,48		0,44		0,51		0,41	
	0,51		0,56		0,44		0,39		0,47		0,34	
	0,50		0,56		0,45		0,37		0,42		0,31	
	0,02		0,02		0,01		0,01		0,01		0,00	

* WW – oznacza wskaźnik łatwości dla wszystkich zadań zamkniętych.

** Wiersz tabeli zawiera wskaźniki łatwości dla elementów wypracowania w kolejności: Treść, Kompozycja, Styl, Język, Zapis, Walory.

Analizując tabele 12. i 13., można stwierdzić, że zdający język polski na poziomie podstawowym, którzy wybrali temat drugi, lepiej poradzili sobie z zadaniami niż piszący temat pierwszy.

Tabela 14. Wskaźniki łatwości zadań standardowego zestawu egzaminacyjnego z języka polskiego na poziomie podstawowym

Wartość wskaźnika	0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem					
Numer zadania	Walory	2., 13., Treść, Kompozycja	3., 4., 6., 8., Styl, Język, Zapis	1., 5., 7., 9., 10., 11., 12., 14., 15.	
liceum ogólnokształcące					
Numer zadania	Walory	2., 13.	3., 4., 6., Treść, Kompozycja, Styl, Język, Zapis	1., 5., 7., 8., 10., 11., 12., 15.	9., 14.
liceum profilowane					
Numer zadania	2., 13., Walory	3., 4., 6., 8., Treść, Kompozycja, Styl, Język, Zapis	12., 15.	1., 5., 7., 9., 10., 11., 14.	
liceum uzupełniające					
Numer zadania	2., 3., 13., Walory	4., 6., 8., Treść, Kompozycja, Styl, Język, Zapis	1., 10., 11., 12., 15.	5., 7., 9., 14.	
technikum					
Numer zadania	2., 13., Walory	3., 4., 6., 8., Treść, Kompozycja, Język, Zapis	12., 15., Styl	1., 5., 7., 9., 10., 11., 14.	
technikum uzupełniające					
Numer zadania	2., 3., 13., Walory	4., 6., 8., Treść, Kompozycja, Styl, Język, Zapis	1., 7., 10., 11., 12., 14., 15.	5., 9.	

Dla ogółu zdających 9 zadań było *łatwych*. Dla zdających z liceów ogólnokształcących 2 zadania okazały się nawet *bardzo łatwe*. Za wyjątkiem absolwentów liceów ogólnokształcących elementy wypracowania takie jak: treść, kompozycja, język i zapis okazały się dla pozostałych zdających *trudne*.

3.2.3. Zdawalność egzaminu

Aby zdać egzamin maturalny z języka polskiego na poziomie podstawowym, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia. Warunek ten spełniło 41 266 osób, tj. 96,54% przystępujących do egzaminu po raz pierwszy, piszących standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych. Wymaganej liczby punktów nie uzyskało 1479 zdających (3,46%).

Tabela 15. Zdawalność egzaminu z języka polskiego na poziomie podstawowym (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych)

Typ szkoły	Liczba zdających	Zdali	
		liczba	procent
Liceum ogólnokształcące	23397	23041	98,48%
Liceum profilowane	4932	4608	93,43%
Liceum uzupełniające	725	631	87,03%
Technikum	12964	12436	95,93%
Technikum uzupełniające	727	550	75,65%
Ogółem	42745	41266	96,54%

Zdawalność egzaminu z języka polskiego na poziomie podstawowym dla ogółu zdających jest bardzo wysoka (96%), najwyższa (98%) w przypadku abiturientów z liceów ogólnokształcących. Natomiast najniższa zdawalność (75%) przypadła abiturientom z techników uzupełniających.

3.3. Poziom rozszerzony

3.3.1. Opis standardowego zestawu zadań egzaminacyjnych

Zadanie w części pierwszej standardowego zestawu zadań egzaminacyjnych poziomu rozszerzonego sprawdzające rozumienie czytanego tekstu wymagało przeczytania tekstu nieliterackiego (około 1000 słów) oraz udzielenia odpowiedzi na 7 pytań, sprawdzających jego rozumienie na poziomie znaczeń, związków między elementami znaczeń, funkcjonalności języka i stylu oraz komunikacji. Maturzyści otrzymali tekst Czesława Miłosza pochodzący ze wstępu do *Historii literatury polskiej do roku 1939* – podręcznika, który poeta napisał dla swoich amerykańskich studentów. Przystępnie napisany tekst mógł zainteresować zdających, bo autor prezentuje w nim spojrzenie na historię literatury polskiej odbiegające od koncepcji znanych abiturientom ze szkoły. Z takim typem tekstu maturzysta będzie mógł się spotkać jako student nie tylko polonistyki, ale również innych kierunków humanistycznych. Zadanie to sprawdzało umiejętności wskazane w II obszarze standardów wymagań egzaminacyjnych – Korzystanie z informacji.

Pytania sprawdzające rozumienie przeczytanego tekstu były tak sformułowane, aby maturzysta wykazał się umiejętnością przetwarzania zdobytych w wyniku lektury wiadomości.

Druga część egzaminu zawierała teksty literackie i dwa tematy do wyboru zrehabilitowane w odniesieniu do tych tekstów. Podstawą obu zadań były utwory literackie napisane w znanej uczniom konwencji i podejmujące problemy omawiane w toku nauki szkolnej. Teksty pochodziły spoza szkolnej listy lektur. Zdający miał do wyboru analizę i interpretację jednego utworu prozatorskiego (opowiadania) albo analizę porównawczą wiersza lirycznego i fragmentu powieści. Do egzaminu na poziomie rozszerzonym przystępowali maturzyści przygotowani do samodzielnego odbioru tekstu literackiego, dysponujący nie tylko umiejętnością całościowego analizowania tekstu, ale także wiedzą z teorii literatury oraz sprawnością w funkcjonalnym jej stosowaniu.

Oba zadania na poziomie rozszerzonym wymagały od zdającego analizy utworu nie tylko na poziomie idei, ale także na poziomie ukształtowania wypowiedzi artystycznej. Maturzysta przystępujący do egzaminu na poziomie rozszerzonym otrzymał do analizy i interpretacji tekst literacki, którego w szkole nie omawiał. W interpretacji niezbędna jest umiejętność obserwacji szczegółu istotnego z punktu widzenia hipotezy interpretacyjnej.

W tej części egzaminu sprawdzano umiejętności wskazane w II i III obszarze standardów wymagań egzaminacyjnych – Korzystanie z informacji i Tworzenie informacji.

Za prawidłowe rozwiązanie standardowego zestawu zadań egzaminacyjnych poziomu rozszerzonego maturzysta mógł uzyskać maksymalnie 50 punktów.

3.3.2. Wyniki egzaminu

Poniżej przedstawiono:

- zestawienia podstawowych wskaźników statystycznych wyników egzaminu, obliczonych dla tegorocznych absolwentów,
- rozkład wyników egzaminu na poziomie rozszerzonym,
- zestawienia wskaźników łatwości wszystkich zadań, obliczonych dla absolwentów poszczególnych typów szkół,
- zestawienia wskaźników łatwości zestawu zadań, obliczonych dla powiatów województwa śląskiego,
- podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu dla absolwentów, piszących zestawy dostosowane.

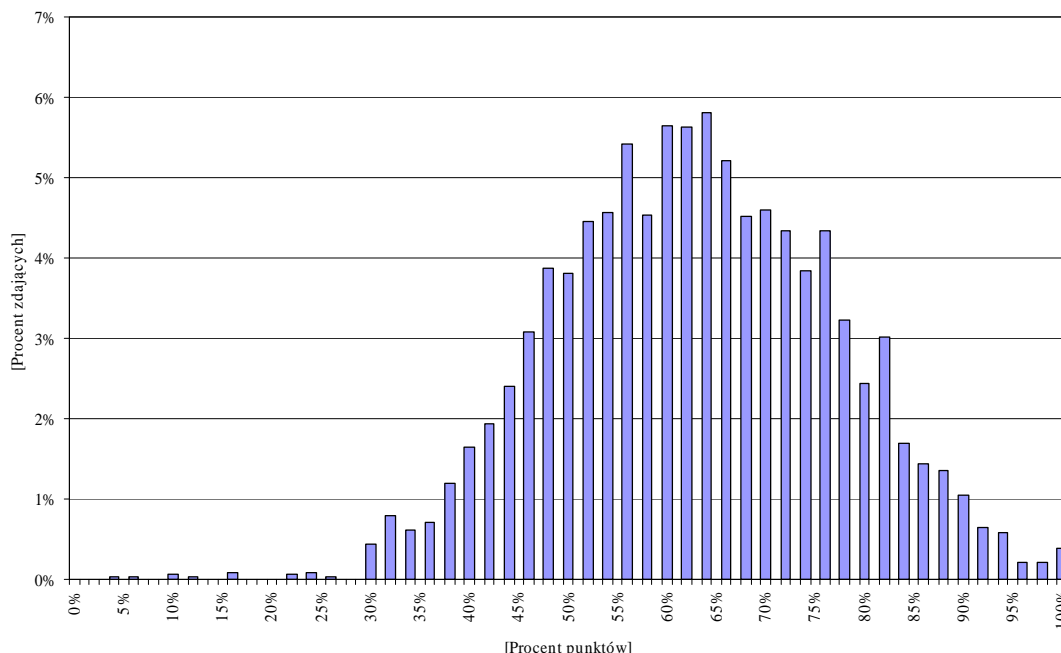
Zestawienie w tabeli 16. pozwala maturzyście porównać uzyskany przez niego wynik z osiągnięciami wszystkich zdających egzamin maturalny w kraju (zgodnie ze skalą staninową). Z karty wyników można odczytać, w której klasie (staninie) znajduje się wynik danego maturzysty, jaki procent zdających uzyskał taki sam wynik bądź wyniki wyższe/nizsze.

Tabela 16. Karta wyników na skali staninowej egzaminu z języka polskiego na poziomie rozszerzonym

Klasa (stanin)	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie wyznaczone dla kraju	Rzeczywisty procent zdających w województwie śląskim
1	4	najniższa	0–32	1,64
2	7	bardzo niska	33–40	4,16
3	12	niska	41–46	7,41
4	17	poniżej średniej	47–54	16,70
5	20	średnia	55–62	21,24
6	17	powyżej średniej	63–70	20,12
7	12	wysoka	71–76	12,51
8	7	bardzo wysoka	77–84	10,37
9	4	najwyższa	85–100	5,86

Ponad połowa zdających egzamin z języka polskiego na poziomie rozszerzonym otrzymała wyniki mieszczące się w przedziale od średnich do najwyższych. Za pozytywny należy uznać fakt, że wyników bardzo wysokich i najwyższych było więcej, niż zakładano teoretycznie, natomiast wyników najniższych – znacznie mniej.

Wykres 4. Rozkład wyników zdających egzamin z języka polskiego na poziomie rozszerzonym

Rozkład wyników zdających egzamin z języka polskiego na poziomie rozszerzonym jest przesunięty w kierunku wyników średnich i wysokich. Wartość modalną (64% punktów), osiągnęło 5,80% zdających. Egzamin dla ogółu zdających był *umiarkowanie trudny*.

Tabela 17. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z języka polskiego na poziomie rozszerzonym według typu szkoły (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych)⁷

Wskaźniki	Ogółem	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Technikum
Liczba zdających	3414	3335	30	45
Wskaźnik łatwości zestawu (p)	0,63	0,63	0,54	0,52
w procentach				
Wynik najczęstszy (modalna–Mo)	64	60	44	44
Wynik środkowy (mediana–Me)	62	62	50	56
Wynik średni (średnia arytmetyczna–M)	62,75	63,00	53,73	51,56
Wynik najwyższy	100	100	88	82
Wynik najniższy	4	6	30	4
w punktach				
Wynik najczęstszy (modalna–Mo)	32	30	22	22
Wynik środkowy (mediana–Me) ⁸	31	31	25	28
Wynik średni (średnia arytmetyczna–M)	31,39	31,51	26,87	25,78
Odchylenie standardowe	7,10	7,04	7,66	7,16
Wynik najwyższy ⁹	50	50	44	41
Wynik najniższy ¹⁰	2	3	15	2

Dla abiturientów wszystkich typów szkół egzamin z języka polskiego na poziomie rozszerzonym okazał się *umiarkowanie trudny*. Najwyższe wyniki osiągnęli abiturienti liceów ogólnokształcących, a najniższe – zdający z techników. Największe zróżnicowanie wyników pojawiło się wśród absolwentów liceów profilowanych.

Egzamin z języka polskiego na poziomie rozszerzonym w formie dostosowanej pisało tylko 5 absolwentów (3 – arkusz A4 dla słabo widzących, 2 – arkusz A7 dla niesłyszących)

⁷ Egzamin z języka polskiego na poziomie rozszerzonym pisało 2 absolwentów liceum uzupełniającego i 2 abiturientów technikum uzupełniającego.

⁸ Wartość mediany wskazuje, że co najmniej połowa zdających otrzymała 31 punktów lub więcej (1860 zdających – 54,48%) **na 50 punktów możliwych do uzyskania**.

⁹ Najwyższy wynik osiągnęło 13 zdających

¹⁰ Najniższy wynik uzyskała jedna osoba.

Tabela 18. Wyniki zdających egzamin z języka polskiego na poziomie rozszerzonym (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych) w powiatach (dane statystyczne w punktach)¹¹

Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna –Mo)	Wynik środkowy (mediana –Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna –M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	80	0,60	29	31	30,16	7,26
2.	bielski	39	0,66	32	33	33,18	6,07
3.	Bielsko-Biała	289	0,61	26	30	30,69	7,12
4.	bieruńsko-lęczyński	27	0,76	47	38	37,78	8,84
5.	Bytom	130	0,66	31	33	33,14	6,74
6.	Chorzów	148	0,66	33	33	33,13	7,03
7.	cieszyński	99	0,72	38	37	36,00	6,00
8.	Częstochowa	354	0,64	32	32	31,77	7,15
9.	Dąbrowa Górnicza	136	0,62	26	31	31,01	6,78
10.	Gliwice	226	0,63	30	31	31,40	6,68
11.	Jastrzębie Zdrój	58	0,61	26	30	30,43	5,45
12.	Jaworzno	52	0,63	27	31	31,35	6,98
13.	Katowice	336	0,67	33	33	33,26	7,37
14.	kłobucki	16	0,64	37	33,5	31,75	7,28
15.	lubliniecki	33	0,71	39	36	35,58	5,44
16.	mikołowski	30	0,59	24	30	29,73	5,25
17.	Mysłowice	24	0,64	31	31	31,92	6,56
18.	myszkowski	77	0,64	26	32	32,06	7,45
19.	Piekary Śląskie	12	0,70	28	36,5	35,17	4,71
20.	pszczyński	39	0,67	27	32	33,33	5,76
21.	raciborski	73	0,52	23	25	25,96	6,11
22.	Ruda Śląska	44	0,63	28	30	31,36	5,24
23.	Rybnik	153	0,59	26	30	29,40	5,70
24.	Siemianowice Śląskie	18	0,56	19	28	28,22	7,25
25.	Sosnowiec	194	0,58	28	29	29,09	7,01
26.	Świętochłowice	13	0,50	27	26	25,23	3,90
27.	tarnogórski	90	0,68	35	34	34,02	5,43
28.	Tychy	161	0,61	31	31	30,29	7,21
29.	wodzisławski	94	0,54	21	26	26,78	6,46
30.	Zabrze	188	0,59	31	29	29,44	7,33
31.	zawierciański	52	0,66	29	33	33,00	6,18
32.	Żory	54	0,65	35	33	32,69	7,04
33.	żywiecki	61	0,67	30	32	33,26	6,26

Średnie wyniki na poziomie rozszerzonym w poszczególnych powiatach województwa wykazują zróżnicowanie od 25,23 do 37,78 punktu (średnia dla województwa wynosi **31,39** pkt.). Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania na egzaminie wynosi 50 punktów.

¹¹ W tabeli uwzględniono tylko te powiaty, w których liczba zdających wyniosła co najmniej 10 osób.

Nieduże wartości odchylenia standardowego (poniżej 9.) świadczą o wyrównanych wynikach zdających we wszystkich powiatach.

Zamieszczone w tabeli 19. dane, dotyczące łatwości wszystkich zadań, pozwalają na ocenę poziomu opanowania umiejętności i stwierdzenie, które zadania były dla maturzystów *łatwe*, a które *trudne*, oraz porównanie wskaźników łatwości w różnych typach szkół.

Tabela 19. Wskaźniki łatwości poszczególnych zadań standardowego zestawu egzaminacyjnego z języka polskiego na poziomie rozszerzonym¹²

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu		Wskaźnik łatwości wg typu szkoły					
			liceum ogólnokształcące		liceum profilowane		technikum	
1.	0,56		0,56		0,40		0,51	
2.	0,44		0,44		0,40		0,24	
3.	0,53		0,53		0,45		0,39	
4.	0,85		0,86		0,67		0,73	
5.	0,50		0,50		0,37		0,39	
6.	0,45		0,45		0,33		0,31	
7.	0,41		0,41		0,40		0,31	
WW*	0,52		0,52		0,42		0,40	
Wypracowanie**	0,59	0,60	0,60	0,60	0,48	0,52	0,49	0,50
	0,81		0,81		0,75		0,72	
	0,72		0,72		0,63		0,66	
	0,77		0,77		0,75		0,66	
	0,69		0,69		0,60		0,51	
	0,04		0,04		0,03		0,01	

* WW – oznacza wskaźnik łatwości dla wszystkich zadań zamkniętych.

** Wiersz tabeli zawiera wskaźniki łatwości dla elementów wypracowania w kolejności: Treść, Kompozycja, Styl, Język, Zapis, Walory.

Temat pierwszy wybrało 46,75% piszących egzamin na poziomie rozszerzonym, a temat drugi 53,25% – 53,25%.

¹² Zbyt mała liczebność grupy zdających w liceum uzupełniającym i technikum uzupełniającym nie pozwala prawidłowo określić wskaźników łatwości, dlatego te typy szkół zostały pominięte w tabelach 19.–23.

Tabela 20. Wskaźniki łatwości poszczególnych zadań standardowego zestawu egzaminacyjnego z języka polskiego na poziomie rozszerzonym dla zdających, którzy wybrali temat pierwszy

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum	
1.	0,56	0,56	0,33	0,56	
2.	0,45	0,45	0,25	0,22	
3.	0,53	0,53	0,42	0,36	
4.	0,84	0,85	0,67	0,72	
5.	0,50	0,50	0,25	0,47	
6.	0,43	0,43	0,33	0,25	
7.	0,38	0,38	0,17	0,39	
WW*	0,51	0,52	0,34	0,41	
Wypracowanie**	0,56	0,57	0,56	0,58	0,41
	0,79		0,79		0,43
	0,71		0,71		0,67
	0,77		0,77		0,69
	0,68		0,68		0,72
	0,04		0,04		0,44
					0,00
					0,47

* WW – oznacza wskaźnik łatwości dla wszystkich zadań zamkniętych.

** Wiersz tabeli zawiera wskaźniki łatwości dla elementów wypracowania w kolejności: Treść, Kompozycja, Styl, Język, Zapis, Walory.

Tabela 21. Wskaźniki łatwości poszczególnych zadań standardowego zestawu egzaminacyjnego z języka polskiego na poziomie rozszerzonym dla zdających, którzy wybrali temat drugi

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum	
1.	0,56	0,56	0,53	0,58	
2.	0,43	0,43	0,47	0,08	
3.	0,52	0,53	0,50	0,75	
4.	0,86	0,87	0,73	0,88	
5.	0,49	0,50	0,47	0,71	
6.	0,46	0,47	0,37	0,79	
7.	0,43	0,43	0,60	0,92	
WW*	0,52	0,53	0,50	0,63	
Wypracowanie**	0,62	0,61	0,62	0,56	0,55
	0,82		0,82		0,80
	0,72		0,73		0,60
	0,76		0,76		0,72
	0,70		0,70		0,70
	0,04		0,04		0,05
					0,92
					0,67
					0,46
					0,58
					0,54
					0,52
					0,58

* WW – oznacza wskaźnik łatwości dla wszystkich zadań zamkniętych.

** Wiersz tabeli zawiera wskaźniki łatwości dla elementów wypracowania w kolejności: Treść, Kompozycja, Styl, Język, Zapis, Walory.

Analizując tabele 20. i 21., można stwierdzić, że – tak jak w przypadku poziomu podstawowego – zdający język polski na poziomie rozszerzonym, którzy wybrali temat drugi lepiej poradzi sobie z zadaniami niż piszący temat pierwszy.

Tabela 22. Wskaźniki łatwości zadań standardowego zestawu egzaminacyjnego z języka polskiego na poziomie rozszerzonym

Wartość wskaźnika	0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem					
Numer zadania	Walory	2., 6., 7.	1., 3., 5., Treść, Zapis, Wypracowanie	4., Kompozycja, Styl, Język	–
liceum ogólnokształcące					
Numer zadania	Walory	2., 6., 7.	1., 3., 5., Treść, Zapis, Wypracowanie	4., Kompozycja, Styl, Język	–
liceum profilowane					
Numer zadania	Walory	1., 2., 3., 5., 6., 7., Treść	4., Styl, Zapis, Wypracowanie	Kompozycja, Język	–
technikum					
Numer zadania	Walory	2., 3., 5., 6., 7., Treść	1., Styl, Język, Zapis, Wypracowanie	4., Kompozycja	–

Dla zdających najwięcej zadań okazało się *umiarkowanie trudnych*. Dla wszystkich maturzystów – niezależnie od typu szkoły *łatwe* było zadanie 4., natomiast zadania 2., 6. i 7. – *trudne*.

3.3.3. Zdawalność egzaminu

Aby zdać egzamin maturalny z języka polskiego na poziomie rozszerzonym, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia. Warunek ten spełniło 1588 osób, tj. 99,50% zdających egzamin po raz pierwszy. Wymaganej liczby punktów nie uzyskało 8 piszących.

Tabela 23. Zdawalność egzaminu z języka polskiego na poziomie rozszerzonym (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych)

Typ szkoły	Liczba zdających	Zdali	
		liczba	procent
Liceum ogólnokształcące	1563	1557	99,62
Liceum profilowane	12	12	100
Liceum uzupełniające	1	1	100
Technikum	18	17	94,44
Technikum uzupełniające	2	1	50
Ogółem	1596	1588	99,50

Zdawalność egzaminu z języka polskiego na poziomie rozszerzonym dla ogółu zdających jest bardzo wysoka (99%). Wskaźnik ten nie jest w ogóle miarodajny w przypadku abiturientów liceów uzupełniających i techników uzupełniających ze względu na małą liczbę przystępujących do egzaminu.

HISTORIA

1. WSTĘP

Maturzyści mogli wybrać historię jako przedmiot obowiązkowy lub dodatkowy. Historia jako przedmiot **obowiązkowy** mogła być zdawana na poziomie podstawowym lub rozszerzonym, a jako przedmiot dodatkowy – tylko na poziomie rozszerzonym.

Egzamin na **poziomie podstawowym** trwał 120 minut. Egzamin na **poziomie rozszerzonym** trwał 180 minut.

Egzamin z historii odbył się 13 maja 2008 r.

Wskaźniki w niniejszym sprawozdaniu zostały obliczone dla wyników tegorocznych absolwentów: liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych i liceów uzupełniających oraz techników i techników uzupełniających, rozwiązujących standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych.

2. OGÓLNA INFORMACJA O ZDAJĄCYCH

Do egzaminu maturalnego z historii w województwie śląskim przystąpiło 4656 osób, w tym **4264 zdających po raz pierwszy**. Wybieralność tego przedmiotu w województwie śląskim wyniosła 9,20%.

Tabela 1. Liczba zdających egzamin z historii

Absolwenci	Przedmiot obowiązkowy na poziomie:				Przedmiot:					
	podstawowym		rozszerzonym		obowiązkowy		dodatkowy		ogółem	
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent
Tegorocznici	2339	68,07	1097	31,93	3436	80,58	828	19,42	4264	100
Pozostali	48	16,96	235	83,04	283	72,19	109	27,81	392	100

Tabela 2. Tegorocznici absolwenci wybierający egzamin z historii

Typ szkoły	Zadeklarowali przystąpienie do egzaminu	Nie zgłosili się na egzamin (otrzymali 0 punktów)	Przystąpili do egzaminu	Zdawali egzamin w wersji standardowej
Liceum ogólnokształcące	4064	343	3721	3710
Liceum profilowane	191	41	150	136
Liceum uzupełniające	58	22	36	36
Technikum	350	19	331	330
Technikum uzupełniające	34	8	26	25
Ogółem	4697	433	4264	4237

Wykres 1. Tegoroczní absolwenci poszczególnych typów szkół a wybrany przez nich poziom egzaminu

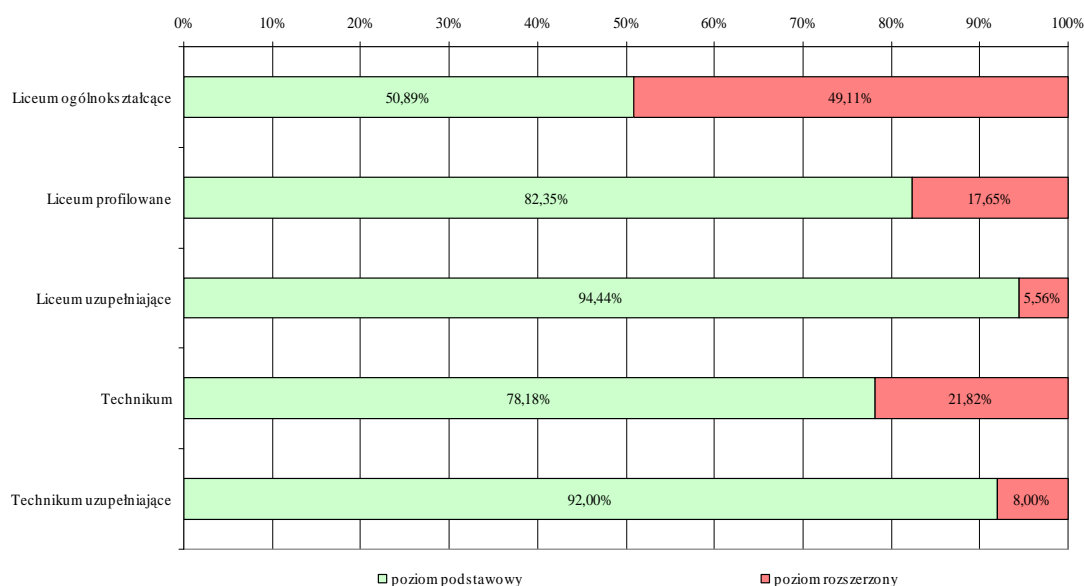

Tabela 3. Tegoroczní absolwenci klas dwujęzycznych, zdający egzamin z historii

Poziom	Język angielski	Język francuski	Język niemiecki	Razem
Podstawowy	1	10	6	17
Rozszerzony	5	10	1	16
Ogółem	6	20	7	33

3. POZIOM PODSTAWOWY

3.1. Opis standardowego zestawu zadań egzaminacyjnych

Standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego zawierał 33 zadania, w tym zadania złożone (dwu-, trzy-, czteroczęściowe), w których poszczególne części badały różne umiejętności. Zadania otwarte i zamknięte różnego typu obejmowały historię Polski i historię powszechną oraz sprawdzały wiadomości i umiejętności określone w standardach wymagań egzaminacyjnych z historii dla poziomu podstawowego. Poszczególne zadania uwzględniały – zgodnie z podstawą programową – historię polityczną, historię społeczno-gospodarczą oraz historię kultury we wszystkich epokach historycznych od starożytności poprzez średniowiecze, czasy nowożytne, wiek XIX do końca XX wieku.

Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań standardowego zestawu egzaminacyjnego zdający mógł uzyskać maksymalnie 100 punktów.

3.2. Wyniki egzaminu

Poniżej przedstawiono:

- zestawienia podstawowych wskaźników statystycznych wyników egzaminu, obliczonych dla tegorocznych absolwentów,
- rozkład wyników egzaminu na poziomie podstawowym,
- zestawienia wskaźników łatwości wszystkich zadań i czynności, obliczonych dla absolwentów poszczególnych typów szkół,
- zestawienia wskaźników łatwości zestawu zadań, obliczonych dla powiatów województwa śląskiego.

Wszystkie parametry statystyczne, rozkłady wyników oraz wartości wskaźników łatwości zostały wyznaczone na podstawie wyników uzyskanych przez tegorocznych maturzystów na poziomie podstawowym, piszących standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych.

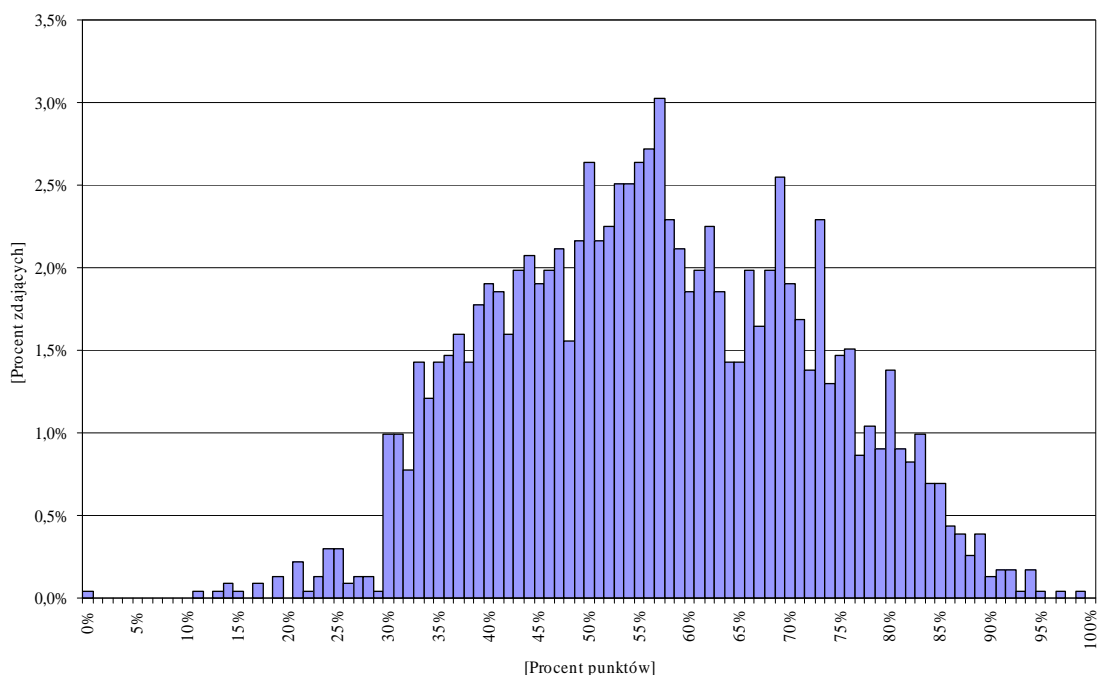
Zestawienie w tabeli 4. pozwala maturzyście porównać uzyskany przez niego wynik z osiągnięciami wszystkich zdających egzamin maturalny w kraju (zgodnie ze skalą staninową). Z karty wyników można odczytać, w której klasie (staninie) znajduje się wynik danego maturzysty oraz jaki procent zdających uzyskał wyższe/niższe wyniki.

Tabela 4. Karta wyników na skali staninowej egzaminu z historii na poziomie podstawowym

Klasa (stanin)	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie wyznaczone dla kraju	Rzeczywisty procent zdających w województwie śląskim
1	4	najniższa	0–29	1,86
2	7	bardzo niska	30–35	6,83
3	12	niska	36–42	11,62
4	17	poniżej średniej	43–50	16,41
5	20	średnia	51–58	20,09
6	17	powyżej średniej	59–66	14,90
7	12	wysoka	67–74	14,73
8	7	bardzo wysoka	75–82	8,90
9	4	najwyższa	83–100	4,67

Rzeczywisty procent zdających egzamin z historii na poziomie podstawowym jest porównywalny z zakładanym teoretycznie. Można dostrzec niewielką przewagę zdających, którzy otrzymali wyniki wysokie i bardzo wysokie, wyższe od założeń teoretycznych.

Wykres 2. Rozkład wyników zdających egzamin z historii na poziomie podstawowym

Rozkład wyników zdających egzamin z historii na poziomie podstawowym jest przesunięty w kierunku wyników średnich i wysokich. Można wysnuć wniosek, że dla ogółu zdających egzamin okazał się *umiarkowanie trudny*. Wynikiem najczęściej uzyskiwanym przez zdających było 57% punktów, które uzyskało 3,02% przystępujących do egzaminu.

Tabela 5. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z historii na poziomie podstawowym według typu szkoły (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych)

Wskaźniki	Ogółem	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Liceum uzupełniające	Technikum	Technikum uzupełniające
Liczba zdających	2315	1888	112	34	258	23
Wskaźnik łatwości zestawu (p)	0,56	0,58	0,45	0,46	0,51	0,37
Wynik najczęstszy (modalna–Mo)	57	57	41	31	50	32
Wynik środkowy (mediana–Me) ¹	56	58	42	45	50	34
Wynik średni (średnia arytmetyczna–M)	56,46	58,35	44,91	46,38	50,66	37,26
Odchylenie standardowe	15,34	14,89	13,53	15,20	14,08	15,07
Wynik najwyższy ²	99	99	82	75	86	73
Wynik najniższy ³	0	11	0	17	14	19

¹ Wartość mediany wskazuje, że co najmniej połowa zdających uzyskała 56 punktów lub więcej (1186 zdających – 51,23%) **na 100 możliwych do uzyskania**.

² Najwyższy wynik osiągnął jeden zdający.

³ Najniższy wynik uzyskał jeden zdający.

Standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych okazał się *umiarkowanie trudny* tylko dla absolwentów liceów ogólnokształcących i techników. Dla pozostałych zdających był *trudny*. Najbardziej zróżnicowane wyniki wystąpiły wśród abiturientów liceów profilowanych. Nikt ze zdających nie uzyskał maksymalnej liczby punktów.

Arkusz A4 dla słabo widzących pisało 6 maturzystów (5 – na poziomie podstawowym, jeden – na poziomie rozszerzonym), arkusz A6 dla niewidomych pisały 2 osoby (jedna – na poziomie podstawowym, jedna – na poziomie rozszerzonym), a arkusz A7 dla niesłyszących (wszyscy na poziomie podstawowym) – 18 zdających.

Tabela 6. Wyniki zdających egzamin z historii na poziomie podstawowym (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych) w powiatach (dane statystyczne w punktach)

Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna –Mo)	Wynik środkowy (mediana –Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna –M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	62	0,51	53	50,5	51,29	16,86
2.	bielski	37	0,61	42	61	61,11	13,21
3.	Bielsko-Biała	123	0,59	55	59	58,89	14,61
4.	bieruńsko-lędziński	22	0,52	42	55	52,45	13,14
5.	Bytom	84	0,54	67	55	54,37	18,02
6.	Chorzów	93	0,57	43	57	57,40	14,85
7.	cieszyński	72	0,60	69	60	59,54	13,23
8.	Częstochowa	212	0,55	55	55	55,43	15,26
9.	częstochowski	8	0,53	31	57	52,88	14,99
10.	Dąbrowa Górnicza	121	0,58	57	57	58,09	16,60
11.	Gliwice	112	0,54	43	52	53,94	13,87
12.	gliwicki	11	0,43	46	40	43,18	11,58
13.	Jastrzębie Zdrój	27	0,50	39	46	49,56	10,99
14.	Jaworzno	54	0,56	54	54	56,09	14,96
15.	Katowice	207	0,60	69	60	60,39	15,18
16.	kłobucki	11	0,55	54	54	55,27	18,90
17.	lubliniecki	11	0,55	33	56	55,27	14,04
18.	mikołowski	36	0,56	71	56	56,17	14,76
19.	Mysłowice	24	0,58	47	52	57,63	15,83
20.	myszkowski	35	0,54	46	52	54,43	15,03
21.	Piekary Śląskie	15	0,58	62	60	57,60	12,14
22.	pszczyński	37	0,53	39	53	52,97	17,66
23.	raciborski	55	0,59	69	61	58,87	13,52
24.	Ruda Śląska	52	0,53	39	50,5	52,50	13,66
25.	rybnicki	23	0,44	39	39	43,91	12,64
26.	Rybnik	71	0,57	55	56	57,41	14,67
27.	Siemianowice Śląskie	23	0,55	69	57	55,39	14,97
28.	Sosnowiec	125	0,59	57	57	58,76	14,79
29.	Świętochłowice	36	0,55	44	54	55,39	13,45
30.	tarnogórski	87	0,55	70	55	55,45	15,51
31.	Tychy	75	0,52	50	50	51,96	15,12
32.	wodzisławski	59	0,57	63	56	57,14	12,03
33.	Zabrze	131	0,54	39	52	53,98	16,03
34.	zawierciański	87	0,62	56	63	61,51	17,16
35.	Żory	28	0,57	38	61	57,14	16,85
36.	żywiecki	49	0,60	54	60	60,27	14,58

Średnie wyniki na poziomie podstawowym w poszczególnych powiatach województwa wykazują zróżnicowanie od 43,18 do 61,51 punktu (średnia dla województwa wynosi **56,46** pkt.). Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania na egzaminie wynosi 100 punktów.

Wyniki zdających w poszczególnych powiatach były dość zróżnicowane. Szczególnie jest to widoczne w Bytomiu i powiecie kłobuckim, gdzie wartość odchylenia standardowego przekroczyła 18.

Zamieszczone w tabeli 7. dane, dotyczące łatwości wszystkich zadań i czynności, pozwalają na ocenę poziomu opanowania umiejętności i stwierdzenie, które zadania/czynności były dla maturzystów *łatwe*, a które *trudne*, oraz porównanie wskaźników łatwości w różnych typach szkół.

Tabela 7. Wskaźniki łatwości poszczególnych zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z historii na poziomie podstawowym

Numer zadania/ czynności	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły				
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	liceum uzupełniające	technikum	technikum uzupełniające
1.	0,87	0,88	0,88	0,84	0,87	0,72
2a.	0,24	0,26	0,17	0,18	0,19	0,00
2b.	0,23	0,24	0,16	0,13	0,17	0,00
2c.	0,24	0,24	0,19	0,18	0,26	0,26
2.	0,23	0,25	0,17	0,15	0,20	0,07
3.	0,59	0,59	0,58	0,57	0,56	0,52
4a.	0,68	0,71	0,42	0,65	0,59	0,35
4b.	0,59	0,62	0,33	0,43	0,48	0,28
4.	0,62	0,65	0,36	0,50	0,52	0,30
5.	0,35	0,37	0,21	0,26	0,28	0,14
6.	0,62	0,65	0,54	0,53	0,50	0,45
7.	0,84	0,87	0,73	0,68	0,79	0,57
8.	0,51	0,54	0,35	0,43	0,42	0,37
9.	0,76	0,78	0,59	0,75	0,70	0,70
10.	0,54	0,55	0,49	0,45	0,54	0,42
11.	0,72	0,73	0,67	0,71	0,68	0,63
12.	0,93	0,94	0,83	0,79	0,89	0,65
13.	0,58	0,60	0,49	0,49	0,51	0,33
14.	0,41	0,42	0,35	0,43	0,34	0,47
15.	0,69	0,72	0,51	0,43	0,64	0,39
16a.	0,70	0,73	0,47	0,38	0,62	0,09
16b.	0,42	0,45	0,19	0,26	0,32	0,13
16.	0,56	0,59	0,33	0,32	0,47	0,11
17.	0,28	0,31	0,17	0,20	0,20	0,14
18a.	0,98	0,98	0,95	0,94	0,97	1,00
18b.	0,90	0,91	0,82	0,79	0,88	0,70
18.	0,94	0,95	0,88	0,87	0,93	0,85
19.	0,57	0,58	0,48	0,50	0,56	0,33
20.	0,48	0,48	0,47	0,46	0,49	0,54
21a.	0,49	0,53	0,41	0,24	0,31	0,22
21b.	0,47	0,50	0,39	0,19	0,29	0,20
21.	0,47	0,51	0,40	0,21	0,30	0,20
22a.	0,86	0,88	0,75	0,74	0,83	0,54
22b.	0,61	0,65	0,41	0,44	0,51	0,35

Numer zadania/ czynności	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły				
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	liceum uzupełniające	technikum	technikum uzupełniające
22c.	0,67	0,72	0,35	0,41	0,54	0,26
22d.	0,65	0,67	0,56	0,50	0,61	0,42
22.	0,71	0,73	0,56	0,55	0,65	0,42
23.	0,63	0,66	0,46	0,47	0,57	0,35
24.	0,56	0,57	0,49	0,44	0,53	0,24
25.	0,42	0,43	0,31	0,35	0,37	0,22
26.	0,78	0,80	0,66	0,65	0,71	0,59
27.	0,33	0,36	0,18	0,24	0,24	0,17
28a.	0,49	0,51	0,38	0,32	0,47	0,17
28b.	0,31	0,32	0,21	0,21	0,27	0,04
28c.	0,42	0,44	0,32	0,26	0,38	0,13
28.	0,41	0,42	0,30	0,26	0,37	0,12
29.	0,76	0,77	0,68	0,68	0,76	0,61
30.	0,40	0,43	0,22	0,22	0,30	0,16
31a.	0,41	0,45	0,20	0,26	0,25	0,13
31b.	0,93	0,95	0,86	0,82	0,90	0,65
31c.	0,33	0,36	0,16	0,03	0,24	0,04
31d.	0,52	0,54	0,36	0,41	0,46	0,35
31.	0,54	0,57	0,39	0,39	0,46	0,30
32.	0,57	0,59	0,45	0,46	0,48	0,48
33.	0,51	0,52	0,30	0,60	0,47	0,32

Tabela 8. Wskaźniki łatwości zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z historii na poziomie podstawowym

Wartość	0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem					
Numer zadania/ czynności	–	2a., 2b., 2c., 2., 5., 14., 16b., 17., 20., 21a., 21b., 21., 25., 27., 28a., 28b., 28c., 28., 30., 31a., 31c.	3., 4a., 4b., 4., 6., 8., 10., 13., 15., 16., 19., 22b., 22c., 22d., 23., 24., 31d., 31., 32., 33.	1., 7., 9., 11., 16a., 22a., 22., 26., 29.	12., 18a., 18b., 18., 31b.
liceum ogólnokształcące					
Numer zadania/ czynności	–	2a., 2b., 2c., 2., 5., 14., 16b., 17., 20., 25., 27., 28b., 28c., 28., 30., 31a., 31c.	3., 4b., 4., 6., 8., 10., 13., 16., 19., 21a., 21b., 21., 22b., 22d., 23., 24., 28a., 31d., 31., 32., 33.	1., 4a., 7., 9., 11., 15., 16a., 22a., 22c., 22., 26., 29.	12., 18a., 18b., 18., 31b.
liceum profilowane					
Numer zadania/ czynności	2a., 2b., 2c., 2., 16b., 17., 27., 31c.	4a., 4b., 4., 5., 8., 10., 13., 14., 16a., 16., 19., 20., 21a., 21b., 21., 22b., 22c., 23., 24., 25., 28a., 28b., 28c., 28., 30., 31a., 31d., 31., 32., 33.	3., 6., 9., 11., 15., 22d., 22., 26., 29.	1., 7., 12., 18b., 18., 22a., 31b.	18a.

Wartość	0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
liceum uzupełniające					
Numer zadania/ czynności	2a., 2b., 2c., 2., 21b., 31c.	4b., 5., 8., 10., 13., 14., 15., 16a., 16b., 16., 17., 20., 21a., 21., 22b., 22c., 23., 24., 25., 27., 28a., 28b., 28c., 28., 30., 31a., 31d., 31., 32.	3., 4a., 4., 6., 7., 19., 22d., 22., 26., 29., 33.	1., 9., 11., 12., 18b., 18., 22a., 31b.	18a.
technikum					
Numer zadania/ czynności	2a., 2b.,	2c., 2., 4b., 5., 8., 14., 16b., 16., 17., 20., 21a., 21b., 21., 25., 27., 28a., 28b., 28c., 28., 30., 31a., 31c., 31d., 31., 32., 33.	3., 4a., 4., 6., 10., 11., 13., 15., 16a., 19., 22b., 22c., 22d., 22., 23., 24.	1., 7., 9., 12., 18b., 22a., 26., 29.	18a., 18., 31b.
technikum uzupełniające					
Numer zadania/ czynności	2a., 2b., 2., 5., 16a., 16b., 16., 17., 27., 28a., 28b., 28c., 28., 30., 31a., 31c.	2c., 4a., 4b., 4., 6., 8., 10., 13., 14., 15., 19., 21a., 21b., 21., 22b., 22c., 22d., 22., 23., 24., 25., 31d., 31., 32., 33.	3., 7., 11., 12., 20., 22a., 26., 29., 31b.	1., 9., 18b., 18.	18a.

Większość zadań i czynności dla ogółu zdających okazała się *trudna* lub *bardzo trudna*. Niewiele było zadań i czynności *łatwych* oraz *bardzo łatwych*. Sprawdzane czynności najwięcej trudności przysporzyły abiturientom techników uzupełniających.

Tabela 9. Wskaźniki łatwości poszczególnych standardów z historii na poziomie podstawowym

Standard	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły				
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	liceum uzupełniające	technikum	technikum uzupełniające
Wiadomości i rozumienie (I)	0,60	0,62	0,46	0,52	0,54	0,40
Korzystanie z informacji (II)	0,57	0,59	0,47	0,48	0,52	0,40
Tworzenie informacji (III)	0,48	0,51	0,34	0,33	0,40	0,24

Dla ogółu zdających sprawdzane umiejętności w obszarach standardów I oraz II okazały się *umiarkowanie trudne*, natomiast w obszarze standardu III – *trudne*.

3.3. Zdawalność egzaminu

Aby zdać egzamin maturalny z historii na poziomie podstawowym, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia. Warunek ten spełniły 2272 osoby, czyli 98,14% zdających egzamin jako obowiązkowy po raz pierwszy. Wymaganej liczby punktów nie uzyskało 43 przystępujących do egzaminu (1,86%).

Tabela 10. Zdawalność egzaminu z historii na poziomie podstawowym (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych)

Typ szkoły	Liczba zdających	Zdali	
		liczba	procent
Liceum ogólnokształcące	1888	1872	99,15
Liceum profilowane	112	103	91,96
Liceum uzupełniające	34	31	91,18
Technikum	258	249	96,51
Technikum uzupełniające	23	17	73,91
Ogółem	2315	2272	98,14

Zdawalność egzaminu z historii na poziomie podstawowym dla ogółu zdających jest bardzo wysoka (98%). Jedynie dla zdających z techników uzupełniających jest ona dużo niższa, ale również zadowalająca.

4. POZIOM ROZSZERZONY

4.1. Opis standardowego zestawu zadań egzaminacyjnych

Standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego składał się z trzech części. Część pierwsza składała się z testu sprawdzającego wiadomości i umiejętności ustalone w standardach wymagań egzaminacyjnych z historii dla poziomu rozszerzonego. Zadania otwarte i zamknięte różnego typu obejmowały historię Polski i historię powszechną.

Za poprawne rozwiązanie 14 zadań zdający mógł otrzymać 20 punktów; odpowiednio:

- za poprawne rozwiązanie zadań sprawdzających znajomość faktografii i terminologii historycznej – 2 punkty,
- za poprawne rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność stosowania faktografii i terminologii historycznej do wyjaśnienia procesów historycznych – 12 punktów,

- za poprawne rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność przedstawiania i oceniania wydarzeń historycznych – 6 punktów.

Poszczególne zadania w tej części uwzględniały – zgodnie z podstawą programową – historię polityczną, historię społeczno-gospodarczą oraz historię kultury we wszystkich epokach historycznych od starożytności poprzez średniowiecze, czasy nowożytne, wiek XIX po drugą połowę XX wieku.

Część druga i część trzecia zostały zatytułowane *Polska i Węgry w polityce europejskiej od średniowiecza do XX wieku*. Zdający wykonywali polecenia do zamieszczonych w standardowym zestawie egzaminacyjnym źródeł wiedzy historycznej i pisali wypracowanie na jeden z dwóch zaproponowanych tematów.

W części drugiej uczniowie rozwiązywali 9 zadań związanych z analizą źródeł. Skonstruowano je do fragmentów różnorodnych źródeł pisanych (m.in. fragmentów *Kroniki polskiej* Galla Anonima, wspomnień Polaków uczestników wydarzeń Wiosny Ludów na Węgrzech, rozważań Józefa Piłsudskiego o stosunkach polsko-węgierskich, wiersza Sándora Petőfiego – panegiriku na część Józefa Bema), a także tablicy genealogicznej, mapy i źródła ikonograficznego. Średniowiecza dotyczyło 5 zadań, a 4 zadania – XIX wieku. Jedno spośród tych zadań wymagało również odwołania do wiedzy pozaźródłowej. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań w części drugiej zdający mógł uzyskać 10 punktów.

W części trzeciej standardowego zestawu zadań egzaminacyjnych zdający pisali wypracowanie. Tematy dotyczyły problemów Polski i Węgier w epoce nowożytnej i w XX wieku. Zaproponowane tematy wpisywały się w główne zagadnienie części drugiej i trzeciej standardowego zestawu zadań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego oraz poruszały problemy z innych epok historycznych niż zamieszczone materiały źródłowe. Za poprawne wypracowanie zdający mógł otrzymać 20 punktów.

Wszystkie zadania w części drugiej i trzeciej standardowego zestawu egzaminacyjnego sprawdzały wiadomości i umiejętności opisane w standardach dla poziomu rozszerzonego, a obejmowały wiadomości i umiejętności zawarte w podstawie programowej historii z zakresu:

- powstania i rozwoju Polski w wiekach średnich oraz znaczenia chrześcijaństwa dla rozwoju państwowości i kultury polskiej,
- zmian politycznych i terytorialnych w nowożytnej Europie,
- uwarunkowań potęgi i upadku Rzeczypospolitej Obojga Narodów,
- mapy politycznej XIX-wiecznej Europy,
- postaw Polaków i międzynarodowych uwarunkowań sprawy polskiej w XIX wieku,
- genezy, charakteru i następstw pierwszej i drugiej wojny światowej,
- mechanizmów działania systemów totalitarnych i funkcjonowania demokracji w XX wieku,
- charakteru stosunków międzynarodowych w latach 1918–1956,
- przemian politycznych, społecznych i gospodarczych w Polsce w latach 1918–1956.

4.2. Wyniki egzaminu

Poniżej przedstawiono:

- zestawienia podstawowych wskaźników statystycznych wyników egzaminu, obliczonych dla tegorocznych absolwentów,
- rozkład wyników egzaminu na poziomie rozszerzonym z historii zdawanej jako przedmiot obowiązkowy,
- rozkład wyników egzaminu na poziomie rozszerzonym z historii zdawanej jako przedmiot dodatkowy,
- zestawienia wskaźników łatwości wszystkich zadań i czynności, obliczonych dla absolwentów poszczególnych typów szkół,
- zestawienia wskaźników łatwości zestawu zadań, obliczonych dla powiatów województwa śląskiego.

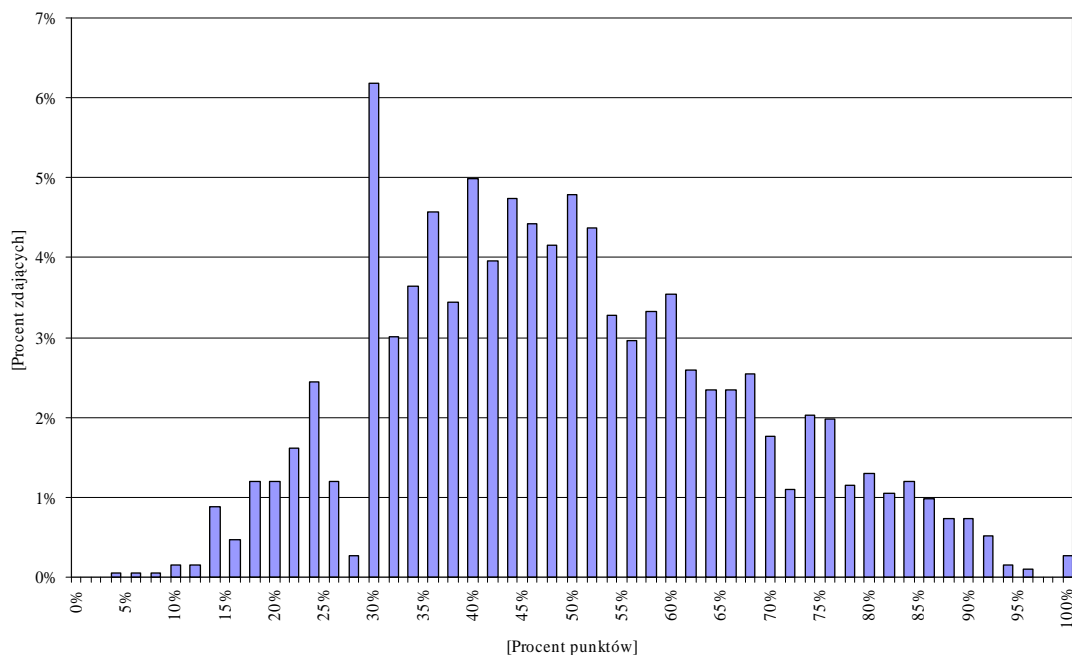
Zestawienie w tabeli 11. pozwala maturzyście porównać uzyskany przez niego wynik z osiągnięciami wszystkich zdających egzamin maturalny w kraju (zgodnie ze skalą staninową). Z karty wyników można odczytać, w której klasie (staninie) znajduje się wynik danego maturzysty, jaki procent zdających uzyskał taki sam wynik bądź wyniki wyższe/nizsze.

Tabela 11. Karta wyników na skali staninowej egzaminu z historii na poziomie rozszerzonym

Klasa (stanin)	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie wyznaczone dla kraju	Rzeczywisty procent zdających w województwie śląskim		
				przedmiot obowiązkowy	przedmiot dodatkowy	ogółem
1	4	najniższa	0–18	1,37	5,21	3,02
2	7	bardzo niska	19–26	3,10	10,90	6,45
3	12	niska	27–32	6,11	13,92	9,47
4	17	poniżej średniej	33–40	15,42	18,28	16,65
5	20	średnia	41–50	21,35	23,00	22,06
6	17	powyżej średniej	51–60	20,35	13,68	17,48
7	12	wysoka	61–72	15,60	8,84	12,70
8	7	bardzo wysoka	73–82	10,04	4,12	7,49
9	4	najwyższa	83–100	6,66	2,06	4,68

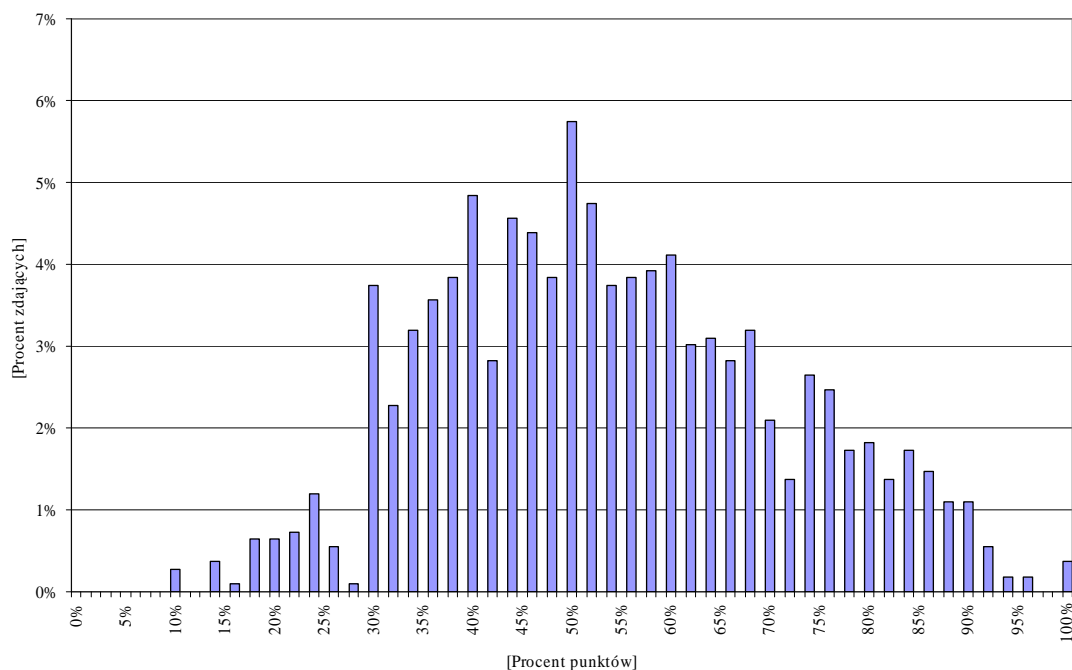
Rzeczywisty procent zdających dla ogółu jest porównywalny z teoretycznym. Należy jednak zwrócić uwagę na wysoki procent wyników bardzo niskich i najniższych wśród zdających egzamin jako przedmiot dodatkowy.

Wykres 3. Rozkład wyników zdających egzamin z historii na poziomie rozszerzonym

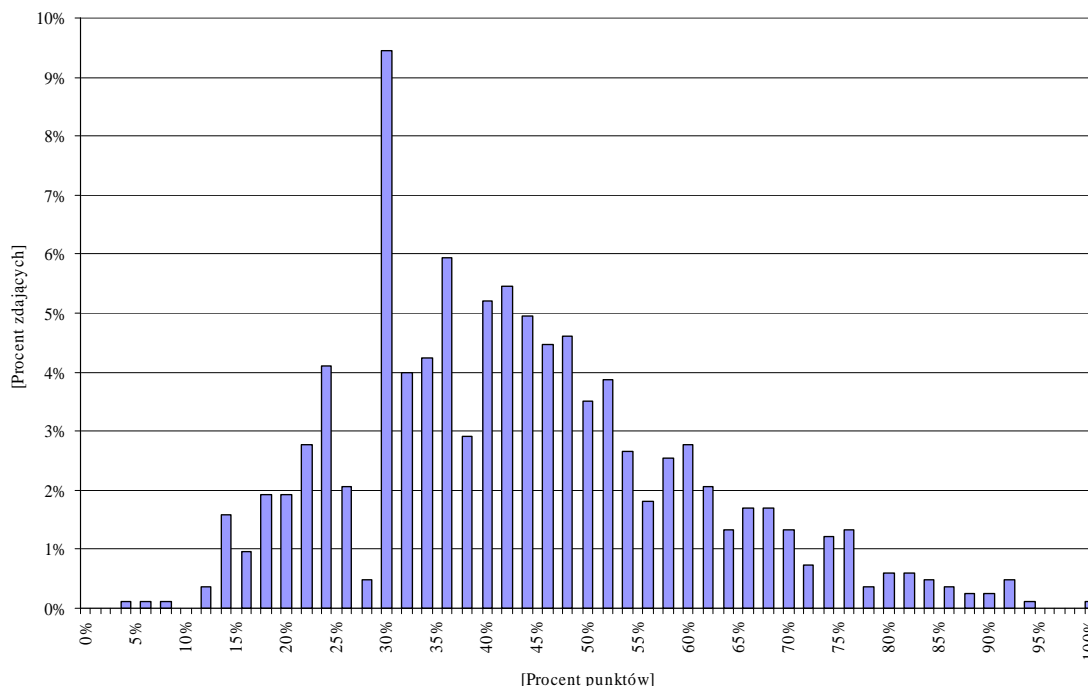

Rozkład wyników zdających egzamin z historii na poziomie rozszerzonym jest prawoskośny, nieznacznie przesunięty w stronę wyników niskich. Wyniki w przedziale 30%–50% punktów uzyskało 47,92% zdających, natomiast w przedziale 51%–100% tylko – 42,35% przystępujących do egzaminu.

Wykres 4. Rozkład wyników zdających egzamin z historii jako przedmiot obowiązkowy zdawany na poziomie rozszerzonym

Wykres 5. Rozkład wyników zdających egzamin z historii jako przedmiot dodatkowy zdawany na poziomie rozszerzonym

Porównując rozkłady wyników przedstawionych na wykresach 4. i 5., można zauważyć, że grupa piszących egzamin z historii jako przedmiot obowiązkowy znacznie lepiej zdała historię na poziomie rozszerzonym niż grupa zdających ją jako przedmiot dodatkowy. W grupie zdających historię na poziomie rozszerzonym jako przedmiot obowiązkowy najczęściej uzyskiwanym wynikiem było 50% punktów, które otrzymało 5,75% przystępujących do egzaminu. W grupie zdających historię jako przedmiot dodatkowy najczęściej osiągnęto wynik 30% punktów – otrzymało 9,44% zdających.

Tabela 12. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników zdających egzamin z historii na poziomie rozszerzonym (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych)

Wskaźniki	Przedmiot zdawany jako				Razem	
	obowiązkowy		dodatkowy			
Liczba zdających	1096		826		1922	
Wskaźnik łatwości zestawu (p)	0,54		0,43		0,49	
	procent	punkty	procent	punkty	procent	punkty
Wynik najczęstszy (modalna–Mo)	50	25	30	15	30	15
Wynik środkowy (mediana–Me) ⁴	52	26	42	21	48	24
Wynik średni (średnia arytmetyczna–M)	53,84	26,92	43,29	21,65	49,31	24,65
Odchylenie standardowe	–	8,71	–	8,38	–	8,96
Wynik najwyższy ⁵	100	50	100	50	100	50
Wynik najniższy ⁶	10	5	4	2	4	2

⁴ Wartość mediany oznacza, że co najmniej połowa zdających uzyskała 24 punkty lub więcej (986 osób – 51,30%) **na 50 możliwych do zdobycia**

⁵ Najwyższy wynik osiągnęło 5 osób.

⁶ Najniższy wynik osiągnęła jedna osoba.

Egzamin z historii na poziomie rozszerzonym jako przedmiot obowiązkowy dla zdających okazał się *umiarkowanie trudny*, a dla zdających go jako przedmiot dodatkowy – *trudny*. W jednej i drugiej grupie były osoby, które uzyskały wynik maksymalny.

Tabela 13. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników zdających egzamin z historii na poziomie rozszerzonym według typu szkoły (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych)⁷

Wskaźniki	Liceum ogólnokształcące			Liceum profilowane			Technikum		
	ob.	dod.	razem	ob.	dod.	razem	ob.	dod.	razem
Liczba zdających	1053	769	1822	10	14	24	30	42	72
Wskaźnik łatwości zestawu (p)	0,54	0,44	0,50	0,36	0,29	0,32	0,48	0,32	0,38
w procentach									
Wynik najczęstszy (modalna–Mo)	50	30	30	24	18	24	38	24	24
Wynik środkowy (mediana–Me)	52	42	48	34	25	27	47	29	36
Wynik średni (średnia arytmetyczna–M)	54,28	44,20	50,02	35,80	28,86	31,75	47,67	31,90	38,47
Wynik najwyższy	100	100	100	56	60	60	88	66	88
Wynik najniższy	10	6	6	20	4	4	18	12	12
w punktach									
Wynik najczęstszy (modalna–Mo)	25	15	15	12	9	12	19	12	12
Wynik środkowy (mediana–Me)	26	21	24	17	12,5	13,5	23,5	14,5	18
Wynik średni (średnia arytmetyczna–M)	27,14	22,10	25,01	17,90	14,43	15,88	23,83	15,95	19,24
Odchylenie standardowe	8,65	8,29	8,85	6,33	8,54	7,74	8,44	6,76	8,41
Wynik najwyższy	50	50	50	28	30	30	44	33	44
Wynik najniższy	5	3	3	10	2	2	9	6	6

Egzamin z historii na poziomie rozszerzonym dla abiturientów liceów ogólnokształcących okazał się *umiarkowanie trudny* w przypadku przedmiotu zdawanego jako obowiązkowy, a *trudny* – w przypadku przedmiotu zdawanego jako dodatkowy. Dla zdających z pozostałych typów szkół w obu przypadkach egzamin był *trudny*.

⁷ Historię na poziomie rozszerzonym jako przedmiot obowiązkowy wybrało 2 absolwentów technikum uzupełniającego oraz 2 absolwentów liceum uzupełniającego (jeden – zdawał ten przedmiot jako obowiązkowy i jeden – jako dodatkowy).

Tabela 14. Wyniki zdających egzamin z historii na poziomie rozszerzonym (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych) w powiatach (dane statystyczne w punktach)⁸

Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna –Mo)	Wynik środkowy (mediana –Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna –M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	34	0,46	16	23	22,79	7,75
2.	Bielsko-Biała	126	0,49	24	24	24,69	8,07
3.	Bytom	61	0,51	25	24	25,46	10,48
4.	Chorzów	69	0,51	17	25	25,29	9,56
5.	cieszyński	60	0,56	28	27,5	27,92	8,64
6.	Częstochowa	318	0,50	15	24	25,06	9,35
7.	Dąbrowa Górnicza	44	0,50	27	25	25,23	9,54
8.	Gliwice	125	0,50	26	24	25,05	8,32
9.	Jastrzębie Zdrój	35	0,45	20	21	22,43	8,46
10.	Jaworzno	52	0,41	15	18	20,35	8,04
11.	Katowice	185	0,55	26	27	27,72	8,56
12.	kłobucki	21	0,38	15	18	19,05	8,13
13.	lubliniecki	23	0,51	22	23	25,43	7,45
14.	Mysłowice	11	0,47	15	19	23,27	10,73
15.	myszkowski	36	0,51	17	22,5	25,44	8,76
16.	pszczyński	26	0,53	20	26,5	26,65	8,18
17.	raciborski	39	0,52	20	24	25,97	9,30
18.	Ruda Śląska	23	0,40	15	18	20,13	6,66
19.	Rybnik	122	0,49	22	24	24,46	8,65
20.	Sosnowiec	94	0,51	21	25	25,52	9,47
21.	Świętochłowice	14	0,48	24	24	24,14	7,81
22.	tarnogórski	59	0,48	21	22	23,78	7,47
23.	Tychy	72	0,46	15	21	22,88	9,10
24.	wodzisławski	58	0,47	16	22	23,26	8,05
25.	Zabrze	47	0,47	15	24	23,28	8,44
26.	zawierciański	45	0,49	17	24	24,62	9,97
27.	Żory	22	0,45	17	22	22,45	6,35
28.	żywiecki	49	0,44	18	20	21,82	9,99

Średnie wyniki na poziomie rozszerzonym w poszczególnych powiatach województwa wykazują zróżnicowanie od 19,05 do 27,92 punktu (średnia dla województwa wynosi **24,65** pkt.). Maksymalna liczba punktów możliwych do zdobycia na egzaminie wynosi 50 punktów.

Wyniki zdających w poszczególnych powiatach są porównywalne, z wyjątkiem Bytomia i Mysłowic, gdzie wartość odchylenia standardowego przekracza 10.

Zamieszczone w tabeli 15. dane, dotyczące łatwości wszystkich zadań i czynności, pozwalają na ocenę poziomu opanowania umiejętności i stwierdzenie, które zadania/czynności były dla maturzystów *łatwe*, a które *trudne*, oraz porównanie wskaźników łatwości w różnych typach szkół.

⁸ W tabeli podano wskaźniki tylko dla tych powiatów, w których historię na poziomie rozszerzonym zdawało co najmniej 10 osób.

Tabela 15. Wskaźnik łatwości poszczególnych zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z historii na poziomie rozszerzonym

Numer zadania/ czynności	Wskaźnik łatwości dla ogółu			Wskaźnik łatwości wg typu szkoły								
				liceum ogólnokształcące			liceum profilowane			technikum		
	ob.	dod.	razem	ob.	dod.	razem	ob.	dod.	razem	ob.	dod.	razem
1.	0,78	0,66	0,73	0,78	0,67	0,74	0,70	0,57	0,63	0,80	0,43	0,58
2.	0,79	0,75	0,77	0,79	0,75	0,77	0,80	0,57	0,67	0,67	0,74	0,71
3.	0,66	0,60	0,63	0,66	0,61	0,64	0,10	0,36	0,25	0,77	0,50	0,61
4a.	0,97	0,95	0,96	0,97	0,95	0,96	0,80	0,79	0,79	0,87	0,95	0,92
4b.	0,92	0,82	0,88	0,93	0,83	0,88	0,90	0,71	0,79	0,80	0,74	0,76
4.	0,94	0,88	0,92	0,95	0,89	0,92	0,85	0,75	0,79	0,83	0,85	0,84
5.	0,61	0,42	0,53	0,62	0,43	0,54	0,10	0,21	0,17	0,50	0,33	0,40
6.	0,71	0,49	0,61	0,71	0,50	0,62	0,50	0,21	0,33	0,60	0,40	0,49
7.	0,79	0,75	0,78	0,80	0,76	0,78	0,70	0,71	0,71	0,77	0,64	0,69
8a.	0,67	0,50	0,60	0,67	0,51	0,60	0,70	0,21	0,42	0,73	0,40	0,54
8b.	0,64	0,48	0,57	0,64	0,49	0,58	0,40	0,21	0,29	0,67	0,36	0,49
8.	0,65	0,49	0,58	0,65	0,50	0,59	0,55	0,21	0,35	0,70	0,38	0,51
9.	0,59	0,39	0,51	0,60	0,41	0,52	0,30	0,14	0,21	0,50	0,14	0,29
10.	0,73	0,54	0,65	0,73	0,56	0,66	0,55	0,21	0,35	0,58	0,26	0,40
11.	0,69	0,57	0,64	0,69	0,59	0,65	0,50	0,43	0,46	0,70	0,40	0,53
12.	0,34	0,29	0,32	0,34	0,29	0,32	0,25	0,25	0,25	0,32	0,16	0,23
13.	0,54	0,45	0,50	0,55	0,45	0,51	0,40	0,29	0,33	0,43	0,45	0,44
14.	0,81	0,62	0,73	0,81	0,63	0,74	0,50	0,43	0,46	0,70	0,48	0,57
15.	0,64	0,56	0,60	0,64	0,57	0,61	0,40	0,50	0,46	0,63	0,40	0,50
16.	0,90	0,86	0,88	0,90	0,86	0,89	0,60	0,79	0,71	0,83	0,88	0,86
17.	0,77	0,71	0,74	0,79	0,72	0,76	0,70	0,50	0,58	0,43	0,55	0,50
18.	0,96	0,92	0,94	0,97	0,93	0,95	0,80	0,71	0,75	0,90	0,81	0,85
19.	0,86	0,81	0,84	0,86	0,82	0,85	0,80	0,57	0,67	0,70	0,69	0,69
20.	0,33	0,27	0,30	0,33	0,27	0,31	0,20	0,07	0,13	0,43	0,21	0,31
21.	0,67	0,68	0,67	0,67	0,68	0,68	0,30	0,43	0,38	0,57	0,64	0,61
22a.	0,85	0,78	0,82	0,86	0,79	0,83	0,40	0,86	0,67	0,70	0,64	0,67
22b.	0,40	0,19	0,31	0,41	0,20	0,32	0,20	0,14	0,17	0,20	0,07	0,13
22.	0,63	0,49	0,57	0,63	0,49	0,57	0,30	0,50	0,42	0,45	0,36	0,40
23.	0,99	0,99	0,99	0,99	0,99	0,99	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
24.	0,33	0,21	0,28	0,33	0,22	0,29	0,15	0,08	0,11	0,28	0,10	0,17

Tabela 16. Wskaźniki łatwości zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z historii na poziomie rozszerzonym

Wartość wskaźnika	0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem					
Numer zadania/ czynności	–	12., 20., 22b., 24.	3., 5., 6., 8a., 8b., 8., 9., 10., 11., 13., 15., 21., 22.	1., 2., 4b., 7., 14., 16., 17., 19., 22a.	4a., 4., 18., 23.
liceum ogólnokształcące					
Numer zadania/ czynności	–	12., 20., 22b., 24.	3., 5., 6., 8a., 8b., 8., 9., 10., 11., 13., 15., 21., 22.	1., 2., 4b., 7., 14., 16., 17., 19., 22a.	4a., 4., 18., 23.

Wartość wskaźnika	0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
liceum profilowane					
Numer zadania/ czynności	5., 20., 22b., 24.	3., 6., 8a., 8b., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 21., 22.	1., 2., 17., 19., 22a.	4a., 4b., 4., 7., 16., 18.	23.
technikum					
Numer zadania/ czynności	22b., 24.	5., 6., 8b., 9., 10., 12., 13., 20., 22.	1., 3., 7., 8a., 8., 11., 14., 15., 17., 19., 21., 22a.	2., 4b., 4., 16., 18.	4a., 23.

Większość zadań i czynności z historii na poziomie rozszerzonym była dla zdających z liceów ogólnokształcących *umiarkowanie trudna*. Dla absolwentów liceów profilowanych większość zadań i czynności okazała się *trudna*.

Tabela 17. Wskaźniki łatwości zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego na poziomie rozszerzonym dla zdających historię jako przedmiot obowiązkowy

Wartość wskaźnika	0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem					
Numer zadania/ czynności	–	12., 20., 22b., 24.	3., 5., 8a., 8b., 8., 9., 11., 13., 15., 21., 22.	1., 2., 6., 7., 10., 14., 17., 19., 22a.	4a., 4b., 4., 16., 18., 23.
liceum ogólnokształcące					
Numer zadania/ czynności	–	12., 20., 22b., 24.	3., 5., 8a., 8b., 8., 9., 11., 13., 15., 21., 22.	1., 2., 6., 7., 10., 14., 17., 19., 22a.	4a., 4b., 4., 16., 18., 23.
liceum profilowane					
Numer zadania/ czynności	3., 5., 24.	8b., 9., 12., 13., 15., 20., 21., 22a., 22b., 22.	6., 8., 10., 11., 14., 16.	1., 2., 4a., 4., 7., 8a., 17., 18., 19.	4b., 23.
technikum					
Numer zadania/ czynności	–	12., 13., 17., 20., 22b., 22., 24.	2., 5., 6., 8b., 9., 10., 15., 21.	1., 3., 4a., 4b., 4., 7., 8a., 8., 11., 14., 16., 19., 22a.	18., 23.

Tabela 18. Wskaźniki łatwości zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego na poziomie rozszerzonym dla zdających historię jako przedmiot dodatkowy

Wartość wskaźnika	0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem					
Numer zadania/ czynności	22b.	5., 6., 8b., 8., 9., 12., 13., 20., 22., 24.	1., 3., 8a., 10., 11., 14., 15., 21.	2., 4b., 4., 7., 16., 17., 19., 22a.	4a., 18., 23.
liceum ogólnokształcące					
Numer zadania/ czynności	–	5., 8b., 9., 12., 13., 20., 22b., 22., 24.	1., 3., 6., 8a., 8., 10., 11., 14., 15., 21.	2., 4b., 4., 7., 16., 17., 19., 22a.	4a., 18., 23.
liceum profilowane					
Numer zadania/ czynności	9., 20., 22b., 24.	3., 5., 6., 8a., 8b., 8., 10., 11., 12., 13., 14., 21.	1., 2., 15., 17., 19., 22.	4a., 4b., 4., 7., 16., 18., 22a.	23.
technikum					
Numer zadania/ czynności	9., 12., 22b., 24.	1., 5., 6., 8a., 8b., 8., 10., 11., 13., 14., 15., 20., 22.	3., 7., 17., 19., 21., 22a.	2., 4b., 4., 16., 18.	4a., 23.

Analizując tabele 17. i 18., można stwierdzić, że większość zadań dla ogółu zdających historię na poziomie rozszerzonym jako przedmiot obowiązkowy była *umiarkowanie trudna* lub *łatwa*, natomiast dla przedmiotu zdawanego jako dodatkowy – *trudna* lub *umiarkowanie trudna*. Sprawdzane czynności najczęściej kłopotu sprawiały abiturientom liceów profilowanych.

Tabela 19. Wskaźniki łatwości poszczególnych standardów z historii na poziomie rozszerzonym

Standard	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły		
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
razem				
Wiadomości i rozumienie (I)	0,48	0,49	0,21	0,34
Korzystanie z informacji (II)	0,70	0,71	0,50	0,59
Tworzenie informacji (III)	0,37	0,37	0,22	0,26
przedmiot obowiązkowy				
Wiadomości i rozumienie (I)	0,55	0,56	0,20	0,49
Korzystanie z informacji (II)	0,74	0,75	0,55	0,67
Tworzenie informacji (III)	0,41	0,41	0,26	0,36
przedmiot dodatkowy				
Wiadomości i rozumienie (I)	0,39	0,41	0,21	0,24
Korzystanie z informacji (II)	0,64	0,65	0,46	0,54
Tworzenie informacji (III)	0,31	0,32	0,19	0,19

Najłatwieszą umiejętnością w obszarach standardów dla ogółu zdających okazało się korzystanie z informacji, a najtrudniejszą – tworzenie informacji.

4.3. Zdawalność egzaminu

Aby zdać egzamin maturalny z historii na poziomie rozszerzonym, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia. Warunek ten spełniło 1046 osób, tj. 95,44% zdających egzamin z historii jako obowiązkowy na poziomie rozszerzonym po raz pierwszy. Wymaganej liczby punktów nie uzyskało 50 zdających (4,56%).

Tabela 20. Zdawalność egzaminu z historii na poziomie rozszerzonym (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych)

Typ szkoły	Liczba zdających	Zdali	
		liczba	procent
Liceum ogólnokształcące	1053	1012	96,11
Liceum profilowane	10	6	60
Liceum uzupełniające	1	0	0
Technikum	30	27	90
Technikum uzupełniające	2	1	50
Ogółem	1096	1046	95,44

Zdawalność egzaminu z historii na poziomie rozszerzonym jest bardzo wysoka (95%). Dotyczy ona jednak absolwentów liceów ogólnokształcących i techników. Dla maturzystów z pozostałych typów szkół jest ona mało reprezentatywna ze względu na bardzo małą liczbę zdających.

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

1. WSTĘP

Maturzyści mogli wybrać wiedzę o społeczeństwie jako przedmiot obowiązkowy lub dodatkowy. Wiedza o społeczeństwie jako przedmiot **obowiązkowy** mogła być zdawana na poziomie podstawowym lub rozszerzonym.

Egzamin na **poziomie podstawowym** trwał 120 minut, a na **poziomie rozszerzonym** – 180 minut.

Egzamin z wiedzy o społeczeństwie odbył się 7 maja 2008 r.

Wskaźniki w niniejszym sprawozdaniu zostały obliczone dla wyników egzaminu tegorocznych absolwentów: liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych i liceów uzupełniających oraz techników i techników uzupełniających, rozwiązujących standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych.

2. OGÓLNA INFORMACJA O ZDAJĄCYCH

Do egzaminu maturalnego z wiedzy o społeczeństwie w województwie śląskim przystąpiło 11 739 osób, w tym **11 234 zdających po raz pierwszy**. Wybieralność tego przedmiotu wyniosła w województwie śląskim 24,21%.

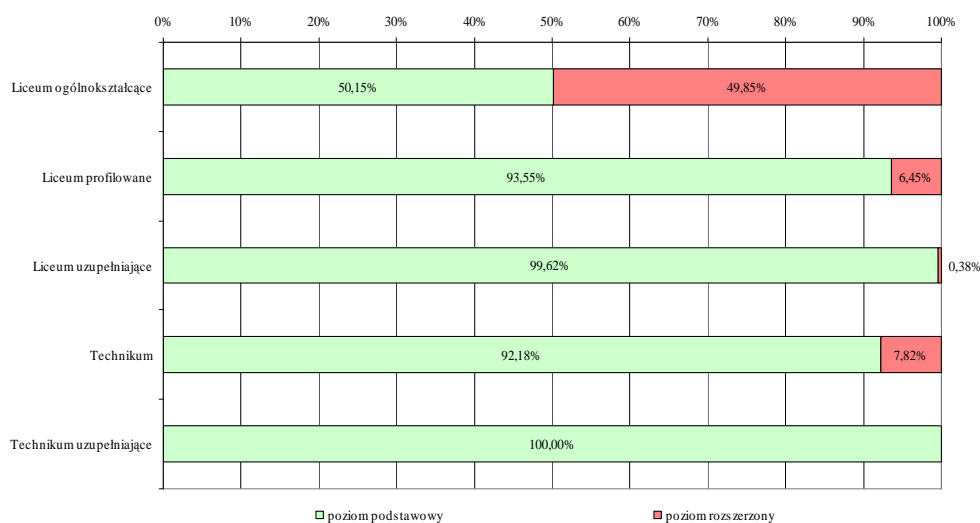
Tabela 1. Liczba zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie

Absolwenci	Przedmiot obowiązkowy na poziomie:				Przedmiot:					
	podstawowym		rozszerzonym		obowiązkowy		dodatkowy		ogółem	
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent
Tegorocznici	7729	82,87	1598	17,13	9327	83,02	1907	16,98	11234	100
Pozostali	157	61,09	100	38,91	257	50,89	248	49,11	505	100

Tabela 2. Tegorocznici absolwenci wybierający egzamin z wiedzy o społeczeństwie

Typ szkoły	Zadeklarowali przystąpienie do egzaminu	Nie zgłosili się na egzamin (otrzymali 0 punktów)	Przystąpili do egzaminu	Zdawali egzamin w wersji standardowej
Liceum ogólnokształcące	6836	443	6393	6375
Liceum profilowane	1620	132	1488	1487
Liceum uzupełniające	458	192	266	266
Technikum	2946	121	2825	2815
Technikum uzupełniające	349	87	262	260
Ogółem	12 209	975	11 234	11 203

Wykres 1. Tegoroczni absolwenci poszczególnych typów szkół a wybrany przez nich poziom egzaminu

3. POZIOM PODSTAWOWY

3.1. Opis standardowego zestawu zadań egzaminacyjnych

Standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych zawierał 28 zadań, w tym kilka zadań złożonych, z których poszczególne części badały różne umiejętności, np. analizowania i czytania aktów prawnych, interpretowania danych statystycznych, rozpoznawania państw na podstawie mapy, formułowania i uzasadniania własnego stanowiska. Zadania otwarte i zamknięte, różnego typu, obejmowały wszystkie obszary wiedzy wymienione w standardach wymagań egzaminacyjnych. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł uzyskać maksymalnie 100 punktów.

3.2. Wyniki egzaminu

Poniżej przedstawiono:

- zestawienia podstawowych wskaźników statystycznych wyników egzaminu, obliczonych dla tegorocznych absolwentów,
- rozkład wyników egzaminu na poziomie podstawowym,
- zestawienia wskaźników łatwości wszystkich zadań, obliczonych dla absolwentów poszczególnych typów szkół,
- zestawienia wskaźników łatwości zestawu zadań, obliczonych dla powiatów województwa śląskiego,
- podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu dla absolwentów rozwiązujących zadania zestawów dostosowanych.

Wszystkie parametry statystyczne, rozkłady wyników oraz wartości wskaźników łatwości zostały wyznaczone na podstawie wyników uzyskanych przez tegorocznych maturzystów na poziomie podstawowym, piszących standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych.

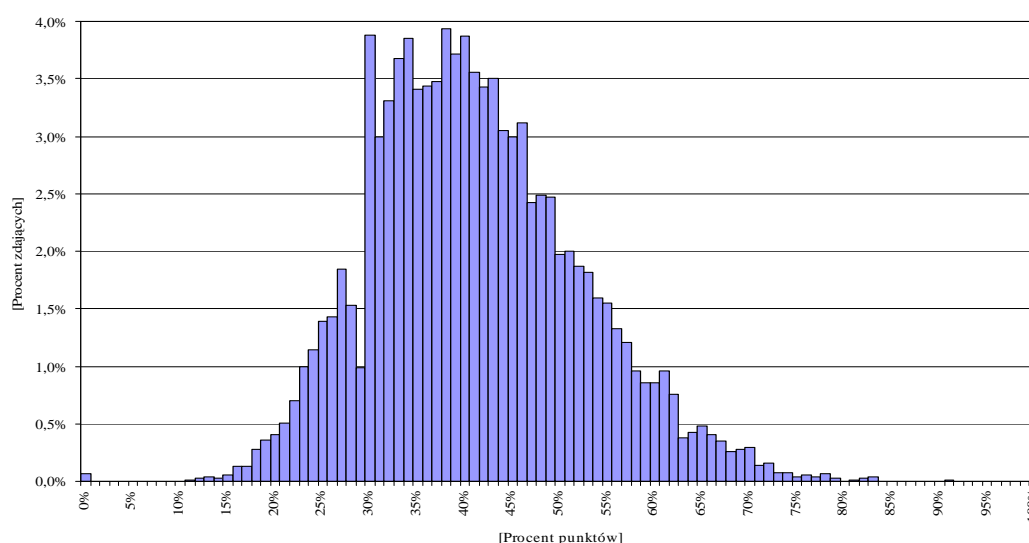
Zestawienie w tabeli 3. pozwala maturzyście porównać uzyskany przez niego wynik z osiągnięciami wszystkich zdających egzamin maturalny w kraju (zgodnie ze skalą staninową). Z karty wyników można odczytać, w której klasie (staninie) znajduje się wynik danego maturzysty, jaki procent zdających uzyskał wyższe/niższe wyniki.

Tabela 3. Karta wyników na skali staninowej egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym

Klasa (stanin)	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie wyznaczone dla kraju	Rzeczywisty procent zdających w województwie śląskim
1	4	najniższa	0–23	3,73
2	7	bardzo niska	24–28	7,33
3	12	niska	29–32	11,18
4	17	poniżej średniej	33–37	17,86
5	20	średnia	38–42	18,50
6	17	powyżej średniej	43–48	17,59
7	12	wysoka	49–54	11,72
8	7	bardzo wysoka	55–61	7,71
9	4	najwyższa	62–100	4,39

Zamieszczone w tabeli 3. wartości rzeczywistego procentu zdających są porównywalne z założeniami teoretycznymi.

Wykres 2. Rozkład wyników zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym

Rozkład wyników piszących egzamin z wiedzy o społeczeństwie zdawanej na poziomie podstawowym jest przesunięty w stronę wyników niskich. Najwięcej wyników mieści się w przedziale wyników niskich i średnich. Nieliczne są wyniki najniższe i wysokie, natomiast brak wyników najwyższych.

Tabela 4. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym według typu szkoły (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych)

Wskaźniki	Ogółem	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Liceum uzupełniające	Technikum	Technikum uzupełniające
Liczba zdających	7704	3194	1391	265	2594	260
Wskaźnik łatwości zestawu (p)	0,41	0,46	0,37	0,37	0,39	0,34
Wynik najczęstszy (modalna–Mo)	38	41	30	39	34	30
Wynik środkowy (mediana–Me) ¹	40	45	36	38	38	33
Wynik średni (średnia arytmetyczna–M)	41,10	45,86	36,75	36,87	38,77	33,51
Odchylenie standardowe	10,99	11,22	9,22	9,49	9,51	8,56
Wynik najwyższy ²	91	91	73	70	81	57
Wynik najniższy ³	0	15	0	13	12	16

Egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym dla ogółu zdających okazał się *trudny*. Nikt nie uzyskał wartości maksymalnej punktów możliwych do zdobycia, a wartości odchyłeń standardowych świadczą o wyrównanych wynikach zdających w poszczególnych typach szkół.

Tabela 5. Podstawowe wskaźniki statystyczne (w punktach) wyników egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym dla zdających egzamin w formie dostosowanej

Wskaźniki	Arkusz A4 dla słabo widzących	Arkusz A7 dla niesłyszących
Liczba zdających	7	18
Wynik średni	35,57	59,00
Wynik najwyższy	53	84
Wynik najniższy	19	30

¹ Wartość mediany wskazuje, że co najmniej połowa zdających otrzymała 40 punktów lub więcej (4026 zdających – 51,01%) **na 100 możliwych do uzyskania**.

² Najwyższy wynik osiągnął jeden zdający.

³ Najniższy wynik uzyskało 5 zdających.

Tabela 6. Wyniki egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych) w powiatach (dane statystyczne w punktach)

Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna –Mo)	Wynik środkowy (mediana –Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna –M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	171	0,43	31	43	42,66	10,71
2.	bielski	55	0,46	49	46	46,35	10,15
3.	Bielsko-Biała	347	0,44	43	43	43,94	12,22
4.	bieruńsko-lęczyński	91	0,41	36	40	40,58	9,45
5.	Bytom	261	0,40	30	39	40,08	10,30
6.	Chorzów	286	0,40	34	39	40,23	11,13
7.	cieszyński	182	0,46	38	45	46,46	10,91
8.	Częstochowa	723	0,43	40	41	42,55	11,22
9.	częstochowski	79	0,33	33	33	32,86	8,69
10.	Dąbrowa Górnicza	274	0,39	32	38	38,55	11,67
11.	Gliwice	335	0,41	34	40	41,50	11,92
12.	gliwicki	57	0,39	41	38	38,60	9,02
13.	Jastrzębie Zdrój	160	0,40	34	38,5	39,66	9,52
14.	Jaworzno	347	0,38	35	36	37,61	10,28
15.	Katowice	503	0,42	39	41	41,77	11,16
16.	kłobucki	28	0,37	30	33	36,79	9,47
17.	lubliniecki	74	0,43	30	41	42,95	12,29
18.	mikołowski	173	0,41	34	40	41,32	10,44
19.	Mysłowice	118	0,43	34	44	43,41	11,63
20.	myszkowski	43	0,39	30	38	38,86	11,88
21.	Piekary Śląskie	55	0,41	41	40	40,58	9,39
22.	pszczyński	103	0,42	33	40	41,82	13,24
23.	raciborski	133	0,42	36	41	41,93	9,26
24.	Ruda Śląska	134	0,42	42	42	41,78	9,38
25.	rybnicki	18	0,38	41	38	37,89	7,27
26.	Rybnik	247	0,40	30	39	40,28	10,29
27.	Siemianowice Śląskie	155	0,44	42	43	43,90	9,29
28.	Sosnowiec	458	0,39	39	38	39,08	9,91
29.	Świętochłowice	63	0,40	38	40	39,78	10,56
30.	tarnogórski	411	0,39	36	38	39,40	10,57
31.	Tychy	300	0,42	41	41	41,59	9,88
32.	wodzisławski	170	0,46	39	46	45,88	11,28
33.	Zabrze	308	0,40	35	40	40,25	9,86
34.	zawierciański	317	0,39	32	38	39,38	11,16
35.	Żory	183	0,42	30	39	41,59	12,03
36.	żywiecki	342	0,42	40	41	41,96	11,05

Średnie wyniki na poziomie podstawowym w poszczególnych powiatach województwa wykazują zróżnicowanie od 32,86 do 46,46 punktu (średnia dla województwa wynosi **41,10** pkt.). Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania na egzaminie wynosi 100 punktów.

Zróżnicowanie wyników w poszczególnych powiatach było porównywalne.

Zamieszczone w tabeli 7. dane, dotyczące łatwości wszystkich zadań, pozwalają na ocenę poziomu opanowania umiejętności i stwierdzenie, które zadania były dla maturzystów *łatwe*, a które *trudne*, oraz porównanie wskaźników łatwości w różnych typach szkół.

Tabela 7. Wskaźniki łatwości poszczególnych zadań standardowego zestawu egzaminacyjnego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły				
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	liceum uzupełniające	technikum	technikum uzupełniające
1.	0,24	0,32	0,19	0,18	0,18	0,12
2.	0,64	0,70	0,55	0,69	0,62	0,62
3.	0,18	0,19	0,17	0,16	0,17	0,16
4.	0,30	0,35	0,27	0,27	0,27	0,27
5.	0,65	0,73	0,56	0,60	0,62	0,53
6.	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	0,43	0,47	0,39	0,43	0,40	0,38
8.	0,22	0,34	0,12	0,11	0,16	0,04
9.	0,27	0,29	0,24	0,21	0,26	0,25
10.	0,84	0,88	0,79	0,84	0,83	0,75
11.	0,30	0,34	0,27	0,25	0,28	0,26
12.	0,62	0,65	0,58	0,68	0,61	0,59
13.	0,77	0,82	0,72	0,73	0,75	0,65
14.	0,78	0,81	0,76	0,73	0,77	0,69
15.	0,46	0,50	0,43	0,47	0,44	0,45
16.	0,61	0,66	0,54	0,62	0,59	0,54
17.	0,45	0,53	0,39	0,39	0,41	0,33
18.	0,16	0,20	0,13	0,12	0,15	0,12
19.	0,14	0,17	0,12	0,09	0,13	0,10
20.	0,20	0,22	0,18	0,17	0,19	0,15
21.	0,63	0,69	0,58	0,57	0,60	0,53
22.	0,31	0,35	0,28	0,26	0,29	0,24
23.	0,45	0,51	0,38	0,46	0,42	0,38
24.	0,60	0,62	0,58	0,49	0,60	0,49
25.	0,17	0,21	0,13	0,14	0,15	0,10
26.	0,28	0,34	0,23	0,19	0,26	0,17
27.	0,69	0,76	0,63	0,52	0,67	0,47
28.	0,26	0,33	0,22	0,16	0,21	0,15

Tabela 8. Wskaźniki łatwości zadań standardowego zestawu egzaminacyjnego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym

Wartość wskaźnika	0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem					
Numer zadania	3., 6., 18., 19., 25.	1., 4., 7., 8., 9., 11., 15., 17., 20., 22., 23., 26., 28.	2., 5., 12., 16., 21., 24., 27.	10., 13., 14.	–
liceum ogólnokształcące					
Numer zadania	3., 6., 19.	1., 4., 7., 8., 9., 11., 18., 20., 22., 25., 26., 28.	12., 15., 16., 17., 21., 23., 24.	2., 5., 10., 13., 14., 27.	–
liceum profilowane					
Numer zadania	1., 3., 6., 8., 18., 19., 20., 25.	4., 7., 9., 11., 15., 17., 22., 23., 26., 28.	2., 5., 12., 16., 21., 24., 27.	10., 13., 14.	–
liceum uzupełniające					
Numer zadania	1., 3., 6., 8., 18., 19., 20., 25., 26., 28.	4., 7., 9., 11., 15., 17., 22., 23., 24.	2., 5., 12., 16., 21., 27.	10., 13., 14.	–
technikum					
Numer zadania	1., 3., 6., 8., 18., 19., 20., 25.,	4., 7., 9., 11., 15., 17., 22., 23., 26., 28.,	2., 5., 12., 16., 21., 24., 27.,	10., 13., 14.,	–
technikum uzupełniające					
Numer zadania	1., 3., 6., 8., 18., 19., 20., 25., 26., 28.	4., 7., 9., 11., 15., 17., 22., 23., 24., 27.	2., 5., 12., 13., 14., 16., 21.	10.	–

Większość zadań była dla ogółu zdających *trudna*. Dla piszących egzamin żadne zadanie nie okazało się *bardzo łatwe*.

Tabela 9. Wskaźniki łatwości poszczególnych standardów z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym

Standard	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły				
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	liceum uzupełniające	technikum	technikum uzupełniające
Wiadomości i rozumienie (I)	0,43	0,47	0,39	0,39	0,41	0,37
Korzystanie z informacji (II)	0,47	0,52	0,42	0,44	0,45	0,39
Tworzenie informacji (III)	0,23	0,29	0,19	0,15	0,19	0,14

Najtrudniejszym standardem dla zdających okazał się standard III, a najłatwiejszy – standard II.

3.3. Zdawalność egzaminu

Aby zdać egzamin maturalny z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia. Warunek ten spełniło 6776 osób, czyli 87,95% zdających egzamin jako obowiązkowy po raz pierwszy. Wymaganej liczby punktów nie uzyskało 928 zdających (12,05%).

Tabela 10. Zdawalność egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych)

Typ szkoły	Liczba zdających	Zdali	
		liczba	procent
Liceum ogólnokształcące	3194	3028	94,80
Liceum profilowane	1391	1126	80,95
Liceum uzupełniające	265	206	77,74
Technikum	2594	2241	86,39
Technikum uzupełniające	260	175	67,31
Ogółem	7704	6776	87,95

Zdawalność egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym jest zadowalająca (87%).

4. POZIOM ROZSZERZONY

4.1. Opis standardowego zestawu zadań egzaminacyjnych

Standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego składał się z trzech części i zawierał 17 zadań. Część pierwsza składała się z testu obejmującego swoim zakresem wszystkie obszary wiedzy wymienione w standardach wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego i rozszerzonego. Różnego typu zadania zamknięte i otwarte dotyczyły społeczeństwa, polityki, prawa i problemów współczesnego świata. Za poprawne rozwiązanie 11 zadań zdający mogli otrzymać 20 punktów, w tym:

- za poprawne rozwiązanie zadań sprawdzających znajomość faktografii i terminologii – 6 punktów,
- za poprawne rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność stosowania faktografii i terminologii do wyjaśnienia procesów społecznych i politycznych – 7 punktów,

- za poprawne rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność przedstawiania i oceniania wydarzeń – 7 punktów.

Część druga wymagała analizy znajdujących się w standardowym zestawie zadań egzaminacyjnych źródeł. 3 zadania skonstruowano do fragmentów różnorodnych źródeł pisanych, np. literatury popularnonaukowej, tekstu publicystycznego, rozmowy radiowej. W jednym zadaniu zdający analizowali dwa rodzaje źródeł – pisane (fragment artykułu popularnonaukowego i fragmenty dwóch rozmów – radiowej i telewizyjnej) oraz źródło statystyczne. W kolejnym zadaniu analizie poddali tabelę statystyczną i wykres kołowy. Za poprawne rozwiązanie zadań w części drugiej mogli uzyskać 10 punktów.

Część trzecia polegała na napisaniu samodzielnej pracy pisemnej. Zdający wybierali jeden z dwóch zaproponowanych tematów. Jeden dotyczył funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego, drugi – obywatelskiego nieposłuszeństwa. W przypadku pierwszego tematu zdający mieli scharakteryzować współczesne społeczeństwo obywatelskie, uwzględniając po dwa pozytywne i negatywne aspekty jego funkcjonowania. Powinni wymienić i omówić po dwa czynniki społeczno-ekonomiczne, polityczne i historyczne utrudniające tworzenie społeczeństwa obywatelskiego i zaproponować po dwa sposoby przezwyciężania negatywnych aspektów jego funkcjonowania w Polsce. W przypadku drugiego tematu zadanie maturzystów polegało na omówieniu różnych form obywatelskiego nieposłuszeństwa i ocenie ich skuteczności. Realizując ten temat, zdający powinni odwołać się do przykładów z historii, a oceniając zasadność stosowania obywatelskiego nieposłuszeństwa w systemie demokratycznym, musieli zastanowić się nad szansami i zagrożeniami, jakie niesie ze sobą taka forma działania. Zadanie wymagało od nich także przedstawienia argumentów za i przeciw stosowaniu obywatelskiego nieposłuszeństwa.

Za napisanie poprawnej pod względem merytorycznym i językowym oraz spójnej kompozycyjnie pracy zdający mogli uzyskać 20 punktów. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań w standardowym zestawie zadań egzaminacyjnych maturzyści mogli otrzymać maksymalnie 50 punktów.

4.2. Wyniki egzaminu

Poniżej przedstawiono:

- zestawienia podstawowych wskaźników statystycznych wyników egzaminu, obliczonych dla tegorocznych absolwentów,
- rozkład wyników egzaminu na poziomie rozszerzonym z wiedzy o społeczeństwie zdawanej jako przedmiot obowiązkowy,
- rozkład wyników egzaminu na poziomie rozszerzonym z wiedzy o społeczeństwie zdawanej jako przedmiot dodatkowy,
- zestawienia wskaźników łatwości wszystkich zadań i czynności, obliczonych dla absolwentów poszczególnych typów szkół,
- zestawienia wskaźników łatwości zestawu zadań, obliczonych dla powiatów województwa śląskiego.

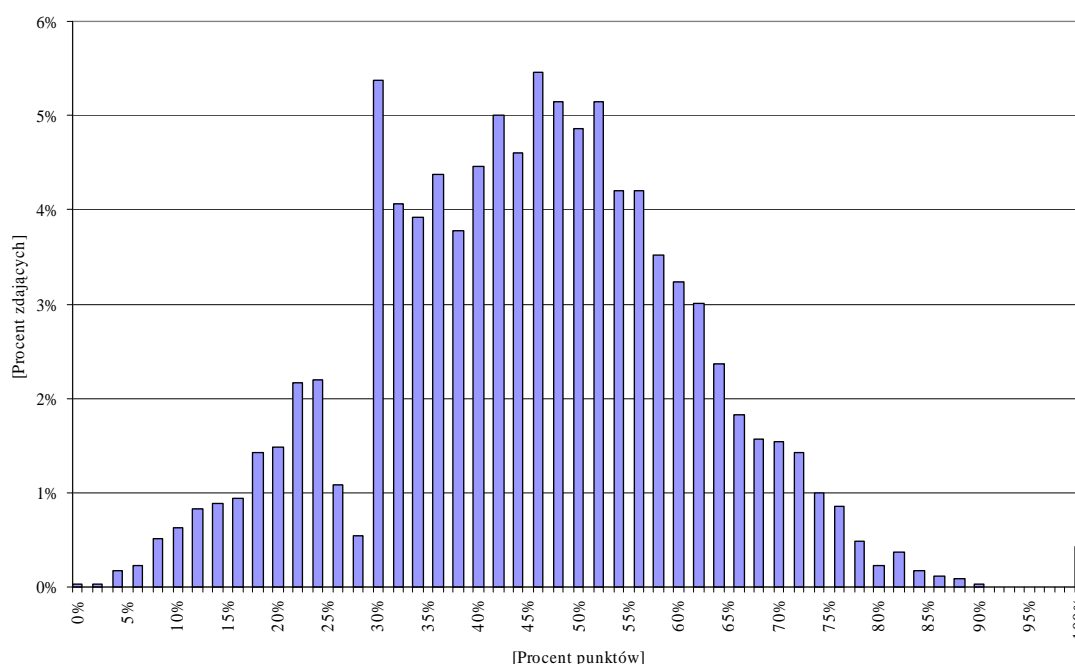
Zestawienie w tabeli 11. pozwala maturzyście porównać uzyskany przez niego wynik z osiągnięciami wszystkich zdających egzamin maturalny w kraju (zgodnie ze skalą staninową). Z karty wyników można odczytać, w której klasie (staninie) znajduje się wynik danego maturzysty, jaki procent zdających uzyskał taki sam wynik bądź wyniki wyższe/nizsze.

Tabela 11. Karta wyników na skali staninowej egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

Klasa (stanin)	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie wyznaczone dla kraju	Rzeczywisty procent zdających w województwie śląskim		
				przedmiot obowiązkowy	przedmiot dodatkowy	ogółem
1	4	najniższa	0–16	1,51	6,56	4,26
2	7	bardzo niska	17–24	4,58	9,55	7,29
3	12	niska	25–32	9,48	12,38	11,06
4	17	poniżej średniej	33–38	12,37	11,80	12,06
5	20	średnia	39–46	21,47	17,89	19,52
6	17	powyżej średniej	47–54	21,28	17,73	19,35
7	12	wysoka	55–62	15,32	12,80	13,95
8	7	bardzo wysoka	63–70	8,66	6,19	7,32
9	4	najwyższa	71–100	5,34	5,09	5,20

Rzeczywisty procent zdających zbliżony jest do oczekiwań teoretycznych dla ogółu zdających z niewielką przewagą wyników najwyższych. Wśród zdających egzamin jako przedmiot dodatkowy nieco większą grupę stanowią wyniki bardzo niskie i najniższe w stosunku do przyjętego modelu teoretycznego.

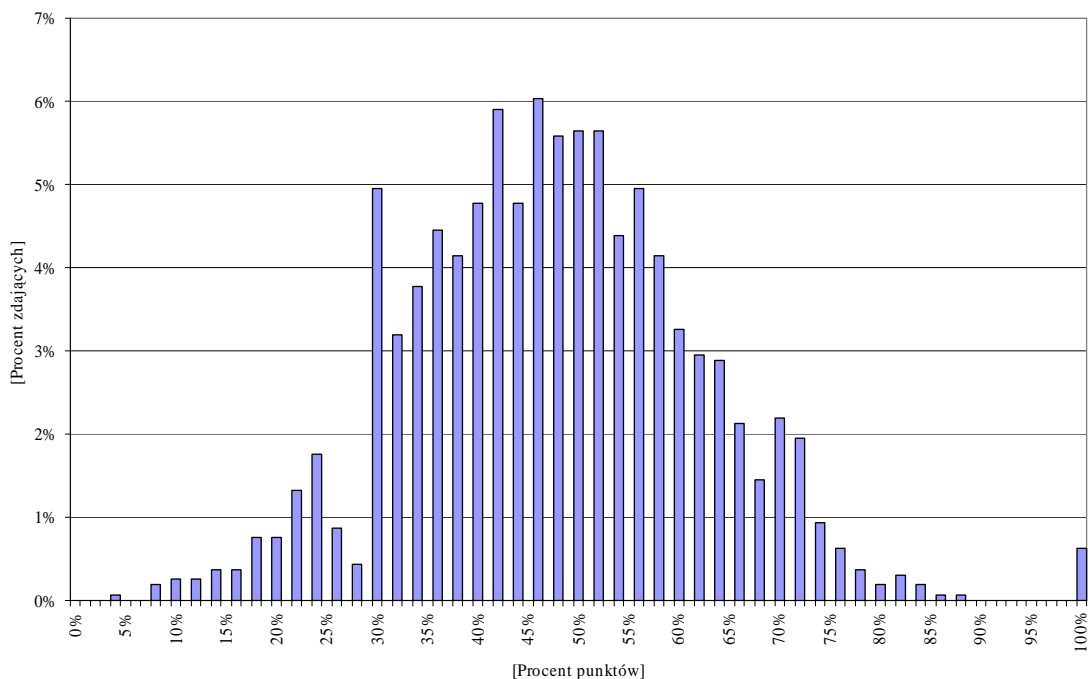
Wykres 3. Rozkład wyników zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

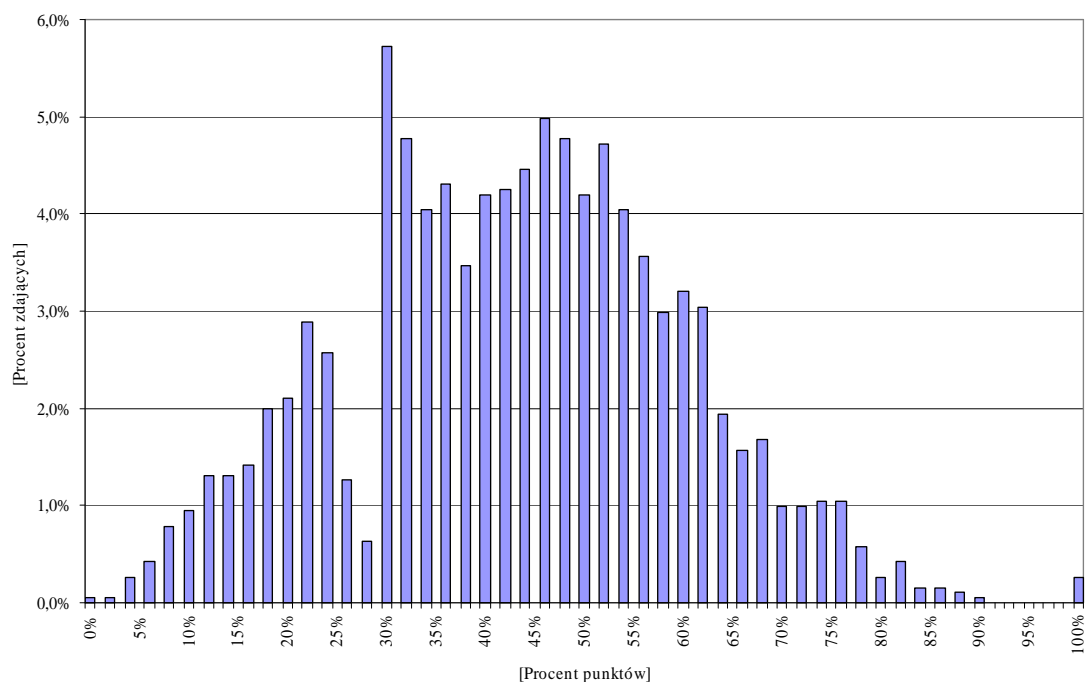

Rozkład wyników zdających wiedzę o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym jest przesunięty w kierunku wyników niskich. Wynikiem najczęściej powtarzającym się jest 46% punktów – uzyskało go 5,46% zdających.

Wykres 4. Rozkład wyników zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie jako przedmiot obowiązkowy zdawany na poziomie rozszerzonym

Wykres 5. Rozkład wyników zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie jako przedmiot dodatkowy zdawany na poziomie rozszerzonym

Rozkłady wyników prezentowane na wykresach 4. i 5. są przesunięte w kierunku wyników niskich. Zdający wiedzę o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym jako przedmiot dodatkowy osiągnęli niższe wyniki od zdających ten przedmiot jako obowiązkowy.

Tabela 12. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych)

Wskaźniki	Przedmiot zdawany jako				Razem	
	obowiązkowy		dodatkowy			
Liczba zdających	1593		1906		3499	
Wskaźnik łatwości zestawu (p)	0,47		0,43		0,45	
	procent	punkty	procent	punkty	procent	punkty
Wynik najczęstszy (modalna–Mo)	46	23	30	15	46	23
Wynik środkowy (mediana–Me) ⁴	48	24	44	22	46	23
Wynik średni (średnia arytmetyczna–M)	47,50	23,75	43,15	21,57	45,13	22,56
Odchylenie standardowe	–	7,23	–	8,41	–	7,97
Wynik najwyższy ⁵	100	50	100	50	100	50
Wynik najniższy ⁶	4	2	0	0	0	0

Egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym dla ogółu zdających okazał się *trudny*.

Tabela 13. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym według typu szkoły (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych)

Wskaźniki	Liceum ogólnokształcące			Liceum profilowane			Technikum		
	ob.	dod.	razem	ob.	dod.	razem	ob.	dod.	razem
Liczba zdających	1519	1662	3181	30	66	96	44	177	221
Wskaźnik łatwości zestawu (p)	0,48	0,45	0,47	0,36	0,25	0,28	0,36	0,30	0,31
w procentach									
Wynik najczęstszy (modalna–Mo)	46	48	46	38	22	22	30	30	30
Wynik środkowy (mediana–Me)	48	46	46	38	22	30	33	30	30
Wynik średni (średnia arytmetyczna–M)	48,05	45,25	46,59	36,00	25,06	28,48	36,36	30,24	31,46
Wynik najwyższy	100	100	100	52	54	54	72	78	78
Wynik najniższy	4	0	0	10	2	2	10	4	4
w punktach									
Wynik najczęstszy (modalna–Mo)	23	24	23	19	11	11	15	15	15
Wynik środkowy (mediana–Me)	24	23	23	19	11	15	16,5	15	15
Wynik średni (średnia arytmetyczna–M)	24,02	22,62	23,29	18,00	12,53	14,24	18,18	15,12	15,73
Odchylenie standardowe	7,15	8,12	7,70	5,38	5,82	6,21	7,48	6,87	7,09
Wynik najwyższy	50	50	50	26	27	27	36	39	39
Wynik najniższy	2	0	0	5	1	1	5	2	2

⁴ Wartość mediany wskazuje, że co najmniej połowa zdających otrzymała 23 punkty lub więcej (1794 zdających – 51,27%) **na 50 możliwych do uzyskania**.

⁵ Najwyższy wynik uzyskało 15 zdających.

⁶ Najniższy wynik otrzymała jedna osoba.

Absolwenci techników uzupełniających nie wybrali wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym, natomiast jeden absolwent liceum uzupełniającego zdawał ten przedmiot jako dodatkowy.

Egzamin z wiedzy o społeczeństwie zdawany na poziomie rozszerzonym był dla zdających ze wszystkich typów szkół *trudny*. Tylko wśród absolwentów liceów ogólnokształcących były osoby, które uzyskały maksymalną liczbę punktów.

Arkusze w formie dostosowanej pisało 6 maturzystów: 2 A4 dla słabo widzących, jeden – A6 dla niewidomych, 3 A7 – dla niesłyszących.

Tabela 14. Wyniki egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych) w powiatach (dane statystyczne w punktach)⁷

Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna –Mo)	Wynik środkowy (mediana –Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna –M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	61	0,42	26	22	20,87	7,41
2.	bielski	37	0,39	16	19	19,32	6,23
3.	Bielsko-Biała	190	0,49	23	24	24,74	8,10
4.	bieruńsko-lędziński	28	0,40	15	20	19,79	4,95
5.	Bytom	139	0,43	23	22	21,68	6,55
6.	Chorzów	113	0,47	18	24	23,34	8,05
7.	cieszyński	112	0,47	15	23,5	23,62	7,78
8.	Częstochowa	555	0,44	26	23	22,00	8,72
9.	częstochowski	12	0,28	18	15	13,83	7,44
10.	Dąbrowa Górnicza	150	0,49	21	23	24,61	7,66
11.	Gliwice	200	0,48	23	23,5	23,87	7,20
12.	gliwicki	33	0,33	15	15	16,39	7,41
13.	Jastrzębie Zdrój	81	0,39	15	18	19,38	7,74
14.	Jaworzno	75	0,41	26	21	20,39	7,26
15.	Katowice	232	0,49	25	25	24,47	7,62
16.	kłobucki	28	0,36	15	20	17,89	7,61
17.	lubliniecki	70	0,48	25	25	23,76	7,37
18.	mikołowski	60	0,46	24	23	23,03	6,78
19.	Mysłowice	36	0,46	15	22,5	22,78	5,70
20.	myszkowski	54	0,53	21	26	26,56	7,08
21.	Piekary Śląskie	17	0,36	17	17	17,82	5,13
22.	pszczyński	42	0,50	29	25	25,07	8,12
23.	raciborski	63	0,35	11	17	17,67	8,84
24.	Ruda Śląska	51	0,42	25	20	20,76	6,74
25.	Rybnik	147	0,51	28	26	25,27	8,67
26.	Siemianowice Śląskie	19	0,36	18	18	18,21	5,97
27.	Sosnowiec	162	0,51	21	25,5	25,47	7,56
28.	Świętochłowice	10	0,47	18	21,5	23,60	5,89
29.	tarnogórski	105	0,43	18	22	21,50	8,06
30.	Tychy	146	0,47	28	23	23,28	7,52
31.	wodzisławski	53	0,34	18	18	17,06	7,12

⁷ W tabeli podano wartości wskaźników tylko dla tych powiatów, w których wiedzę o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym zdawało co najmniej 10 osób.

Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna –Mo)	Wynik środkowy (mediana –Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna –M)	Odchylenie standardowe
32.	Zabrze	143	0,45	15	23	22,48	6,30
33.	zawierciański	107	0,47	17	24	23,25	8,50
34.	Żory	59	0,35	17	17	17,61	6,43
35.	żywiecki	102	0,41	19	19,5	20,46	6,35

Średnie wyniki na poziomie rozszerzonym w poszczególnych powiatach województwa wykazują zróżnicowanie od 13,83 do 26,56 punktu (średnia dla województwa wynosi **22,56** pkt.). Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania na egzaminie wynosi 50 punktów.

Zamieszczone w tabeli 15. dane, dotyczące łatwości wszystkich zadań i czynności, pozwalają na ocenę poziomu opanowania umiejętności i stwierdzenie, które zadania/czynności były dla maturzystów *łatwe*, a które *trudne*, oraz porównanie wskaźników łatwości w różnych typach szkół.

Tabela 15. Wskaźnik łatwości poszczególnych zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

Numer zadania /czynności	Wskaźnik łatwości dla ogółu			Wskaźnik łatwości wg typu szkoły								
				liceum ogólnokształcące			liceum profilowane			technikum		
	ob.	dod.	razem	ob.	dod.	razem	ob.	dod.	razem	ob.	dod.	razem
1.	0,61	0,57	0,59	0,61	0,59	0,60	0,63	0,45	0,51	0,61	0,49	0,51
2.	0,60	0,57	0,58	0,60	0,60	0,60	0,50	0,35	0,40	0,48	0,41	0,42
3.	0,39	0,29	0,33	0,39	0,32	0,35	0,27	0,06	0,13	0,32	0,10	0,14
4.	0,27	0,21	0,24	0,28	0,23	0,25	0,07	0,05	0,06	0,17	0,07	0,09
5.	0,63	0,57	0,59	0,63	0,59	0,61	0,47	0,33	0,37	0,49	0,42	0,43
6.	0,19	0,15	0,17	0,20	0,16	0,18	0,01	0,02	0,01	0,04	0,03	0,03
7.	0,26	0,18	0,22	0,27	0,20	0,23	0,07	0,03	0,04	0,07	0,03	0,04
8.	0,87	0,88	0,88	0,87	0,88	0,88	0,83	0,86	0,85	0,89	0,90	0,90
9.	0,05	0,04	0,05	0,05	0,05	0,05	0,00	0,02	0,01	0,02	0,00	0,00
10.	0,23	0,27	0,25	0,24	0,29	0,26	0,05	0,12	0,10	0,15	0,19	0,18
11.	0,60	0,56	0,58	0,60	0,58	0,59	0,62	0,36	0,44	0,52	0,42	0,44
12.	0,33	0,32	0,32	0,34	0,34	0,34	0,22	0,11	0,15	0,10	0,16	0,14
13.	0,47	0,34	0,40	0,48	0,38	0,42	0,18	0,05	0,09	0,27	0,11	0,14
14.	0,63	0,60	0,61	0,63	0,61	0,62	0,55	0,47	0,49	0,56	0,57	0,57
15a.	0,38	0,34	0,36	0,38	0,35	0,36	0,33	0,26	0,28	0,32	0,27	0,28
15b.	0,45	0,42	0,43	0,45	0,44	0,44	0,55	0,34	0,41	0,35	0,33	0,33
15.	0,42	0,40	0,41	0,42	0,41	0,42	0,48	0,31	0,36	0,34	0,31	0,32
16.	0,68	0,65	0,66	0,69	0,67	0,68	0,50	0,38	0,42	0,59	0,54	0,55
17.1.	0,54	0,48	0,50	0,54	0,50	0,52	0,43	0,28	0,33	0,41	0,33	0,35
17.2.	0,87	0,79	0,83	0,87	0,82	0,85	0,77	0,53	0,60	0,77	0,62	0,65
17.3.	0,91	0,83	0,87	0,91	0,86	0,89	0,83	0,48	0,59	0,84	0,68	0,71
Wypracowanie	0,57	0,51	0,54	0,58	0,54	0,56	0,46	0,30	0,35	0,45	0,36	0,38

Tabela 16. Wskaźniki łatwości zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

Wartość wskaźnika	0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem					
Numer zadania/ czynności	6., 9.	3., 4., 7., 10., 12., 13., 15a., 15b., 15.	1., 2., 5., 11., 14., 16., 17.1.	8., 17.2., 17.3.	–
liceum ogólnokształcące					
Numer zadania/ czynności	6., 9.	3., 4., 7., 10., 12., 13., 15a., 15b., 15.	1., 2., 5., 11., 14., 16., 17.1.	8., 17.2., 17.3.	–
liceum profilowane					
Numer zadania/ czynności	3., 4., 6., 7., 9., 10., 12., 13.	2., 5., 11., 14., 15a., 15b., 15., 16., 17.1.,	1., 17.2., 17.3.	8.	–
technikum					
Numer zadania /czynności	3., 4., 6., 7., 9., 10., 12., 13.	2., 5., 11., 15a., 15b., 15., 17.1.	1., 14., 16., 17.2.	17.3.	8.

Większa liczba zadań i czynności była dla zdających *trudna*, a dla absolwentów liceów profilowanych i technikum liczne zadania były *bardzo trudne*.

Tabela 17. Wskaźniki łatwości zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego na poziomie rozszerzonym dla zdających wiedzę o społeczeństwie jako przedmiot obowiązkowy

Wartość wskaźnika	0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem					
Numer zadania/ czynności	6., 9.	3., 4., 7., 10., 12., 13., 15a., 15b., 15.	1., 2., 5., 11., 14., 16., 17.1.	8., 17.2.	17.3.
liceum ogólnokształcące					
Numer zadania/ czynności	9.	3., 4., 6., 7., 10., 12., 13., 15a., 15b., 15.	1., 2., 5., 11., 14., 16., 17.1.	8., 17.2.	17.3.
liceum profilowane					
Numer zadania/ czynności	4., 6., 7., 9., 10., 13.	3., 5., 12., 15a., 15., 17.1.	1., 2., 11., 14., 15b., 16.	8., 17.2., 17.3.	–
technikum					
Numer zadania/ czynności	4., 6., 7., 9., 10., 12.	2., 3., 5., 13., 15a., 15b., 15., 17.1.	1., 11., 14., 16.	8., 17.2., 17.3.	–

Tabela 18. Wskaźniki łatwości zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego na poziomie rozszerzonym dla zdających wiedzę o społeczeństwie jako przedmiot dodatkowy

Wartość wskaźnika	0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem					
Numer zadania/ czynności	6., 7., 9.	3., 4., 10., 12., 13., 15a., 15b., 15., 17.1.	1., 2., 5., 11., 14., 16.	8., 17.2., 17.3.	–
liceum ogólnokształcące					
Numer zadania/ czynności	6., 9.	3., 4., 7., 10., 12., 13., 15a., 15b., 15.	1., 2., 5., 11., 14., 16., 17.1.	8., 17.2., 17.3.	–
liceum profilowane					
Numer zadania/ czynności	3., 4., 6., 7., 9., 10., 12., 13.	1., 2., 5., 11., 14., 15a., 15b., 15., 16., 17.1., 17.3.	17.2.	8.	–
technikum					
Numer zadania/ czynności	3., 4., 6., 7., 9., 10., 12., 13.	1., 2., 5., 11., 15a., 15b., 15., 17.1.	14., 16., 17.2., 17.3.	–	8.

Większość zadań była dla zdających wiedzę o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym zarówno jako przedmiot obowiązkowy, jak i dodatkowy *trudna*.

Tabela 19. Wskaźniki łatwości poszczególnych standardów z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

Standard	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły		
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
razem				
Wiadomości i rozumienie (I)	0,33	0,34	0,19	0,21
Korzystanie z informacji (II)	0,43	0,44	0,25	0,31
Tworzenie informacji (III)	0,53	0,55	0,36	0,37
przedmiot obowiązkowy				
Wiadomości i rozumienie (I)	0,35	0,36	0,22	0,26
Korzystanie z informacji (II)	0,44	0,45	0,30	0,33
Tworzenie informacji (III)	0,56	0,57	0,47	0,44
przedmiot dodatkowy				
Wiadomości i rozumienie (I)	0,31	0,32	0,17	0,19
Korzystanie z informacji (II)	0,42	0,44	0,23	0,30
Tworzenie informacji (III)	0,50	0,53	0,31	0,36

Obszar standardu III dla ogółu zdających okazał się najłatwiejszy, a najtrudniejszy – obszar standardu I.

4.3. Zdawalność egzaminu

Aby zdać egzamin maturalny z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia. Warunek ten spełniło 1475 osób, tj. 92,59% zdających egzamin jako obowiązkowy na poziomie rozszerzonym po raz pierwszy. Wymaganej liczby punktów nie uzyskało 118 zdających (7,41%).

Tabela 20. Zdawalność egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym (standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych)

Typ szkoły	Liczba zdających	Zdali	
		liczba	procent
Liceum ogólnokształcące	1519	1420	93,48
Liceum profilowane	30	25	83,33
Technikum	44	30	68,18
Ogółem	1593	1475	92,59

Zdawalność egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym dla ogółu zdających jest wysoka (92%).

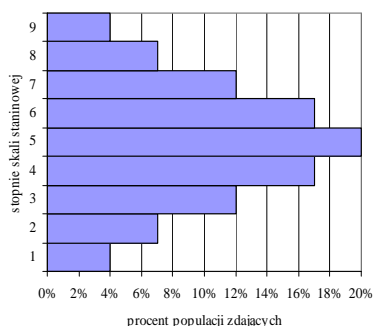
SŁOWNIK TERMINÓW

Wskaźnik łatwości zestawu zadań — stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie zadań przez wszystkich piszących dany egzamin do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za zadania. To liczba z przedziału 0–1. Przedstawiana jest także w postaci procentowej, np. wskaźnik łatwości 0,75 można interpretować: „zdaający uzyskali 75% punktów możliwych do zdobycia”.

Wskaźnik łatwości zadania (p) — stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie danego zadania przez wszystkich piszących dany egzamin do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za to zadanie.

Wartość wskaźnika	0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,79	0,80–0,89	0,90–1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>		<i>bardzo łatwe</i>

Skala staninowa — otrzymuje się ją poprzez dokonanie podziału uporządkowanych rosnąco surowych wyników na dziewięć ponumerowanych przedziałów. Pierwszy przedział to 4% populacji uczniów z wynikiem **najniższym**, drugi – 7% uczniów z wynikiem **bardzo niskim**, trzeci – 12% z wynikiem **niskim**, czwarty – 17% z wynikiem **niżej średnim**, piąty – 20% zdających z wynikiem **średnim**, szósty – 17% z wynikiem **wyżej średnim**, siódmy – 12% z wynikiem **wysokim**, ósmy – 7% z wynikiem **bardzo wysokim**, dziewiąty – 4% z wynikiem **najwyższym**. W tak skonstruowanej skali wynik średni dla populacji piszących znajduje się w 5. staninie. Pozycja wyniku na skali staninowej zależy od tego, jak napisali dany egzamin wszyscy przystępujący do niego absolwenci. Zastosowanie powyższej skali pozwala w dłuższym przedziale czasowym (np. kilku lat) porównywać wyniki uczniów i szkół, niezależnie od trudności zestawu egzaminacyjnego.

Stopień skali staninowej	Nazwa stanina
9	najwyższy
8	bardzo wysoki
7	wysoki
6	wyżej średniego
5	średni
4	niżej średniego
3	niski
2	bardzo niski
1	najniższy

Średnia arytmetyczna (M)	—	suma wszystkich uzyskanych wyników podzielona przez ich liczbę.
Mediana (Me)	—	wynik środkowy wybrany z wyników uporządkowanych rosnąco, dzieli zdających na dwie równe grupy.
Modalna (Mo)	—	najczęściej powtarzająca się wartość.
Odchylenie standardowe	—	miara rozrzutu wyniku w stosunku do średniej – mierzona w punktach. Wysoka wartość informuje o bardzo zróżnicowanym poziomie uczniów.
Rozkład zbiorowości ze względu na zmienną	—	przyporządkowanie wartościom zmiennej liczebności bądź częstości ich występowania w badanej zbiorowości.